Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsed versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

►B **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 999/2001,**

22. mai 2001,

millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad

(EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►M1	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1248/2001, 22. juuni 2001	L 173	12	27.6.2001
►M2	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1326/2001, 29. juuni 2001	L 177	60	30.6.2001
►M3	Komisjoni määrus (EÜ) nr 270/2002, 14. veebruar 2002	L 45	4	15.2.2002
►M4	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1494/2002, 21. august 2002	L 225	3	22.8.2002
►M5	Komisjoni määrus (EÜ) nr 260/2003, 12. veebruar 2003	L 37	7	13.2.2003
►M6	Komisjoni määrus (EÜ) nr 650/2003, 10. aprill 2003	L 95	15	11.4.2003
►M7	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1053/2003, 19. juuni 2003	L 152	8	20.6.2003
►M8	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1128/2003, 16. juuni 2003	L 160	1	28.6.2003
►M9	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1139/2003, 27. juuni 2003	L 160	22	28.6.2003
►M10	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1234/2003, 10. juuli 2003	L 173	6	11.7.2003
►M11	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1809/2003, 15. oktoober 2003	L 265	10	16.10.2003
►M12	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1915/2003, 30. oktoober 2003	L 283	29	31.10.2003
►M13	Komisjoni määrus (EÜ) nr 2245/2003, 19. detsember 2003	L 333	28	20.12.2003
►M14	Komisjoni määrus (EÜ) nr 876/2004, 29. aprill 2004	L 162	52	30.4.2004
►M15	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1471/2004, 18. august 2004	L 271	24	19.8.2004
►M16	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1492/2004, 23. august 2004	L 274	3	24.8.2004
►M17	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1993/2004, 19. november 2004	L 344	12	20.11.2004
►M18	Komisjoni määrus (EÜ) nr 36/2005, 12. jaanuar 2005	L 10	9	13.1.2005
►M19	Komisjoni määrus (EÜ) nr 214/2005, 9. veebruar 2005	L 37	9	10.2.2005
►M20	Komisjoni määrus (EÜ) nr 260/2005, 16. veebruar 2005	L 46	31	17.2.2005

►**M21**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 932/2005, 8. juuni 2005	L 163	1	23.6.2005
►**M22**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1292/2005, 5. august 2005	L 205	3	6.8.2005
►**M23**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2005, 2. detsember 2005	L 317	4	3.12.2005
►**M24**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 253/2006, 14. veebruar 2006	L 44	9	15.2.2006
►**M25**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 339/2006, 24. veebruar 2006	L 55	5	25.2.2006
►**M26**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 657/2006, 10. aprill 2006	L 116	9	29.4.2006
►**M27**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 688/2006, 4. mai 2006	L 120	10	5.5.2006
►**M28**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1041/2006, 7. juuli 2006	L 187	10	8.7.2006
►**M29**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1791/2006, 20. november 2006	L 363	1	20.12.2006
►**M30**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1923/2006, 18. detsember 2006	L 404	1	30.12.2006
►**M31**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 722/2007, 25. juuni 2007	L 164	7	26.6.2007
►**M32**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 727/2007, 26. juuni 2007	L 165	8	27.6.2007
►**M33**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1275/2007, 29. oktoober 2007	L 284	8	30.10.2007
►**M34**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1428/2007, 4. detsember 2007	L 317	61	5.12.2007
►**M35**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 21/2008, 11. jaanuar 2008	L 9	3	12.1.2008
►**M36**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 315/2008, 4. aprill 2008	L 94	3	5.4.2008
►**M37**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 357/2008, 22. aprill 2008	L 111	3	23.4.2008
►**M38**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 571/2008, 19. juuni 2008	L 161	4	20.6.2008
►**M39**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 746/2008, 17. juuni 2008	L 202	11	31.7.2008
►**M40**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 956/2008, 29. september 2008	L 260	8	30.9.2008
►**M41**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 103/2009, 3. veebruar 2009	L 34	11	4.2.2009
►**M42**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 162/2009, 26. veebruar 2009	L 55	11	27.2.2009
►**M43**	Komisjoni määrus (EÜ) nr 163/2009, 26. veebruar 2009	L 55	17	27.2.2009
►**M44**	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 220/2009, 11. märts 2009	L 87	155	31.3.2009
►**M45**	Komisjoni määrus (EL) nr 956/2010, 22. oktoober 2010	L 279	10	23.10.2010
►**M46**	Komisjoni määrus (EL) nr 189/2011, 25. veebruar 2011	L 53	56	26.2.2011
►**M47**	Komisjoni määrus (EL) nr 1064/2012, 13. november 2012	L 314	13	14.11.2012
►**M48**	Komisjoni määrus (EL) nr 56/2013, 16. jaanuar 2013	L 21	3	24.1.2013
►**M49**	Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013, 13. mai 2013	L 158	1	10.6.2013
►**M50**	Komisjoni määrus (EL) nr 630/2013, 28. juuni 2013	L 179	60	29.6.2013
►**M51**	Komisjoni määrus (EL) nr 1148/2014, 28. oktoober 2014	L 308	66	29.10.2014

►**M52**	Komisjoni määrus (EL) 2015/728, 6. mai 2015	L 116	1	7.5.2015
►**M53**	Komisjoni määrus (EL) 2015/1162, 15. juuli 2015	L 188	3	16.7.2015
►**M54**	Komisjoni määrus (EL) 2016/27, 13. jaanuar 2016	L 9	4	14.1.2016
►**M55**	Komisjoni määrus (EL) 2016/1396, 18. august 2016	L 225	76	19.8.2016
►**M56**	Komisjoni määrus (EL) 2017/110, 23. jaanuar 2017	L 18	42	24.1.2017
►**M57**	Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/736, 26. aprill 2017	L 110	2	27.4.2017
►**M58**	Komisjoni määrus (EL) 2017/893, 24. mai 2017	L 138	92	25.5.2017
►**M59**	Komisjoni määrus (EL) 2017/894, 24. mai 2017	L 138	117	25.5.2017
►**M60**	Komisjoni määrus (EL) 2017/1972, 30. oktoober 2017	L 281	14	31.10.2017
►**M61**	Komisjoni määrus (EL) 2018/969, 9. juuli 2018	L 174	12	10.7.2018

Muudetud:

►**A1**	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

Parandatud:

►**C1** Parandus, ELT L 109, 26.4.2016, lk 56 (56/2013)

►**C2** Parandus, ELT L 183, 8.7.2016, lk 72 (2016/27)

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 999/2001,

22. mai 2001,

millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse loomadel transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate (TSEd) vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad. Neid eeskirju kohaldatakse elusloomade ja loomsete saaduste tootmise ja turustamise ning teatavatel juhtudel ka nende ekspordi suhtes.

2. Käesolevat artiklit ei kohaldata:

a) kosmeetiliste vahendite, ravimite või meditsiinivahendite või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes;

b) toodete suhtes, mis ei ole ette nähtud kasutamiseks toidus, söödas või väetises, või nende lähteainete või vahesaaduste suhtes;

c) loomsete saaduste suhtes, mis on ette nähtud kasutamiseks näitustel, õpetamisel, teaduslikus uurimustöös, eriuuringutes või -analüüsides, tingimusel et neid ei tarbi ega kasuta hiljem inimesed või loomad, välja arvatud need loomad, keda hoitakse asjaomase uurimusprojekti jaoks;

d) elusloomade suhtes, keda kasutatakse uurimustöös või kes on selle jaoks ette nähtud.

Artikkel 2

Elusloomade ja loomsete saaduste eraldamine

Selleks et vältida ristsaastumist või artikli 1 lõikes 1 osutatud elusloomade või loomsete saaduste asendamist artikli 1 lõike 2 punktides a, b ja c osutatud loomsete saadustega või artikli 1 lõike 2 punktis d osutatud elusloomadega, tuleb elusloomi ja loomseid saadusi alati eraldi hoida, välja arvatud juhul, kui elusloomi ja loomseid saadusi toodetakse TSEde puhul kasutatavate tervisekaitsetingimustega samaväärsetel tingimustel.

Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

▼B

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *TSEd* – kõik transmissiivsed spongioossed entsefalopaatiad, välja arvatud need, mis esinevad inimestel;

b) *turuleviimine* – iga toiming, mille eesmärk on müüa käesoleva määrusega hõlmatud elusloomi või loomseid saadusi ühenduses asuvale kolmandale isikule või varustada sellist kolmandat isikut muul viisil tasu eest või tasuta või ladustada neid kolmanda isiku varustamiseks;

c) *loomsed saadused* – iga toode, mis on saadud direktiivide 89/662/EMÜ ([1]) või 90/425/EMÜ ([2]) sätetega hõlmatud loomsetest saadustest või neid saadusi sisaldav toode;

d) *lähteained* – tooraine või mõni muu loomne saadus, millest või mille abil toodetakse artikli 1 lõike 2 punktides a ja b osutatud tooteid;

e) *pädev asutus* – liikmesriigi keskasutus, mis on pädev tagama käesoleva määruse nõuete järgimise, või mõni muu asutus, millele see keskasutus on selle pädevuse eelkõige sööda kontrollimiseks delegeerinud; see määratlus hõlmab vajaduse korral ka kolmanda riigi vastavat asutust;

f) *kategooria* – üks II lisa C peatükis osutatud liigituse kategooriatest;

g) *määratletud riskiteguriga materjal* – V lisas märgitud koed; määratlusega ei hõlmata neid kudesid sisaldavaid või nendest saadud tooteid, kui ei ole märgitud teisiti;

h) *TSE taudikahtlusega loom* – elusad, tapetud või surnud loomad, kellel esineb või on esinenud neuroloogilisi või käitumishäireid või kui nende üldine seisund on kesknärvisüsteemi kahjustuse tõttu pidevalt halvenenud, ja kelle puhul ei ole kliinilise läbivaatuse, ravi tulemusel, tapajärgse kontrolli või tapaeelse ja tapajärgse laboratoorse analüüsi alusel võimalik panna muud diagnoosi; veiste spongioosset entsefalopaatiat (BSE) kahtlustatakse nende veiste puhul, kelle BSE kiirtesti tulemus on positiivne;

([1]) Nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 92/118/EMÜ (EÜT L 62, 15.3.1993, lk 49).

([2]) Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/425/EMÜ ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes kohaldatava veterinaar- ja zootehnilise kontrolli kohta seoses siseturu väljakujundamisega (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29). Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 92/118/EMÜ.

▼B

i) *põllumajandusettevõte* – koht, kus loomi peetakse, kasvatatakse, aretatakse, nendega tegeletakse või kus neid inimestele näidatakse;

j) *proovivõtmine* – statistilist täpsust tagavate proovide võtmine loomadelt või nende elukeskkonnast või loomsetest saadustest haiguse diagnoosi määramiseks, põlvnemissuhete kindlakstegemiseks, tervisekontrolliks või loomsetes saadustes mikrobioloogiliste ainete või teatavate materjalide puudumise kontrollimiseks;

k) *väetised* – loomset saadust sisaldav aine, mida kasutatakse maapinnas taimede kasvu parandamiseks; võib hõlmata biogaasi tootmisel või komposteerimise käigus tekkivaid lagundumissaadusi;

▼M30

l) *kiirtestid* – X lisas loetletud sõelumismeetodid, mille tulemused selguvad 24 tunniga;

▼B

m) *alternatiivtest* – artikli 8 lõikes 2 osutatud testid, mida kasutatakse alternatiivina määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamisele;

▼M30

n) *lihamass ehk MSM* – toode, mis on saadud liha eraldamisel lihaga kaetud kontidelt pärast konditustamist, kasutades mehaanilisi vahendeid, mille tulemuseks on lihaskiu struktuuri hävimine või muundumine;

o) *passiivne järelevalve* – teavitamine kõikidest TSE kahtlusega loomadest, ja selliste loomade laboratoorsed uuringud, juhul kui TSEd ei ole võimalik välistada kliiniliste uuringute abil;

p) *aktiivne järelevalve* – selliste loomade uurimine, kelle kohta ei ole teatatud TSE taudikahtlusest (nt hädatapmisele kuuluvad loomad, tapaeelsel kontrollil haigustunnustega loomad, surnud loomad, terved tapaloomad ja TSE juhtumi tõttu praagitud loomad), eelkõige selleks, et määrata kindlaks TSE areng ja levimus riigis või selle piirkonnas.

▼B

2. Kohaldatakse ka I lisas sätestatud erimääratlusi.

▼B

3. Kui käesolevas määruses esinevaid mõisteid ei ole lõikes 1 või I lisas määratletud, kohaldatakse määruses (EÜ) nr 1760/2000 ([1]) ja direktiivides 64/432/EMÜ, ([2]) 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 91/68/EMÜ ([3]) või vastavalt kõnealustele direktiividele esitatud asjakohaseid mõisteid, juhul kui neile käesolevas tekstis viidatakse.

Artikkel 4

Kaitsemeetmed

1. Kaitsemeetmete rakendamise osas kohaldatakse direktiivi 89/662/EMÜ artiklis 9, direktiivi 90/425/EMÜ artiklis 10, direktiivi 91/496/EMÜ ([4]) artiklis 18 ja direktiivi 97/78/EÜ ([5]) artiklis 22 sätestatud põhimõtteid ja sätteid.

2. Kaitsemeetmed võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning kaitsemeetmete võtmisest ja vastavatest põhjustest teatatakse Euroopa Parlamendile.

II PEATÜKK

BSE STAATUSE MÄÄRAMINE

Artikkel 5

Klassifikatsioon

▼M30

1. Liikmesriikide või kolmandate riikide või nende piirkondade (edaspidi „riigid või piirkonnad”) BSE staatus määratakse kindlaks liigitamisega ühte järgmisest kolmest kategooriast:

— ebaoluline BSE risk vastavalt II lisa määratlusele,

— kontrollitud BSE risk vastavalt II lisa määratlusele,

— määramata BSE risk vastavalt II lisa määratlusele.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1).

([2]) Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT 121, 29.7.1964, lk 1977/64). Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/20/EÜ (EÜT L 163, 4.7.2000, lk 35).

([3]) Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ ühendusesisest lammaste ja kitsedega kauplemist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 94/953/EÜ (EÜT L 371, 31.12.1994, lk 14).

([4]) Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate loomade veterinaarkontrolli põhimõtted ja millega muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 96/43/EÜ (EÜT L 162, 1.7.1996, lk 1).

([5]) Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted (EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9).

▼M30

Riikide või piirkondade BSE staatust võib määrata ainult II lisa A peatükis sätestatud kriteeriumide alusel. Need kriteeriumid hõlmavad riskianalüüsi tulemust, mis on saadud kõigi võimalike tegurite põhjal veiste spongioosse entsefalopaatia avaldumiseks vastavalt II lisa B peatüki määratlusele, ja nende arengut aja jooksul ning aktiivse ja passiivse järelevalve kõikehõlmavaid meetmeid, milles võetakse arvesse riigi või piirkonna riskikategooriat.

Liikmesriigid ja kolmandad riigid, kes soovivad jääda nende kolmandate riikide nimekirja, kes on kiidetud heaks ühendusse elusloomade või käesolevas määruses käsitletud toodete eksportimiseks, esitavad komisjonile oma BSE staatuse määramiseks taotluse koos asjaomase teabega II lisa A peatükis määratletud kriteeriumide kohta ning II lisa B peatükis määratletud võimalike riskitegurite kohta ning nende kujunemise kohta aja jooksul.

▼B

2. Otsus iga taotluse kohta tehakse lõikes 1 osutatud kriteeriume ja võimalike riskitegureid arvesse võttes ja artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning selle otsuse alusel määratakse taotluse esitanud riik või piirkond ühte II lisa C peatükis määratletud kategooriasse.

Kõnealune otsus tehakse kuue kuu jooksul pärast taotluse ja lõike 1 teises lõigus osutatud asjaomase teabe esitamist. Kui komisjon leiab, et tõendusmaterjalid ei sisalda II lisa A ja B peatükkides sätestatud teavet, palub komisjon lisateavet, mis tuleb esitada kindlaksmääratava ajavahemiku jooksul. Lõplik otsus tehakse kuue kuu jooksul pärast kogu teabe esitamist.

Pärast seda, kui rahvusvaheline episootiaamet (OIE) on kehtestanud riikide kategooriatesse liigitamise korra ja kui taotluse esitanud riik on paigutatud ühte nendest kategooriatest, võib käesoleva lõike esimese lõigu alusel teha otsuse asjaomasele riigile määratud ühenduse kategooria vajaduse korral artikli 24 lõikes 2 osutatud korras uuesti läbi vaadata.

3. Kui komisjon leiab, et liikmesriigi või kolmanda riigi poolt vastavalt II lisa A ja B peatükkidele esitatud teave on ebapiisav või ebaselge, võib komisjon artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras määrata liikmesriigi või kolmanda riigi BSE staatuse kindlaks täieliku riskianalüüsi põhjal.

Selline riskianalüüs peab sisaldama taotleva liikmesriigi või kolmanda riigi TSE epidemioloogilise olukorra lõplikku statistilist vaatlust, mis põhineb kiirtestide kasutamisel põhineval lausteimimisel. Komisjon võtab arvesse rahvusvahelise episootiaameti poolt kasutatava liigituse kriteeriume.

▼M44

Kiirtestid kiidetakse sel eesmärgil heaks vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele ning kantakse X lisa C peatüki punktis 4 kehtestatud loetellu.

▼B

Sellist lausteimimise menetlust võivad kasutada ka need liikmesriigid või kolmandad riigid, mis soovivad saada artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras läbiviidud liigitusele ühenduse heakskiitu.

▼B

Sellise lausteimimise menetluse kulud kannab asjaomane liikmesriik või kolmas riik.

▼M30

4. Liikmesriigid ja kolmandad riigid, mis ei ole kooskõlas lõike 1 kolmanda lõiguga esitanud taotlust oma territooriumilt elusloomade ja loomsete saaduste lähetamiseks, täidavad määramata BSE riskiga riikidele kohaldatavaid impordinõudeid, kuni nad on esitanud sellise taotluse ja lõplik otsus nende BSE staatuse kohta on vastu võetud.

▼B

5. Liikmesriigid teatavad komisjonile võimalikult kiiresti kõikidest epidemioloogilistest tõenditest või teabest, mis võiks tuua kaasa BSE staatuse muutmise, eelkõige artiklis 6 sätestatud seireprogrammide tulemused.

6. Kolmanda riigi hoidmine ühenduse eeskirjadega ettenähtud nende kolmandate riikide loetelus, kust võib eksportida ühendusse elusloomi või loomseid saadusi, mille puhul on käesolevas määruses ette nähtud erieeskirjad, otsustatakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras ning see sõltub olemasolevat teavet silmas pidades või, kui TSE esinemist peetakse tõenäoliseks, lõikes 1 sätestatud teabe esitamisest. Juhul kui nimetatud teavet ei esitata kolme kuu jooksul pärast ühenduse poolt vastava nõude esitamise kuupäeva, kohaldatakse käesoleva artikli lõike 4 sätteid kuni teabe esitamiseni ja selle hindamiseni kooskõlas lõigetega 2 ja 3.

Kolmandad riigid võivad käesoleva määruse erieeskirjadega hõlmatud elusloomi ja loomseid saadusi ühendusse eksportida komisjoni poolt neile määratud kategooria jaoks sätestatud tingimustel, kui nad kohustuvad võimalikult kiiresti teatama komisjonile kirjalikult kõikidest epidemioloogilistest või muudest tõenditest, mis võivad tingida BSE staatuse muutmise.

7. Artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras võib liikmesriigi või kolmanda riigi või mõne nende piirkonna BSE liigituse muutmise kohta teha otsuse kooskõlas artiklis 21 sätestatud kontrolli tulemustega.

8. Lõigetes 2, 3, 4, 6 ja 7 osutatud otsused põhinevad riskianalüüsil ning nende tegemisel võetakse arvesse II lisa A ja B peatükkides sätestatud soovitatavaid kriteeriume.

III PEATÜKK

TSE VÄLTIMINE

Artikkel 6

Seiresüsteem

▼M30

1. Iga liikmesriik viib igal aastal vastavalt III lisale läbi TSEde seireprogrammi, mis põhineb aktiivsel ja passiivsel järelevalvel. Programm hõlmab ka kiirtestide abil läbiviidavat sõelumismenetlust, kui selline menetlus on asjaomase loomaliigi osas kättesaadav.

▼**M30**

Kiirtestid kiidetakse sel eesmärgil heaks artikli 24 lõikes 3 osutatud korras ning kantakse X lisa loetellu.

1a. Lõikes 1 osutatud iga-aastane seireprogramm hõlmab minimaalselt järgmiseid alampopulatsioone:

a) kõik üle 24 kuu vanused veised, kes on saadetud hädatapmisele või kelle puhul on tapaeelsetel kontrollidel täheldatud haigustunnuseid,

b) kõik üle 30 kuu vanused veised, kes on tapetud tavatingimustel inimtoiduks,

c) kõik üle 24 kuu vanused veised, keda ei ole tapetud inimtoiduks, vaid kes on surnud või hukatud põllumajandusettevõttes, transpordi ajal või tapamajas (surnud loomad).

Liikmesriigid võivad otsustada teha punkti c sätetest erandeid kõrvalistel madala loomkoormusega aladel, kus surnud loomade kogumist ei ole korraldatud. Seda võimalust kasutavad liikmesriigid teavitavad komisjoni ja esitavad asjaomaste alade nimekirja koos erandite põhjendustega. Erandid ei hõlma rohkem kui 10 % veiste populatsioonist liikmesriigis.

1b. Pärast konsulteerimist vastava teaduskomiteega võib teaduse arengut arvestades ja artikli 24 lõikes 3 osutatud korras kohandada lõike 1 a punktides a ja c kehtestatud vanust.

Liikmesriigi taotlusel, kes suudab tõendada riigi epidemioloogilise olukorra paranemist kindlate kriteeriumide alusel, mis kehtestatakse artikli 24 lõikes 3 osutatud korras, võidakse selle konkreetse liikmesriigi iga-aastased seireprogrammid uuesti läbi vaadata.

Asjaomane liikmesriik peab tõendama oma suutlikkust määrata võetud meetmete tõhusust ning tagama põhjalikule riskianalüüsile tuginedes inimeste ja loomade tervise kaitse. Liikmesriik peab eelkõige tõendama:

a) selgesti vähenevat või püsivalt madalat BSE levimust ajakohastele uurimistulemustele tuginedes;

b) et ta on rakendanud ja jõustanud vähemalt kuue aasta jooksul täies mahus BSE kontrollikavad (ühenduse õigusaktid elusloomade jälgitavuse ja tuvastamise kohta ning BSE järelevalve kohta);

c) et ta on rakendanud ja jõustanud vähemalt kuue aasta jooksul ühenduse õigusaktid põllumajandusloomade täieliku söödakeelu kohta.

▼B

2. Iga liikmesriik teatab alalises veterinaarkomitees komisjonile ja teistele liikmesriikidele muude TSEde kui BSEd esinemisest.

3. Kõik ametlikud uuringud ja laboratoorsed kontrollid registreeritakse vastavalt III lisa B peatükile.

4. Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile aruande, mis sisaldab vähemalt III lisa B peatüki I osas osutatud teavet. Iga kalendriaasta kohta esitatakse aruanne hiljemalt järgmise aasta 31. märtsiks. Komisjon esitab riiklike aruannete kokkuvõtte, mis sisaldab III lisa B peatüki II osas osutatud teavet, alalisele veterinaarkomiteele kolme kuu jooksul pärast nimetatud aruannete kättesaamist.

▼M30

5. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 6a

Aretusprogrammid

1. Liikmesriigid võivad kehtestada aretusprogrammid oma lambapopulatsioonide TSEde resistentsuse selekteerimiseks. Kõnealused programmid peavad hõlmama raamistikku teatavate karjade TSE suhtes resistentseks tunnistamiseks ja neid võib laiendada ka teistele loomaliikidele teadusliku tõendusmaterjali alusel, mis kinnitab kõnealuste liikide teatavate genotüüpide resistentsust TSE suhtes.

2. Lõikes 1 sätestatud programmide erieeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

3. Liikmesriigid, kes kehtestavad aretusprogrammid, esitavad komisjonile regulaarselt aruandeid, et programme oleks võimalik teaduslikult hinnata, eelkõige nende mõju TSEde esinemissagedusele, aga samuti geneetilisele mitmekesisusele ja varieerivusele ning vanade, haruldaste või vastava piirkonnaga hästi kohanenud lambatõugude säilimisele. Aretusprogrammide teaduslikke tulemusi ja üldisi tagajärgi hinnatakse korrapäraselt ning vajaduse korral neid programme vastavalt muudetakse.

▼B

Artikkel 7

Loomasööta käsitlevad keelud

▼M30

1. Loomadelt saadud valkude söötmine mäletsejalistele on keelatud.

2. Kooskõlas IV lisaga laiendatakse lõikes 1 sätestatud keeldu muudele loomadele kui mäletsejalistele ning seda piiratakse selles osas, mis puudutab nende loomade söötmist loomsete saadustega.

▼M30

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ilma, et see piiraks kõnealustes lõigetega hõlmatud keelu suhtes kehtestatud eranditele osutavas IV lisas sätestatu kohaldamist.

Komisjon võib artikli 24 lõikes 3 osutatud korras ja tuginedes mäletsejalistest noorloomade toitumisvajaduste teaduslikule hindamisele ja vastavalt käesoleva artikli rakendamiseks vastu võetud käesoleva artikli lõikes 5 osutatud eeskirjadele ning pärast selle erandiga seotud kontrolli puudutavate aspektide hindamist, lubada noormäletsejalistele kaladelt saadud valkude söötmist.

4. Määratlemata BSE riskiga liikmesriikidel või nende piirkondadel ei lubata eksportida ega ladustada põllumajandusloomadele ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud valke, või imetajatele (v.a. koerad, kassid ja karusloomad) ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud töödeldud valke.

Määratlemata BSE riskiga kolmandatel riikidel või nende piirkondadel ei lubata ühendusse eksportida põllumajandusloomadele ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud valke, või imetajatele (v.a. koerad, kassid ja karusloomad) ettenähtud sööta, mis sisaldab imetajatelt saadud töödeldud valke.

Liikmesriigi või kolmanda riigi taotlusel võidakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korras ning järgides artikli 24 lõikes 3 osutatud korras kehtestatavaid üksikasjalikke kriteeriume võtta vastu otsus teha käesoleva lõike piirangute suhtes üksikerandeid. Iga erandi puhul arvestatakse käesoleva artikli lõikes 3 toodud sätteid.

4a. Soodsa riskianalüüsi alusel, milles võetakse arvesse vähemalt nakkuse ulatust ja võimalikku allikat ning saadetise lõppsihtkohta, võidakse artikli 24 lõikes 3 osutatud korras võtta vastu otsus kehtestada söödas leiduvate, juhuslikust ja tehniliselt vältimatust saastumisest põhjustatud loomsete valkude ebaoluliste koguste lubatud tase.

5. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad, eelkõige ristsaastumise vältimise ning käesolevale artiklile vastavuse kontrollimiseks vajalikud proovivõtu- ja analüüsimeetodite eeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras. Need eeskirjad põhinevad komisjoni aruandel, mis käsitleb loomset päritolu sööda hankimist, töötlemist, kontrolli ja jälgitavust.

▼B

Artikkel 8

Määratletud riskiteguriga materjal

▼M30

1. Määratletud riskiteguriga materjal kõrvaldatakse ja hävitatakse kooskõlas käesoleva määruse V lisaga ja määrusega (EÜ) nr 1774/2002. Seda ei impordita ühendusse. V lisas osutatud määratletud riskiteguriga materjali loetelu hõlmab vähemalt üle 12 kuu vanuste

▼M30

veiste aju, seljaaju, silmi ja mandleid ning artikli 24 lõikes 3 osutatud korras määratud vanuse ületanud veiste selgroogu. Võttes arvesse artikli 5 lõike 1 esimeses lõigus kehtestatud erinevaid riskikategooriaid ning artikli 6 lõike 1a ja lõike 1b punkti b nõudeid, muudetakse vastavalt V lisa määratletud riskiteguriga materjali loetelu.

2. Käesoleva artikli lõiget 1 ei kohaldata nendelt loomadelt pärit kudede suhtes, mis on artikli 24 lõikes 3 osutatud korras läbinud selleks eesmärgiks heakskiidetud alternatiivse testi, kui see test on loetletud X lisas ja seda kohaldatakse V lisas sätestatud tingimustel ning testi tulemused on negatiivsed.

Liikmesriigid, mis lubavad vastavalt käesolevale lõikele kasutada kõnealust alternatiivset testi, teavitavad sellest teisi liikmesriike ja komisjoni.

3. Kontrolli all hoitava või määratlemata BSE riskiga liikmesriikides või nende piirkondades, ei tohi nende veiste, lammaste või kitsede puhul, mille liha on ette nähtud inim- või loomatoiduks, vigastada kesknärvisüsteemikudesid pärast uimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga ega uimastamisega seoses koljuõõnde süstitud gaasiga.

4. V lisas esitatud vanusega seotud andmeid on võimalik kohandada. Sellised kohandused põhinevad viimastel teaduslikult tõestatud uurimistulemustel TSE esinemise statistilise tõenäosuse kohta ühenduse veiste, lammaste ja kitsede populatsiooni asjaomases vanuserühmas.

5. Artikli 24 lõikes 3 osutatud korras võib vastu võtta eeskirjad, mis näevad ette erandid käesoleva artikli lõigetest 1–4 seoses artikli 7 lõikes 1 sätestatud söötmise keelu tõhusa rakendamise kuupäevaga ning vajadusel kontrollitud BSE riskiga kolmandate riikide või nende piirkondade puhul seoses kuupäevaga, millest alates tuleb tõhusalt rakendada keeldu kasutada imetajatelt pärit valku mäletsejaliste söödas, selleks et piirata nõudeid kõrvaldada ja hävitada määratletud riskiteguriga materjal enne nimetatud kuupäeva asjaomastes riikides või piirkondades sündinud loomadega.

▼B

6. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 9

Mäletsejalistelt pärit materjalist saadud või seda sisaldavad loomsed saadused

▼M30

1. VI lisas loetletud loomsed saaduseid tootmisel kasutatakse artikli 24 lõikes 3 osutatud korras heakskiidetud tootmisprotsesse.

2. Kontrolli all hoitava või määratlemata BSE riskiga riikidest või piirkondadest pärit veiste, lammaste ja kitsede luid ei kasutata lihamassi tootmiseks. Enne 1. juulit 2008 esitavad liikmesriigid komisjonile aruande lihamassi kasutamise ja tootmismeetodi kohta oma territooriumil. See aruanne hõlmab avaldust selle kohta, kas liikmesriik kavatseb lihamassi tootmist jätkata.

▼M30

Seejärel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatise lihamassi edasise vajaduse ja kasutamise kohta ühenduses, sealhulgas tarbijatele suunatud teabepoliitika kohta.

▼M44

3. V lisa punktis 5 sätestatud kriteeriume silmas pidades ei kohaldata lõikeid 1 ja 2 nende mäletsejaliste puhul, kellele on tehtud vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele heaks kiidetud alternatiivne test, tingimusel et nimetatud test sisaldub X lisas toodud loetelus, kui testi tulemused on osutunud negatiivseks.

▼B

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 10

Koolitusprogrammid

1. Liikmesriigid tagavad, et pädeva asutuse, diagnostikalaborite ning põllumajanduslikku ja veterinaariaalast haridust andvate õppeasutuste töötajad, riiklikud veterinaararstid, veterinaararstid, tapamajade töötajad ja tõuaretajad, loomapidajad ja loomadega tegelevad inimesed on saanud koolitust TSE kliiniliste tunnuste ja epidemioloogia kohta ning kontrolli läbi viivad inimesed ka TSE laboratoorsete uuringute tulemuste tõlgendamise kohta.

2. Lõikes 1 osutatud koolitusprogrammide tõhusa rakendamise tagamiseks võib ühendus anda rahalist abi. Sellise abi suurus määratakse kindlaks artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

IV PEATÜKK

TSEde KONTROLL JA LIKVIDEERIMINE

Artikkel 11

Teavitamine

Ilma et see piiraks direktiivi 82/894/EMÜ ([1]) kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et pädevat asutust teavitatakse kohe igast TSE taudikahtlusega loomast.

Liikmesriigid teavitavad korrapäraselt üksteist ja komisjoni teatatud TSE juhtudest.

Pädev asutus võtab viivitamatult käesoleva määruse artiklis 12 sätestatud meetmed ja muud vajalikud meetmed.

([1]) Nõukogu 21. detsembri 1982. aasta direktiiv 82/894/EMÜ loomahaigustest teatamise kohta ühenduses (EÜT L 378, 31.12.1982, lk 58). Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 2000/556/EÜ (EÜT L 235, 19.9.2000, lk 27).

▼B

Artikkel 12

Taudikahtlusega loomade suhtes võetavad meetmed

▼M30

1. TSE taudikahtlusega looma jaoks kehtestatakse ametlik liikumispiirang kuni pädeva asutuse poolt läbi viidava kliinilise ja epidemioloogilise kontrolli tulemuste saamiseni või loom tapetakse ametliku järelevalve all laboratoorse uuringu läbiviimiseks.

Kui TSEsse nakatumist kahtlustatakse ametlikult mõne liikmesriigi põllumajandusettevõtte veise puhul, kehtestatakse kuni uuringutulemuste saamiseni kõnealuses ettevõttes kõikide veiste suhtes ametlik liikumispiirang. Kui TSEsse nakatumist kahtlustatakse ametlikult mõne liikmesriigi põllumajandusettevõtte lamba või kitse puhul, kehtestatakse kuni uuringutulemuste saamiseni kõnealuses ettevõttes kõikide lammaste ja kitsede suhtes ametlik liikumispiirang.

Kui on siiski tõendeid selle kohta, et põllumajandusettevõte, kus loom asus TSE kahtluse tekkimise ajal, ei ole tõenäoliselt selline ettevõte, kus loom võis nakatuda TSEsse, võib pädev asutus otsustada, et ametlik liikumispiirang kehtestatakse ainult taudikahtlusega looma suhtes.

Vajaduse korral võib pädev asutus sõltuvalt olemasolevatest epidemioloogilistest andmetest otsustada, kas liikumispiirang kehtestatakse lisaks põllumajandusettevõttele, kus loom nakkuse sai, ka teistele põllumajandusettevõtetele.

Liikmesriigi võib artikli 24 lõikes 2 osutatud korras ja erandina käesolevas lõikes sätestatud ametlikest liikumispiirangutest vabastada kõnealuste piirangute kohaldamisest, kui kõnealune liikmesriik kohaldab samaväärset julgeolekut pakkuvaid meetmeid, tuginedes inimeste või loomade tervisele avalduda võiva võimaliku riski nõuetekohasele hindamisele.

▼B

2. Kui pädeva asutuse arvates ei ole TSE nakatumise ohtu võimalik välistada, loom tapetakse; looma aju ja muud pädeva asutuse poolt kindlaks määratud koed eemaldatakse ja saadetakse ametlikult volitatud laborisse, artikli 19 lõikes 1 ette nähtud riigi tugilaborisse või artikli 19 lõikes 2 ette nähtud ühenduse tugilaborisse kontrollimiseks artiklis 20 sätestatud testimismeetoditega.

▼M30

3. Kõik taudikahtlusega looma kehaosad on negatiivse diagnoosi saamiseni ametliku kontrolli all või hävitatakse vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002.

▼B

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

▼B

Artikkel 13

Pärast TSE esinemise kinnitamist kohaldatavad meetmed

1. Kui TSE esinemine on ametlikult kinnitatud, kohaldatakse võimalikult kiiresti järgmiseid meetmeid:

▼M30

a) kõik looma kehaosad hävitatakse vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002, välja arvatud vastavalt käesoleva määruse III lisa B peatükile andmekogu jaoks säilitatav materjal;

▼B

b) viiakse läbi uurimine riskirühma kuuluvate loomade tuvastamiseks vastavalt VII lisa punktile 1;

▼M30

c) kõik käesoleva lõike punktis b osutatud uurimise käigus kindlaksmääratud ja vastavalt käesoleva määruse VII lisa punktile 2 ohustatud loomad ja nende saadused tapetakse ja hävitatakse vastavalt määrusele (EÜ) nr 1774/2002.

Liikmesriigi taotlusel ja soodsa riskianalüüsi alusel, milles võetakse eelkõige arvesse kontrollimeetmeid selles liikmesriigis, võidakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korras vastu võtta otsus lubada käesolevas lõikes osutatud veiste kasutamist kuni nende tootliku eluea lõpuni.

▼M44

Erandina käesolevast lõikest võib liikmesriik kohaldada muid meetmeid, mis tagavad samaväärse kaitsetaseme, tuginedes artiklite 24a ja 25 kohasele soodsale riskihinnangule, milles on eelkõige arvesse võetud asjaomase liikmesriigi kontrollimeetmeid, kui nimetatud meetmed on kõnealuse liikmesriigi jaoks heaks kiidetud vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼B

2. Kuni lõike 1 punktides b ja c osutatud meetmete rakendamiseni on ettevõte, kus loom asus TSE kohta kinnituse saamiseni, ametliku kontrolli all ja igasuguseks TSE kahtlusega loomade ja sellistelt loomadelt pärit loomsete saaduste ettevõttest väljaviimiseks või sinnatoomiseks on vaja pädeva asutuse luba, et tagada asjaomaste loomade ja loomsete saaduste viivitamatu jälgimine ja identifitseerimine.

Kui on tõendeid selle kohta, et ettevõte, kus nakatunud loom asus TSE esinemise kohta kinnituse saamise hetkel, ei ole tõenäoliselt ettevõte, kus loom TSEga kokku puutus, võib pädev asutus otsustada ametliku kontrolli alla panna mõlemad ettevõtted või ainult selle ettevõtte, kus loom nakatus.

3. Liikmesriigid, mis on rakendanud artikli 12 lõike 1 viiendas lõigus ettenähtud kaitsemeetmetega samaväärseid tagatisi pakkuva asenduskava, võib erandina lõike 1 punktide b ja c nõuetest vabastada artikli 24 lõikes 2 osutatud korras nõudest kohaldada loomade liikumise suhtes ametlikke piiranguid ja nõudest loomad tappa ning hävitada.

▼B

4. Kooskõlas artikli 12 lõikega 2 ja käesoleva artikli lõike 1 punktidega a ja c tapetud loomadest või hävitatud loomsetest saadustest tekkinud kahju hüvitatakse omanikele viivitamatult.

5. Ilma et see piiraks direktiivi 82/894/EMÜ kohaldamist, teatatakse muude TSEde kui BSE kinnitatud esinemisest komisjonile igal aastal.

6. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 14

Situatsioonplaanid

1. Liikmesriigid koostavad kooskõlas ühenduse loomahaiguste tõrje eeskirjade üldiste põhimõtetega suunised, milles täpsustatakse rakendatavad riiklikud meetmed ja pädevus ning vastutus TSE juhtude kinnitamise korral.

2. Vajaduse korral võib artikli 24 lõikes 2 osutatud korras suuniseid ühenduse õigusaktide ühtseks kohaldamiseks ühtlustada.

V PEATÜKK

TURULE VIIMINE JA EKSPORT

Artikkel 15

Elusloomad, nende sperma, embrüod ja munarakud

1. Veiste, lammaste või kitsede ning nende sperma, embrüote ja munarakkude turuleviimise või vajaduse korral nende ekspordi suhtes kohaldatakse VIII lisas sätestatud tingimusi ning impordi puhul IX lisas sätestatud tingimusi. Elusloomade ja nende embrüote ja munarakkudega peavad kaasas olema ühenduse õigusaktidega ettenähtud veterinaartõendid, mis on kooskõlas artikliga 17 või impordi puhul artikliga 18.

2. TSE kahtluse või kinnitusega loomade esimese põlvkonna järglaskonna, sperma, embrüote ja munarakkude turuleviimiseks tuleb täita VIII lisa B peatükis sätestatud tingimused.

▼M30

3. Artikli 24 lõikes 3 osutatud korras võib lõigete 1 ja 2 sätteid laiendada teistele loomaliikidele.

4. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võib vastu võtta artikli 24 lõikes 2 osutatud korras.

▼B

Artikkel 16

Loomsete saaduste turuleviimine

1. Turuleviimisel ja eksportimisel vastavalt käesolevale artiklile, VIII lisa C ja D peatükkidele ning IX lisa A, C, F ja G peatükkidele ei kohaldata piiranguid järgmiste tervetest mäletsejalistest saadud loomsete saaduse suhtes:

a) artikliga 15 hõlmatud loomsed saadused, eelkõige sperma, embrüod ja munarakud;

▼M30

b) piim ja piimatooted, toornahad ning toornahast saadud želatiin ja kollageen.

2. Loomsed saadused, mis on imporditud kontrollitud või määramata BSE riskiga kolmandast riigist, peavad olema saadud tervetelt veistelt, lammastest ja kitsedest, kelle kesknärvisüsteemikudesid ei ole vigastatud või kelle koljuõõnde pole süstitud gaasi, nagu on osutatud artikli 8 lõikes 3.

3. Määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast pärinevaid veistelt saadud materjale sisaldavaid loomseid toiduaineid ei viida turule, välja arvatud juhul, kui need on pärit loomadelt, kes:

a) on sündinud kaheksa aastat pärast mäletsejatele imetajatelt saadud loomse valgu söötmise keelu tõhusa jõustumise kuupäeva ja and

b) on sündinud, keda on kasvatatud ja kes on jäänud karjadesse, mis on olnud tõendatult BSE-vabad vähemalt seitse aastat.

Lisaks sellele ei saadeta mäletsejalistelt pärinevaid toiduaineid määratlemata BSE riskiga liikmesriigist või selle piirkonnast teise liikmesriiki ega impordita määratlemata BSE riskiga kolmandast riigist.

Seda keeldu ei kohaldata VIII lisa C peatükis loetletud loomset päritolu toodetele, mis vastavad VIII lisa C peatükis esitatud nõuetele.

Nende toodetega peab kaasas olema riikliku veterinaararsti väljastatud veterinaartõend, mis kinnitab, et tooted on toodetud kooskõlas käesoleva määrusega.

▼B

4. Kui loom viiakse ühe kategooria riigist või piirkonnast teise kategooriasse kuuluvasse riiki või piirkonda, liigitatakse see selle riigi kõrgeimasse kategooriasse, kus see on üle 24 tunni viibinud, välja arvatud juhul, kui esitatakse piisavad tagatised selle kohta, et looma ei ole söödetud kõige kõrgema kategooria liigitusega riigis või piirkonnas.

5. Loomsetele saadustele, mille jaoks on käesolevas artiklis sätestatud erieeskirjad, lisatakse ühenduse õigusaktides sätestatud veterinaartõendid või äridokumendid vastavalt artiklitele 17 ja 18 või, kui selliseid veterinaartõendeid ei ole ühenduse õigusaktides sätestatud, veterinaartõend või äridokument, mille näidised sätestatakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

▼B

6. Ühendusse importimisel peavad loomsed saadused vastama IX lisa A, C, F ja G peatükkide nõuetele.

▼M44

7. Vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele võib lõigete 1 kuni 6 sätteid laiendada muudele loomsetele saadustele. Käesoleva artikli rakenduseeskirjad võetakse vastu vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼B

Artikkel 17

Artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras tuleb direktiivi 64/432/EMÜ F lisas osutatud veterinaartõenditele, direktiivi 91/68/EMÜ E lisa näidistele II ja III ning ühenduse õigusaktides veiste, lammaste ja kitsede sperma, embrüote ja munarakkudega kauplemiseks sätestatud veterinaartõenditele lisada vajaduse korral viide vastavalt artiklile 5 antud päritoluliikmesriigi või -piirkonna kategooriale.

Vajaduse korral lisatakse loomsete saadustega kauplemisega seotud äridokumentidele viide komisjoni poolt kooskõlas artikliga 5 antud päritoluliikmesriigi või piirkonna kategooriale.

Artikkel 18

Lisaks ühenduse õigusaktides importimiseks ettenähtud veterinaartõenditele sätestatakse artikli 24 lõikes 2 osutatud korras vastavalt artiklile 5 liigitatud kolmandate riikide puhul kohe peale liigitust käsitleva otsuse tegemist IX lisas sätestatud erinõuded.

VI PEATÜKK

TUGILABORID, PROOVIVÕTT, TESTID JA KONTROLLID

Artikkel 19

Tugilaborid

1. Iga liikmesriigi tugilaborid ja nende ülesanded ning kohustused on sätestatud X lisa A peatükis.

2. Ühenduse tugilaborid ja nende ülesanded ning kohustused on sätestatud X lisa B peatükis.

Artikkel 20

Proovivõtmine ja laboratoorsed analüüsimeetodid

1. Proovivõtmine ja laborikatsed TSE esinemise kontrollimiseks viiakse läbi X lisa C peatükis sätestatud meetodeid ja protokolle kasutades.

▼M44

2. Vajaduse korral võetakse käesoleva artikli ühtse kohaldamise tagamiseks vastu rakenduseeskirjad vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele. Lammastel ja kitsedel BSE esinemise kontrollimise meetod võetakse vastu vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

Artikkel 21

Ühenduse kontrollid

1. Komisjoni eksperdid võivad koostöös liikmesriikide pädevate asutustega teha kohapealseid kontrolle, kui see on vajalik käesoleva määruse ühtseks kohaldamiseks. Liikmesriik, mille territooriumil kontrollimine toimub, tagab ekspertidele nende ülesande täitmisel kogu vajaliku abi. Komisjon teavitab pädevaid asutusi kontrollide tulemustest.

Käesoleva määruse rakenduseeskirjad, eelkõige riiklike ametiasutustega koostööd reguleerivad eeskirjad, võetakse vastu artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras.

2. Kolmandaid riike hõlmavad ühenduse kontrollid viiakse läbi kooskõlas direktiivi 97/78/EÜ artiklitega 20 ja 21.

VII PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 22

Määratletud riskiteguriga materjali käsitlevad üleminekumeetmed

1. XI lisa A osa sätteid kohaldatakse alates 1. juulist 2001 vähemalt kuus kuud ja nende kohaldamine lõpetatakse kohe pärast kooskõlas artikli 5 lõigetega 2 või 4 artikli 8 jõustumise kohta otsuse vastu võtmist.

2. Vastavalt artikli 5 lõikele 3 tehtud lõpliku statistilise vaatluse tulemusi kasutatakse üleminekuperioodil artikli 5 lõikes 1 osutatud riskianalüüsi tulemuste kinnitamiseks või ümberlükkamiseks, võttes arvesse rahvusvahelise episootiaameti (OIE) poolt määratletud liigitamise põhimõtteid.

3. Pärast konsulteerimist asjakohase teaduskomiteega võetakse artikli 24 lõikes 2 sätestatud korras vastu asjaomase statistilise vaatluse üksikasjalikud eeskirjad.

4. Statistilise vaatluse miinimumnõuded on sätestatud XI lisa B osas.

Artikkel 23

Lisade muutmine ja üleminekumeetmed

▼M44

Pärast asjakohase teaduskomiteega konsulteerimist rahvatervist mõjutada võivates küsimustes muudetakse või täiendatakse lisasid ning võetakse vastu asjaomased üleminekumeetmed vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼M21

Selle korra alusel võetakse üleminekumeetmed vastu ajavahemikuks, mis lõpeb hiljemalt 1. juulil 2007, et võimaldada üleminekut praeguselt korralt käesoleva määrusega kehtestatud korrale.

▼M30

Artikkel 23a

Vastavalt artikli 24 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivkomitee menetlusele võetakse vastu järgmised meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, sealhulgas täiendades neid:

▼M44

a) artikli 5 lõike 3 kolmandas lõigus, artikli 6 lõikes 1, artikli 8 lõikes 2 ja artikli 9 lõikes 3 osutatud kiirtestide heakskiitmine,

▼M30

b) artikli 6 lõikes 1b osutatud vanuse kohandamine,

c) artikli 6 lõikes 1b osutatud kriteeriumid riigi epidemioloogilise olukorra paranemise tõendamiseks,

d) artikli 7 lõikes 3 osutatud otsus lubada noormäletsejalistele kaladelt saadud valkude söötmist,

e) artikli 7 lõikes 4 osutatud kriteeriumid piirangutest erandite tegemiseks,

f) artikli 7 lõikes 4a osutatud otsus kehtestada koguste lubatud tase,

g) artikli 8 lõikes 1 osutatud otsus vanuse kohta,

h) artikli 8 lõikes 5 osutatud eeskirjad, mis näevad ette erandid seoses määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamise ja hävitamise nõuetega,

i) artikli 9 lõikes 1 osutatud tootmisprotsesside heakskiitmine,

j) artikli 15 lõikes 3 osutatud otsus laiendada teatavaid sätteid teistele loomaliikidele,

▼M44

k) artikli 16 lõigete 1 kuni 6 kohaldamise laiendamine muudele loomset päritolu toodetele,

l) artikli 20 lõikes 2 osutatud meetodi vastuvõtmine lammastel ja kitsedel BSE esinemise kontrollimiseks,

m) lisade muutmine või täiendamine ja artiklis 23 osutatud asjakohaste üleminekumeetmete vastuvõtmine.

▼M30

Artikkel 24

Komiteed

1. Komisjoni abistab toiduahela ja loomatervishoiu alaline komitee. Artiklit 6a puudutavates küsimustes konsulteerib komisjon siiski ka alalise zootehnikakomiteega.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

▼M30

Nimetatud otsuse artikli 5 lõikes 6 osutatud ajavahemik on kolm kuud ja käesoleva määruse artikli 4 lõikes 2 osutatud kaitsemeetmete puhul 15 päeva.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1-4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 24a

Otsused, mis võetakse vastu vastavalt mõnele artiklis 24 osutatud menetlusele, põhinevad inimeste või loomade tervisele avalduda võiva võimaliku riskiga nõuetekohasel hindamisel ning olemasolevaid teaduslikke tõendeid arvesse võttes säilitavad — või teaduslikult õigustatud juhtudel — tõstavad ühenduses tagatud inimeste ja loomade tervise kaitse taset.

▼B

Artikkel 25

Teaduskomiteedega konsulteerimine

Kõikides käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvates küsimustes, mis võivad mõjutada rahva tervist, peetakse nõu asjaomaste teaduskomiteedega.

Artikkel 26

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub päev pärast avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. juulist 2001.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼M10

I LISA

ERIMÄÄRATLUSED

▼M48

1. Käesolevas määruses kasutakse järgmiseid mõisteid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1069/2009, ([1]) komisjoni määruses (EL) nr 142/2011, ([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002, ([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 767/2009 ([4]) ning nõukogu direktiivis 2006/88/EÜ ([5])

   a) määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 3 lõikes 6 sätestatud mõiste „põllumajandusloom";

   b) määruse (EL) nr 142/2011 I lisas sätestatud järgmised mõisted:

      i) „karusloomad" punktis 1;

      ii) „veretooted" punktis 4;

      iii) „töödeldud loomne valk" punktis 5;

      iv) „kalajahu" punktis 7;

      v) „kollageen" punktis 11;

      vi) „želatiin" punktis 12;

      vii) „hüdrolüüsitud valk" punktis 14;

      viii) „lemmikloomatoidu konserv" punktis 16;

      ix) „lemmikloomatoit" punktis 19;

      x) „töödeldud lemmikloomatoit" punktis 20;

   c) määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 lõikes 4 sätestatud mõiste „sööt";

   d) määrus (EÜ) nr 767/2009:

      i) „söödamaterjalid" artikli 3 lõike 2 punktis g;

      ii) „segasööt" artikli 3 lõike 2 punktis h;

      iii) „täissööt" artikli 3 lõike 2 punktis i;

▼M58

      iv) „märgistus" artikli 3 lõike 2 punktis t;

▼M48

   e) direktiiv 2006/88/EÜ:

      i) „vesiviljelusloom" artikli 3 lõike 1 punktis b;

      ii) „veeloom" artikli 3 lõike 1 punktis e.

▼M50

2. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

   a) „algupärane BSE juhtum" – veiste spongioosse entsefalopaatia juhtum, mille puhul ei ole nakatumine enne eluslooma importimist selgelt tõendatud;

   b) „kohort" – rühm veiseid, mis hõlmab:

      i) loomi, kes on sündinud nakatunud loomaga samas karjas kas 12 kuud enne või 12 kuud pärast kõnealuse looma sündi, ja

      ii) loomi, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos nakatunud loomaga;

([1]) ELT L 300, 14.11.2009, lk 1.
([2]) ELT L 54, 26.2.2011, lk 1.
([3]) EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.
([4]) ELT L 229, 1.9.2009, lk 1.
([5]) ELT L 328, 24.11.2006, lk 14.

▼M50

c) „näitjuhtum” – esimene loom põllumajandusettevõttes või epidemioloogiliselt määratletud rühmas, kelle TSE nakkus leiab kinnitust;

d) „TSE väikemäletsejalistel” – normist erineva PrP-valgu kinnitava katse järel lambal või kitsel avastatud transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhtum;

e) „skreipijuhtum” – kinnitatud transmissiivse spongioosse entsefalopaatia juhtum lambal või kitsel, mille puhul BSE diagnoos on välistatud vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud Euroopa liidu referentlabori tehnilises käsiraamatus TSE tüve iseloomustuse kohta väikemäletsejalistel ([1]);

f) „klassikalise skreipi juhtum” – kinnitatud skreipi juhtum, mis on liigitatud klassikaliseks vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud ühenduse referentlabori tehnilises käsiraamatus TSE tüve iseloomustuse kohta väikemäletsejalistel;

g) „ebatüüpilise skreipi juhtum” – kinnitatud skreipi juhtum, mis on eristatav klassikalisest skreipist vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud ühenduse referentlabori tehnilises käsiraamatus TSE tüve iseloomustuse kohta väikemäletsejalistel;

h) „prioonvalgu genotüüp” – lammastel kahe alleeli kombinatsioon, nagu on kirjeldatud komisjoni otsuse 2002/1003/EÜ ([2]) I lisa punktis 1;

i) „BSE juhtum” – riiklikus referentlaboris vastavalt X lisa C peatüki punkti 3.1 alapunktides a ja b esitatud meetoditele ja juhenditele kinnitatud BSE juhtum;

j) „klassikalise BSE juhtum” – BSE juhtum, mis on liigitatud klassikaliseks vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud Euroopa Liidu referentlaboris kasutatava veiste TSE isolaatide liigitamise meetodi puhul ([3]);

k) „ebatüüpilise BSE juhtum” – BSE juhtum, mida ei ole võimalik liigitada klassikalise BSE juhtumiks vastavalt kriteeriumidele, mis on sätestatud Euroopa Liidu referentlaboris kasutatava veiste TSE isolaatide liigitamise meetodi puhul;

l) „üle 18 kuu vanused lambad ja kitsed” – lambad ja kitsed:

   i) kelle vanust kinnitatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 21/2004 ([4]) artikli 3 lõike 1 punktides b, c ja d osutatud registrites või liikumisdokumentides või

   ii) kellel on enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast;

▼M58

m) „tehistingimustes kasvatatud putukad” – määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 3 lõike 6 punktis a määratletud põllumajandusloomad neist putukaliikidest, mida on lubatud kasutada töödeldud loomsete valkude tootmiseks vastavalt määruse (EL) nr 142/2011 X lisa II peatüki 1. jao A osa punktile 2;

n) „oma tarbeks segasööda tootjad” – loomakasvatajad, kes segavad segasööta üksnes oma ettevõttes kasutamiseks;

▼M60

o) „põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavad hirvlased” – sugukonna *Cervidae* loomad, keda inimesed peavad suletud territooriumil;

p) „metsikud hirvlased” – sugukonna *Cervidae* loomad, keda inimesed ei pea;

q) „poolkodustatud hirvlased” – sugukonna *Cervidae* loomad, keda inimesed peavad, kuid mitte suletud territooriumil.

([1]) http://vla.defra.gov.uk/science/docs/sci_tse_rl_handbookv4jan10.pdf
([2]) EÜT L 349, 24.12.2002, lk 105.
([3]) http://vla.defra.gov.uk/science/docs/sci_tse_rl_2blot.pdf
([4]) ELT L 5, 9.1.2004, lk 8.

▼M31

II LISA

BSE STAATUSE MÄÄRAMINE

A PEATÜKK

Kriteeriumid

▼M55

Liikmesriikide või kolmandate riikide või nende piirkondade (edaspidi „riigid või piirkonnad”) BSE staatus määratakse kindlaks punktides a–e esitatud kriteeriumide alusel. Käesoleva lisa kohaldamisel ei võeta BSE-na arvesse ebatüüpilist BSE-d, mida arvatakse esinevat spontaanselt väga vähesel määral kõigis veisepopulatsioonides.

▼M31

Riigis või piirkonnas:

a) vastavalt B peatüki sätetele tehakse riskianalüüs, milles määratakse kindlaks kõik võimalikud BSE esinemise tegurid ja nende ajaline perspektiiv antud riigis või piirkonnas;

b) luuakse BSE pideva järelevalve ja seire süsteem, eriti B peatükis kirjeldatud ohtude osas, mille puhul järgitakse D peatükis kehtestatud järelevalve miinimumnõudeid;

c) veterinaararstide, põllumajandustootjate ning töötajate jaoks, kes tegelevad veiste veo, turustamise ja tapmisega, on loodud käesoleval ajal rakendatav teadlikustamisprogramm, et julgustada teatama kõigist juhtudest, mille puhul käesoleva lisa D peatükis määratletud siht-alampopulatsioonides esineb BSE-le vastavate kliiniliste tunnustega loomi;

d) jääb kehtima kohustus kõigist BSE kliiniliste tunnustega veistest teatada ja neid uurida;

e) punktis b osutatud järelevalve- ja seiresüsteemi raames võetud peaaju või muude kudede proove uuritakse heakskiidetud laboris.

B PEATÜKK

Riskianalüüs

▼M51

1. **Riskianalüüsi struktuur**

Riskianalüüs hõlmab sisenemise hindamist ja kokkupuute hindamist.

2. **Sissetoomisohu hindamine (sissetoodud nakkuse võimalus)**

2.1. Sissetoomisohu hindamisel hinnatakse selle tõenäosust, kas BSE tekitaja on riiki või piirkonda sisse toodud võimaliku BSE tekitajaga saastunud kaupade vahendusel või on see vastavas riigis või piirkonnas juba varem olemas.

Arvesse võetakse järgmisi ohutegureid:

a) BSE tekitaja olemasolu või puudumine riigis või piirkonnas ning tekitaja olemasolu korral selle levimus lähtudes järelevalvetegevuse tulemusest;

b) algupärase BSEga mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu või kõrned;

c) imporditud liha-kondijahu või kõrned;

d) imporditud veised, lambad ja kitsed;

e) imporditud sööt ja selle koostisosad;

f) mäletsejalistelt pärit ja inimtoiduks kasutatavad imporditud tooted, mis võivad sisaldada V lisa punktis 1 loetletud kudesid ning mida on võibolla söödetud veistele;

▼M51

g) mäletsejalistelt saadud imporditud tooted *in vivo* kasutamiseks veistele.

2.2. Sissetoomisohu hindamisel tuleb arvesse võtta punktis 2.1 loetletud ohuteguritega seotud spetsiaalseid tauditõrjeprogramme, järelevalvet ja muid epidemioloogilisi uuringuid (eriti veiste BSE-alast järelevalvet).

▼M31

3. **Kokkupuute hindamine**

Kokkupuute hindamisel vaadatakse, kui tõenäoline on veiste kokkupuutumine BSE tekitajaga, sealjuures võetakse arvesse järgmist:

a) BSE tekitaja ringlus ja amplifikatsioon veistele söödetava liha-kondijahu või mäletsejalistelt pärit kõrnete või BSE tekitajaga saastunud muu sööda või selle koostisainete kaudu;

b) mäletsejaliste rümpade (sealhulgas teadmata põhjusel surnud kariloomade) kasutamine, kõrvalsaadused ja tapajäätmed, jäätmetöötlusprotsesside parameetrid ja loomasööda tootmise meetodid;

c) mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu ja kõrnete söötmine või mittesöötmine mäletsejalistele, kaasa arvatud loomasööda ristsaastumise vältimise meetmed;

d) seni veiste suhtes kohaldatud BSE-alase järelevalve tase ja järelevalve tulemused.

C PEATÜKK

Kategooriate määramine

I. VÄHEOLULISE BSE-RISKIGA RIIK VÕI PIIRKOND

Riik või piirkond:

1) kus vastavalt B peatükis sätestatule on tehtud riskianalüüs, millega tehakse kindlaks varasemad ja olemasolevad riskitegurid;

2) kes on tõendanud, et vastava allpool esitatud ajavahemiku jooksul on iga kindlakstehtud ohu kontrollimiseks võetud asjakohased meetmed;

3) kes on tõendanud, et rakendatakse B-tüüpi järelevalvet vastavalt peatükile D ning on täidetud punktide sihtarv vastavalt tabelile 2, ning

4) ning mis on:

a) kas olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas ei ole esinenud ühtegi BSE juhtu või BSE juhtumi põhjuseks on import ja nakatunud loomad on täielikult hävitatud;

ii) selle lisa A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat ning

iii) vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

b) või olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas on esinenud üks või rohkem algupärast BSE juhtumit, kuid kõik algupärased BSE juhtumid esinesid rohkem kui 11 aastat tagasi;

ii) A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud vähemalt seitse aastat;

▼**M31**

iii) vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil on tõendatud, et mäletsejalistele ei ole vähemalt kaheksa aastat söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

iv) antud riigi või piirkonna allpool loetletud elusloomad on pidevalt identifitseeritavad, nende liikumine on kontrollitud ning tapmise või surma korral hävitatakse täielikult:

— kõik BSEsse nakatunud loomad;

— kõik veised, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos BSEsse nakatunud loomaga ning kes on selle perioodi vältel saanud sama saastunud sööta, või

— kui teises taandes osutatud uuringute tulemused ei ole lõplikud, kõik veised, kes on sündinud BSEsse nakatunud loomaga samas karjas 12 kuu jooksul pärast kõnealuse looma sündi.

II. KONTROLLITUD BSE RISKIGA RIIK VÕI PIIRKOND

Riik või piirkond,

1) kus vastavalt B peatükis osutatud teabe põhjal on läbi viidud riskianalüüs, millega tehakse kindlaks minevikus esinenud ja olemasolevad riskitegurid;

2) kes on tõendanud, et iga kindlakstehtud ohu kontrollimiseks on võetud asjakohased meetmed, kuid nimetatud meetmeid pole võetud asjakohase ajavahemiku jooksul;

3) kes on tõendanud, et rakendatakse A-tüüpi järelevalvet vastavalt peatükile D ning on täidetud punktide sihtarv vastavalt tabelile 2. A-tüüpi järelevalve võib asendada B-tüüpi järelevalvega, kui vastav punktide sihtarv on täidetud, ning

4) ning mis on:

a) kas olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas ei ole esinenud ühtegi BSE juhtumit või BSE juhtumi põhjuseks on import ja nakatunud loomad on täielikult hävitatud, A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud ning vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil saab tõendada, et mäletsejalistele ei ole söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

ii) A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud vähem kui 7 aastat ja/või

iii) ei ole võimalik tõendada, et kontrollimeetmed mäletsejalistest saadud liha-kondijahu või kõrnete söötmise üle mäletsejalistele oleksid kehtinud kaheksa aastat;

b) või olukorras, kui:

i) riigis või piirkonnas on esinenud algupärane BSE juhtum, A peatüki punktide c, d ja e kriteeriume on järgitud ning vajaliku kontrolli- ja uurimistaseme abil saab tõendada, et mäletsejalistele ei ole söödetud mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ega kõrneid;

ii) A peatüki punktide c–e kriteeriume on järgitud vähem kui seitse aastat ja/või

▼M31

iii) ei ole võimalik tõendada, et kontrollimeetmed mäletsejalistest saadud liha-kondijahu või kõrnete söötmise üle mäletsejalistele oleksid kehtinud vähemalt kaheksa aastat;

iv) antud riigi või piirkonna allpool loetletud elusloomad on pidevalt identifitseeritavad, nende liikumine on kontrollitud ning tapmise või surma korral hävitatakse täielikult, ning

— kõik BSEsse nakatunud loomad ning

— kõik veised, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos BSEsse nakatunud loomaga ning kes on selle perioodi vältel saanud sama saastunud sööta, või

— kui teises taandes osutatud uuringute tulemused ei ole lõplikud, kõik veised, kes on sündinud BSEsse nakatunud loomaga samas karjas 12 kuu jooksul pärast kõnealuse looma sündi.

III. MÄÄRATLEMATA BSE RISKIGA RIIK VÕI PIIRKOND

Riik või piirkond, mille BSE staatust pole kindlaks määratud või kes ei täida tingimusi, mis on vajalikud riigi või piirkonna liigitamiseks mõnda teise kategooriasse.

D PEATÜKK

Järelevalve miinimumnõuded

1. **Järelevalve tüübid**

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) A-tüüpi järelevalve

A-tüüpi järelevalve kohaldamine võimaldab tuvastada BSE, mille korral kontroll-levimus ([1]) on vähemalt üks juhtum 100 000 täiskasvanud veise kohta kõnealuses riigis või piirkonnas, kusjuures usaldusnivoo on 95 %.

b) B-tüüpi järelevalve

B-tüüpi järelevalve kohaldamine võimaldab tuvastada BSE, mille korral fikseeritud levimus on vähemalt üks juhtum 50 000 täiskasvanud veise kohta kõnealuses riigis või piirkonnas, kusjuures usaldusnivoo on 95 %.

B-tüüpi järelevalvet võivad riskianalüüsi järelduste kinnitamiseks teostada ebaolulise BSE riski staatusega riigid ja piirkonnad, näiteks tõendades kindlakstehtud ohutegurite vähendamise meetmete tõhusust järelevalve kaudu, mis on suunatud tõenäosuse suurendamisele, et nende meetmete ebaõnnestumine tuvastatakse.

B-tüüpi järelevalvet võivad pärast A-tüüpi järelevalve abil vastavate punktide sihtarvu saavutamist teostada ka kontrollitud BSE riski staatusega riigid ja piirkonnad, et säilitada usaldust A-tüüpi järelevalve kaudu saadud teadmiste suhtes.

Käesolevas lisas määratakse järelevalve eesmärgil kindlaks järgmised neli veiste alampopulatsiooni:

a) BSE-le vastavate käitumuslike või kliiniliste tunnustega üle 30 kuu vanused veised (kliiniliste tunnuste kahtlus);

([1]) Kontroll-levimust kasutatakse selleks, et määrata kindlaks kontrollvaatluse ulatus, mida väljendatakse punktide sihtarvus. Kui tegelik levimus on suurem kui valikut iseloomustav kontroll-levimus, siis on väga tõenäoline, et vaatluse käigus tehakse kindlaks haiguse esinemine.

▼M31

b) ambulatoorsel ravil mitteolevad, lamavad, haigestunud üle 30 kuu vanused veised, kes ei suuda ilma kõrvalise abita tõusta ega kõndida; hädatapmisele või tapaeelsesse kontrolli saadetud üle 30 kuu vanused veised (hädatapetud loomad);

c) põllumajandusettevõttes, veo ajal või tapamajas surnuna leitud või tapetud üle 30 kuu vanused veised (lõpnud loomad);

d) korraliselt tapetud üle 36 kuu vanused veised.

2. **Järelevalvestrateegia**

2.1. Selleks et tagada riigi või piirkonna karja puhul valimi representatiivsus, koostatakse järelevalvestrateegia, mille puhul võetakse arvesse demograafilisi tegureid, nagu tootmise liik ja geograafiline asukoht, ning kultuuriliselt erinevate loomakasvatustavade võimalikku mõju. Kasutatud lähenemisviis ja eeldused dokumenteeritakse ning dokumente säilitatakse seitse aastat.

2.2. BSE järelevalvestrateegia elluviimiseks kasutab riik täiskasvanud veiste populatsiooni vanuselise jaotuse dokumenteeritud või usaldusväärseid hinnangulisi andmeid ning antud riigis või piirkonnas BSE suhtes kontrollitud veiste arvu vanuse ja alampopulatsiooni lõikes.

3. **Punktiväärtused ja punktide sihtarv**

Järelevalve valimid peavad vastama tabelis 1 kindlaksmääratud punktiväärtuste alusel tabelis 2 kehtestatud punktide sihtarvule. Uurida tuleb kõiki kliiniliste tunnuste kahtlusega loomi, sõltumata kogunenud punktide arvust. Riik koostab valimi neljast alampopulatsioonist vähemalt kolme kohta. Valimite puhul kogunenud punktisumma liidetakse kumulatiivselt seitsme järjestikuse aasta jooksul ning tulemuseks saadakse punktide sihtarv. Kogunenud punktisummat võrreldakse perioodiliselt riigi või piirkonna punktide sihtarvuga.

Tabel 1

Järelevalve punktiväärtused vastavasse alampopulatsiooni ja vanusekategooriasse kuuluvatelt loomadelt võetud proovide puhul

Järelevalve alampopulatsioon			
Korraliselt tapetud loomad ([1])	Lõpnud loomad ([2])	Hädatapetud loomad ([3])	Kliiniliste tunnuste kahtlusega loomad ([4])
≥ 1 aasta vanused ja < 2 aasta vanused			
0,01	0,2	0,4	N/A
≥ 2 aasta vanused ja < 4 aasta vanused (noorloomad)			
0,1	0,2	0,4	260
≥ 4 aasta vanused ja < 7 aasta vanused (keskmise vanusega loomad)			
0,2	0,9	1,6	750
≥ 7 aasta vanused ja < 9 aasta vanused (vanemad loomad)			
0,1	0,4	0,7	220
≥ 9 aasta vanused (vanaloomad)			
0,0	0,1	0,2	45

([1]) Korraliselt tapetud üle 36 kuu vanused loomad.
([2]) Põllumajandusettevõttes, veo ajal või tapamajas surnult või tapetult leitud üle 30 kuu vanused loomad (lõpnud loomad).
([3]) Ambulatoorsel ravil mitteolevad, lamavad, haigestunud üle 30 kuu vanused loomad, kes ei suuda ilma kõrvalise abita tõusta ega kõndida; hädatapmisele või tapaeelsesse kontrolli saadetud üle 30 kuu vanused loomad (hädatapetud loomad).
([4]) BSE-le vastavate käitumuslike või kliiniliste tunnustega üle 30 kuu vanused loomad (kliiniliste tunnuste kahtlusega loomad).

▼M51

Tabel 2

Punktide sihtarv riigi või piirkonna täiskasvanud veiste populatsiooni erineva suuruse korral

Riigi või piirkonna punktide sihtarv		
Täiskasvanud veiste arv (24 kuud ja vanemad)	A-tüüpi järelevalve	B-tüüpi järelevalve
> 1 000 000	300 000	150 000
900 001 — 1 000 000	214 600	107 300
800 001 — 900 000	190 700	95 350
700 001 — 800 000	166 900	83 450
600 001 — 700 000	143 000	71 500
500 001 — 600 000	119 200	59 600
400 001 — 500 000	95 400	47 700
300 001 — 400 000	71 500	35 750
200 001 — 300 000	47 700	23 850
100 001 — 200 000	22 100	11 500
90 001 — 100 000	19 900	9 950
80 001 — 90 000	17 700	8 850
70 001 — 80 000	15 500	7 750
60 001 — 70 000	13 000	6 650
50 001 — 60 000	11 000	5 500
40 001 — 50 000	8 800	4 400
30 001 — 40 000	6 600	3 300
20 001 — 30 000	4 400	2 200
10 001 — 20 000	2 100	1 050
9 001 — 10 000	1 900	950
8 001 — 9 000	1 600	800
7 001 — 8 000	1 400	700
6 001 — 7 000	1 200	600
5 001 — 6 000	1 000	500
4 001 — 5 000	800	400
3 001 — 4 000	600	300
2 001 — 3 000	400	200
1 001 — 2 000	200	100

▼M31

4. **Spetsiifiline sihtrühm**

Riigi või piirkonna iga eespool esitatud alampopulatsiooni raames võib riik moodustada sihtrühma veistest, kes on imporditud riikidest või piirkondadest, kus on esinenud BSE juhtumeid, ning veistest, kellele on tõenäoliselt söödetud saastunud sööta, mis pärineb riikidest või piirkondadest, kus on esinenud BSE juhtumeid.

▼M31

5. **BSE järelevalve mudel**

Riik võib valida, kas kasutada BSE juhtude esinemise/levimuse kindlakstegemiseks BSE järelevalve mudelit või BSE järelevalve mudelil põhinevat alternatiivmeetodit.

6. **Säilitusjärelevalve**

Pärast punktide sihtarvu kogunemist ning selleks, et riigi või piirkonna staatust saaks jätkuvalt määratleda kontrollitud või väheolulise BSE riskiga riigi või piirkonnana, võib järelevalve taandada B-tüüpi järelevalveks (tingimusel et kõik teised näitajad on jätkuvalt positiivsed). Kuid selleks, et vastata jätkuvalt käesolevas peatükis kehtestatud nõuetele, peab iga-aastane järelevalve jätkuvalt hõlmama vähemalt kolme neljast ettenähtud alampopulatsioonist. Peale selle tuleb uurida kõiki BSE kliiniliste tunnuste põhjal kahtlustatavaid loomi, sõltumata kogunenud punktisummast. Pärast vajaliku punktide sihtarvu kogunemist ei tohi riigi või piirkonna iga-aastane järelevalve olla väiksem kui seitsmendik kogu B-tüüpi järelevalve punktide sihtarvust.

▼M13

III LISA

SEIRESÜSTEEM

A PEATÜKK

I. VEISTE SEIRE

1. **Üldosa**

Veiste seire viiakse läbi kooskõlas X lisa C peatüki punkti 3 alapunkti 1 alapunkti b sätestatud laboratoorsete meetoditega.

▼M50

2. **Inimtoiduks tapetud loomade seire**

2.1. Kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes, kui:

— nende suhtes on kohaldatud vastavalt määruse (EÜ) nr 835/2004 ([1]) III lisa I jao VI peatüki punktile 1 hädatapmist või

— neile tehtud tapaeelse kontrolli käigus on tehtud tähelepanekuid õnnetuste või tõsiste füsioloogiliste ja funktsionaalsete probleemide või märkide kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 854/2004 ([2]) I lisa I jao II peatüki B osa punktile 2.

2.2. BSE suhtes kontrollitakse kõiki üle 30 kuu vanuseid terveid veiseid, kes kuuluvad korralisele tapmisele inimtoiduks.

▼M13

3. **Muul põhjusel kui inimtoiduks tapetud loomade seire**

3.1. Kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid, kes on surnud või tapetud, kuid kes ei ole:

— tapetud hävitamiseks vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 716/96, ([3])

— tapetud epideemia, näiteks suu- ja sõrataudiga seoses,

— tapetud inimtoiduks,

kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

3.2. Liikmesriigid võivad otsustada teha erandi punkti 3.1 sätetest kõrvalistes madala loomkoormusega piirkondades, kus ei ole korraldatud surnud loomade kokkukogumist. Liikmesriigid, kes seda erandit kasutavad, teavitavad sellest komisjoni ja esitavad erandiga hõlmatud piirkondade loetelu. See erand ei tohi hõlmata üle 10 % liikmesriigi veisepopulatsioonist.

▼M26

4. **Vastavalt määrusele (EÜ) nr 716/96 hävitamiseks ostetud loomade seire**

Kõiki ajavahemikul 1. augustist 1995 kuni 1. augustini 1996 sündinud loomi, kes on tapetud seoses hävitamisega vastavalt määrusele (EÜ) nr 716/96, kontrollitakse veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes.

▼M13

5. **Muude loomade seire**

Lisaks punktides 2–4 osutatud kontrollidele võivad liikmesriigid vabatahtlikult otsustada kontrollida teisi oma territooriumil olevaid veiseid, eelkõige neid, kes on pärit riikidest, kus esineb algupärast

([1]) ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.
([2]) ELT L 139, 30.4.2004, lk 206.
([3]) EÜT L 99, 20.4.1996, lk 14.

▼M13

veiste spongioosset entsefalopaatiat, kui need on söönud võimalikku nakatatud sööta või kui need on sündinud veiste spongioosse entsefalopaatiaga nakatunud emasloomal või on pärit selliselt emasloomalt.

▼M55

6. **Kontrollidele järgnevad meetmed**

6.1. Kui inimtoiduks tapetud loom on valitud kontrollimiseks veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes, ei kanta määruse (EÜ) nr 854/2004 I lisa I jao III peatükis sätestatud tervisemärki looma rümbale enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.

6.2. Liikmesriigid võivad teha erandi punkti 6.1 sätetest, kui tapamajas kasutatakse ametlikku süsteemi, millega tagatakse, et mitte ühtegi tervisemärki kandvat kontrollitud looma osa ei viida tapamajast välja enne kiirtesti negatiivse tulemuse saamist.

6.3. Kõik veiste spongioosse entsefalopaatia suhtes kontrollitava looma kehaosad, sealhulgas nahk, säilitatakse ametliku kontrolli all kuni kiirtesti negatiivse tulemuse saamiseni, v.a juhul, kui need kõrvaldatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktiga a või b või kui keharasvu töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) nr 142/2011 ja kasutatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktiga e või kui neid kasutatakse viimatinimetatud määruse artiklis 36 osutatud kõrvalsaaduste tootmiseks.

6.4. Kiirtestis positiivse või ebaselge tulemuse saanud looma kehaosad, sealhulgas nahk, kõrvaldatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktile a või b, välja arvatud materjal, mida tuleb säilitada käesoleva lisa B peatüki III osas ette nähtud registri jaoks, ja selliselt kehalt saadud rasvad, kui neid rasvu töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) nr 142/2011 ja kasutatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktiga e või kui neid kasutatakse viimatinimetatud määruse artiklis 36 osutatud kõrvalsaaduste tootmiseks.

6.5. Kui inimtoiduks tapetud loomale tehtud kiirtesti tulemus on positiivne või ebaselge, tuleb lisaks positiivse või ebaselge testitulemusega looma rümbale hävitada punkti 6.4 kohaselt vähemalt sellele samal tapaliinil vahetult eelnev rümp ja kaks vahetult järgnevat rümpa.

Erandina käesoleva punkti esimesest lõigust võivad liikmesriigid otsustada hävitada eespool nimetatud rümbad üksnes juhul, kui X lisa C peatüki punkti 3.1 alapunktis b osutatud kinnitavate uuringute tulemusena osutub kiirtesti tulemus positiivseks või ebaselgeks.

6.6. Liikmesriigid võivad teha erandeid punkti 6.5 sätetest juhul, kui tapamajas kasutatakse süsteemi rümpadevahelise nakatumise vältimiseks.

▼M38

7. **Iga-aastaste BSE seireprogrammide läbivaatamine vastavalt artikli 6 lõikele 1b**

7.1. Liikmesriikide taotlused

Liikmesriikide poolt komisjonile esitatud taotlused, mis käsitlevad liikmesriikide iga-aastaste BSE seireprogrammide läbivaatamist, peavad sisaldama vähemalt järgmist:

a) teave selle kohta, et eelneva kuue aasta jooksul on liikmesriigi territooriumil rakendatud iga-aastast BSE seiresüsteemi, sealhulgas üksikasjalikud dokumendid, mis tõendavad vastavust punktis 7.2. sätestatud epidemioloogilistele kriteeriumidele;

b) teave selle kohta, et eelneva kuue aasta jooksul on liikmesriigi territooriumil rakendatud artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktiga b ette nähtud veiste identifitseerimise ja jälgitavuse süsteemi,

▼M38

sealhulgas üksikasjalik kirjeldus selle kohta, kuidas toimib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1760/2000 ([1]) artiklis 5 nimetatud elektrooniline andmebaas;

c) teave eelneva kuue aasta jooksul liikmesriigi territooriumil rakendatud loomade söötmist käsitlevate keeldude kohta, sealhulgas üksikasjalik kirjeldus artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktiga c ette nähtud põllumajandusloomade täieliku söödakeelu jõustamise kohta, samuti proovivõtukava ja kindlaks tehtud rikkumiste arv ja tüüp ning järelmeetmete tulemused;

d) kavandatava läbivaadatud BSE seireprogrammi üksikasjalik kirjeldus, mis sisaldab selle geograafilise piirkonna kirjeldust, kus programmi tuleb hakata rakendama, ja läbivaadatud BSE seireprogrammiga hõlmatud veiste alampopulatsioonide kirjeldus, sealhulgas testitavate loomade vanusepiirid ja testide valimi suurus;

e) põhjalike riskianalüüside tulemused, mis näitavad, et BSE seireprogrammiga tagatakse inimeste ja loomade tervise kaitse. Kõnealused riskianalüüsid peavad sisaldama sünnikohortide analüüse või muid asjakohaseid uuringuid, millega tõendatakse, et TSEdega nakatumise ohtu vähendavaid meetmeid, sealhulgas artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktis c nimetatud söödakeeldu, on rakendatud tõhusalt.

7.2. Epidemioloogilised kriteeriumid

BSE seireprogrammi läbivaatamise kohta esitatud taotlused võib heaks kiita ainult juhul, kui asjaomane liikmesriik suudab tõendada, et lisaks artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktides a, b ja c esitatud nõuetele on kõnealuse liikmesriigi territooriumil täidetud järgmised epidemioloogilised kriteeriumid:

a) vastavalt artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktile b on alates ühenduse BSE kontrollikava rakendamisest vähemalt kuue sellele järgneva aasta jooksul

kas

i) täiskasvanud veiste loomapopulatsiooni (üle 24 kuu vanused loomad) puhul täheldatud, et BSE aastase esinemissageduse keskmine näitaja on vähenenud rohkem kui 20 %, ning selliste BSEsse nakatunud kariloomade koguarv, kes on sündinud pärast artikli 6 lõike 1b kolmanda lõigu punktis c nimetatud ühenduse täieliku söödakeelu rakendamist põllumajandusloomade suhtes, ei ületa 5 % kinnitatud BSE juhtude koguarvust

või

ii) iga-aastane BSE esinemissagedus täiskasvanud veiste loomapopulatsiooni hulgas (üle 24 kuu vanused loomad) on olnud jätkuvalt alla 1/100 000

või

iii) täiendava võimalusena nende liikmesriikide puhul, kus täiskasvanud veiste loomapopulatsioon (üle 24 kuu vanused loomad) on väiksem kui 1 000 000 looma, on kinnitatud BSE juhtude koguarv jäänud alla viie;

([1]) EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1.

▼M38

b) punktis a nimetatud kuueaastase ajavahemiku järel ei ole teavet selle kohta, et BSE epidemioloogiline olukord halveneks.

▼M32

II. LAMMASTE JA KITSEDE SEIRE

1. **Üldosa**

Lammaste ja kitsede seiret teostatakse kooskõlas X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis b sätestatud laboratoorsete meetoditega.

▼M50

2. **Inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede seire**

a) liikmesriigid, milles paaritatud uttede ja utetallede populatsioon on suurem kui 750 000 looma, kontrollivad kooskõlas punktis 4 sätestatud proovivõtmise eeskirjadega aastas minimaalselt 10 000 inimtoiduks tapetud lammast;

b) liikmesriigid, milles poeginud ja paaritatud kitsede populatsioon on suurem kui 750 000 looma, kontrollivad kooskõlas punktis 4 sätestatud proovivõtmise eeskirjadega aastas minimaalselt 10 000 inimtoiduks tapetud lammast;

c) liikmesriik võib otsustada selle asendamise eesmärgil:

— kontrollida punktides a ja b sätestatud inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede väikseimast valimimahust kuni 50 % ulatuses suhtega üks ühele ja lisaks punktis 3 sätestatud väikseimale valimimahule üle 18 kuu vanuseid surnud lambaid või kitsi;

— kontrollida punktides a ja b sätestatud väikseimast valimimahust kuni 10 % ulatuses suhtega üks ühele üle 18 kuu vanuseid lambaid või kitsi, kes on tapetud haiguste likvideerimise programmi raames.

▼M32

3. **Muul eesmärgil kui inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede seire**

Liikmesriigid kontrollivad kooskõlas punktis 4 sätestatud proovivõtueeskirjadega ning tabelites A ja B osutatud valimite minimaalse suurusega lambaid ja kitsi, kes on surnud või tapetud, kuid keda ei tapetud:

— haiguse likvideerimise programmi raames ega

— inimtoiduks.

Tabel A

Liikmesriigi paaritatud uttede ja utetallede populatsioon	Surnud lammaste valimi minimaalne suurus ([1])
> 750 000	10 000
100 000–750 000	1 500
40 000–100 000	100 % kuni 500
< 40 000	100 % kuni 100

([1]) Valimite suuruse määramisel on arvesse võetud lammaste populatsiooni suurust igas üksikus liikmesriigis ning need on sätestatud eesmärgiga kehtestada saavutatavad sihid.

▼M32

Tabel B

Liikmesriigi poeginud kitsede ja paaritatud kitsede populatsioon	Surnud kitsede valimi minimaalne suurus ([1])
> 750 000	10 000
250 000–750 000	1 500
40 000–250 000	100 % kuni 500
< 40 000	100 % kuni 100

([1]) Valimite suuruse määramisel on arvesse võetud kitsede populatsiooni suurust igas üksikus liikmesriigis ning need on sätestatud eesmärgiga kehtestada saavutatavad sihid.

4. **Proovivõtueeskirjad punktides 2 ja 3 osutatud loomade puhul**

Loomade vanus peab olema üle 18 kuu või neil peab olema enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast.

Loomade vanust hinnatakse hammastiku, nähtavate suguküpsuse tundemärkide või mis tahes muu usaldusväärse informatsiooni alusel.

Valimi moodustamisel vältida mis tahes grupi üleesindatust seoses päritolu, vanuse, tõu, toodangu tüübi või mis tahes muu näitajaga.

Proovivõtmisel võetakse arvesse iga piirkonda ja aastaaega. Võimaluse korral tuleb vältida mitme proovi võtmist samast karjast. Liikmesriigid seavad oma seireprogrammides eesmärgiks saavutada võimaluse korral see, et järjestikustel proovivõtuaastatel tehakse TSE kontrolle kõigis ametlikult registreeritud põllumajandusettevõtetes, kus on üle 100 looma, ja neis, kus pole kunagi avastatud TSE juhtumeid.

Liikmesriigid kehtestavad süsteemi, mis võimaldab sihtmärgist lähtudes või muul alusel kontrollida, et loomad ei jääks proovide võtmisest kõrvale.

Liikmesriigid võivad siiski otsustada jätta proovivõtmisel arvestamata kõrvalised piirkonnad, kus loomade tihedus on väike ja kus ei ole korraldatud surnud loomade kogumist. Kõnealust erandit rakendavad liikmesriigid teavitavad sellest komisjoni ning esitavad nende kõrvaliste piirkondade nimekirja, kus kõnealune erand kehtib. Kõnealune erand ei tohi hõlmata rohkem kui 10 % antud liikmesriigi lammaste ja kitsede populatsioonist.

▼M50

5. **Seire põllumajandusettevõtetes, kus kontrollitakse TSE esinemist, ja likvideerimismeetmed**

Üle 18 kuu vanuseid loomi, kes on tapetud vastavalt VII lisa B peatüki 2. osa punktile 2.2.1 ja punkti 2.2.2 alapunktile b või c hävitamise eesmärgil, kontrollitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punkti 3.2 alapunktis b sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele, võttes aluseks järgmises tabelis esitatud valimi suurusele vastava juhuslikult võetud lihtvalimi.

Üle 18 kuu vanuste hävitamise eesmärgil tapetud loomade arv karjas	Valimi minimaalne suurus
70 või vähem	Kõik nõuetele vastavad loomad
80	68
90	73

▼M50

Üle 18 kuu vanuste hävitamise eesmärgil tapetud loomade arv karjas	Valimi minimaalne suurus
100	78
120	86
140	92
160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 või rohkem	150

▼M32

6. **Muude loomade seire**

Lisaks punktides 2, 3 ja 4 sätestatud seireprogrammidele võivad liikmesriigid teostada vabatahtlikult muude loomade seiret, eelkõige:

— piima tootmiseks ette nähtud loomade puhul;

— algupärase TSEga riikidest pärinevate loomade puhul;

— potentsiaalselt nakatatud söötasid tarbinud loomade puhul;

— TSEga nakatunud emasloomadest sündinud või pärit loomade puhul.

7. **Lammaste ja kitsede kontrollimisele järgnevad meetmed**

7.1. Kui inimtoiduks tapetud lammas või kits on vastavalt punktile 2 TSE kontrollimiseks välja valitud, ei märgistata tema korjust määruse (EÜ) nr 854/2004 I lisa I jao III peatükiga ette nähtud tervisemärgiga seni, kuni kiirtesti sooritamisel on saadud negatiivne tulemus.

7.2. Liikmesriigid võivad kalduda punktist 7.1 kõrvale juhul, kui tapamajas rakendatakse pädeva asutuse heaks kiidetud süsteemi, mis tagab, et looma kõikide kehaosade teekonda on võimalik jälgida ja ükski kontrollitud loomade tervisemärki kandev kehaosa ei välju tapamajast enne kiirtesti negatiivse tulemuse selgumist.

▼M55

7.3. Kõik kontrollitava looma kehaosad, sealhulgas nahk, säilitatakse ametliku kontrolli all kuni kiirtesti negatiivse tulemuse saamiseni, v.a juhul, kui need kõrvaldatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktiga a või b või kui keharasvu töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) nr 142/2011 ja kasutatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktiga e või kui neid kasutatakse viimatinimetatud määruse artiklis 36 osutatud kõrvalsaaduste tootmiseks.

7.4. Kiirtestis positiivse tulemuse saanud looma kehaosad, sealhulgas nahk, kõrvaldatakse vahetult vastavalt määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktile a või b, välja arvatud materjal, mida tuleb säilitada käesoleva lisa B peatüki III osas ette nähtud registri jaoks, ja selliselt kehalt

▼M55

saadud sulatatud rasvad, kui neid sulatatud rasvu töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) nr 142/2011 ja kasutatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 12 punktiga e või kui neid kasutatakse viimatinimetatud määruse artiklis 36 osutatud kõrvalsaaduste tootmiseks.

▼M59

8. **Genotüübi määramine**

Lammastel määratakse iga TSE positiivse juhtumi korral koodonite 136, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüp. Lammaste genotüüpides, mille mõlema alleeli koodon 136 kodeerib alaniini, mõlema alleeli koodon 154 kodeerib arginiini ja mõlema alleeli koodon 171 kodeerib arginiini, leitud TSE juhtudest teatatakse viivitamata komisjonile. Kui positiivne TSE juhtum on ebatüüpiline skreipijuhtum, määratakse kindlaks koodoni 141 prioonvalgu genotüüp.

▼M60

III. HIRVLASTE SEIRE

A. **Kroonilise kurtumustõve seire kolmeaastane programm**

1. Üldteave

1.1. Liikmesriigid, kus on olemas metsikud ja/või põllumajandusloomadena peetavad ja/või poolkodustatud põdra- ja/või põhjapõdrapopulatsioonid (Eesti, Soome, Läti, Leedu, Poola ja Rootsi), rakendavad hirvlaste kroonilise kurtumustõve seire kolmeaastast programmi 1. jaanuarist 2018 kuni 31. detsembrini 2020. Selle seireprogrammi raames tehtavad TSE testid tehakse 1. jaanuarist 2018 kuni 31. detsembrini 2020, kuid seireprogrammi proovide kogumist võib siiski alustada 2017. aastal.

1.2. Kroonilise kurtumustõve kolmeaastase seire programm hõlmab järgmisi hirvlaste liike:

— tundra-põhjapõder (*Rangifer tarandus tarandus*);

— mets-põhjapõder (*Rangifer tarandus fennicus*);

— põder (*Alces alces*);

— metskits (*Capreolus capreolus*);

— valgesaba-pampahirv (*Odocoileus virginianus*);

— punahirv (*Cervus elaphus*).

1.3. Liikmesriik võib Euroopa Komisjonile esitatud dokumenteeritud riskihinnangu põhjal erandina punktist 1.2 valida kroonilise kurtumustõve seireks kolmeaastasesse programmi osa kõnealuses punktis loetletud liikidest.

2. Proovivõtukava

2.1. Punktis 1.1 nimetatud liikmesriigid määravad kindlaks esmase valiku ühikud (*Primary Sampling Units*, PSU), mis hõlmavad kõiki territooriume, kus esineb hirvlaste populatsioone, kasutades vähemalt järgmisi elemente:

a) põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste puhul käsitatakse PSUna iga põllumajandusettevõtet ja -rajatist, kus hirvlasi peetakse suletud territooriumil;

▼**M60**

b) metsikute või poolkodustatud hirvlaste puhul määratletakse PSU geograafiapõhiselt järgmiste kriteeriumide alusel:

i) alad, kuhu seireprogrammiga hõlmatud liikide metsikud või poolkodustatud loomad kogunevad vähemalt teataval perioodil aastas;

ii) kui konkreetse liigi puhul sellist kogunemist ei toimu, siis looduslike või tehistõketega piiratud alad, kus esineb seireprogrammiga hõlmatud liikidesse kuuluvaid loomi;

iii) alad, kus kütitakse seireprogrammiga hõlmatud liikidesse kuuluvaid loomi, ning alad, mis on seotud muu asjaomase tegevusega seoses seireprogrammi kuuluvate liikidega.

2.2. Punktis 1.1 nimetatud liikmesriigid valivad TSE testimiseks põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavaid, metsikuid või poolkodustatud hirvlasi, kasutades järgmist kahe-etapilist proovivõtukava.

a) Esimeses etapis tuleb kõnealustel liikmesriikidel:

i) põllumajandusloomadena ja tehistingimustes kasvatatavate hirvlaste puhul

— valida juhuvaliku alusel, tagades geograafilise representatiivsuse ning võttes vajaduse korral arvesse liikmesriigi tehtud dokumenteeritud riskihindamise käigus tuvastatud asjakohaseid riskitegureid, kolmeaastase ajavahemiku jooksul 100 seireprogrammiga hõlmatavat PSUd või

— valida kõik kindlaks määratud PSUd juhul, kui liikmesriik ei suuda põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste puhul 100 PSUd kindlaks määrata;

ii) metsikute või poolkodustatud hirvlaste puhul:

— valida juhuvaliku alusel, tagades geograafilise representatiivsuse ning võttes vajaduse korral arvesse liikmesriigi tehtud dokumenteeritud riskihindamise käigus tuvastatud asjakohaseid riskitegureid, kolmeaastase ajavahemiku jooksul 100 seireprogrammiga hõlmatavat PSUd või

— valida kõik kindlaks määratud PSUd juhul, kui liikmesriik ei suuda metsikute või poolkodustatud hirvlaste puhul 100 PSUd kindlaks määrata;

b) teises etapis:

i) põllumajandusloomadena ja tehistingimustes peetavate hirvlaste puhul:

— kui liikmesriik on 100 PSUd valinud, võtab ta kolmeaastase perioodi jooksul proove iga valitud PSU kõikidelt punkti 2.4 alapunktis a loetletud sihtrühmadesse kuuluvatelt loomadelt, kuni on saavutatud eesmärk testida 30 looma PSU kohta. Kui teatava PSU puhul ei ole hirvlaste piiratud arvu tõttu võimalik saavutada eesmärki testida kolme aasta jooksul 30 looma, võib jätkata proovide võtmist suuremas PSUs punkti 2.4 alapunktis a

▼**M60**

loetletud sihtrühmadesse kuuluvatelt loomadelt isegi pärast seda, kui on täidetud eesmärk testida 30 looma eesmärgiga saavutada seireprogrammi kolmeaastase perioodi jooksul, kui see on võimalik, põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste puhul riiklikul tasandil testitud isendite koguarv, mis ulatuks 3 000ni;

— vähem kui 100 PSUd kindlaks määranud liikmesriik võtab kolmeaastase perioodi jooksul proove iga PSU kõikidelt punkti 2.4 alapunktis a loetletud sihtrühmadesse kuuluvatelt loomadelt eesmärgiga saavutada seireprogrammi kolmeaastase perioodi jooksul põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste puhul riiklikul tasandil testitud isendite koguarv, mis läheneks 3 000-le;

ii) metsikute ja poolkodustatud hirvlaste puhul:

— kui liikmesriik on valinud 100 PSUd, võtab ta kolmeaastase perioodi jooksul proove iga valitud PSU kõikidelt punkti 2.4 alapunktis b loetletud sihtrühmadesse kuuluvatelt loomadelt, kuni on täidetud eesmärk testida 30 looma PSU kohta eesmärgiga saavutada seireprogrammi kolmeaastase perioodi jooksul metsikute või poolkodustatud hirvlaste puhul riiklikul tasandil testitud isendite koguarv, mis ulatuks 3 000ni;

— vähem kui 100 PSUd kindlaks määranud liikmesriik võtab kolmeaastase perioodi jooksul proove iga PSU kõikidelt punkti 2.4 alapunktis b loetletud sihtrühmadesse kuuluvatelt loomadelt eesmärgiga saavutada seireprogrammi kolmeaastase perioodi jooksul metsikute või poolkodustatud hirvlaste puhul riiklikul tasandil testitud isendite koguarv, mis läheneks 3 000-le.

2.3. Kõik valitud hirvlased peavad olema üle 12 kuu vanad. Vanust hinnatakse hammastiku, nähtavate suguküpsuse tunnuste või muu usaldusväärse teabe alusel.

2.4. Hirvlased tuleb valida järgmistest sihtrühmadest:

a) põllumajandusloomadena ja tehistingimustes peetavate hirvlaste puhul:

i) põllumajandusloomadena või tehistingimuste peetavate hirvlaste surnud/tapetud isendid (määratletakse kui põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste isendid, kes on leitud surnuna loomade pidamise suletud territooriumilt, transpordil tapamajja või tapamajas või kes on tapetud nende terviseseisundi/vanuse tõttu);

ii) põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste kliinilise leiuga/haiged isendid (määratletakse kui põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste isendid, kellel avalduvad ebanormaalse käitumise tunnused ja/või motoorikahäired ja/või kelle üldine terviseseisund on halb);

iii) põllumajandusloomade või tehistingimustes peetavate hirvlaste tapetud isendid, kes on tunnistatud inimtoiduks kõlbmatuks;

iv) põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste tapetud ja inimtoiduks kõlblikuks tunnistatud isendid, kui liikmesriik tuvastab rühmades i–iii vähem kui 3 000 põllumajandusloomadena või tehistingimustes peetavate hirvlaste isendit;

b) metsikute ja poolkodustatud hirvlaste puhul:

i) metsikute või poolkodustatud hirvlaste surnud/tapetud isendid (määratletakse kui looduses surnuna leitud hirvlaste isendid ning poolkodustatud hirvlaste isendid, kes on leitud surnuna või tapetud nende terviseseisundi/vanuse tõttu);

▼**M60**

ii) liikluses hukkunud või kiskjate poolt tapetud hirvlaste isendid (määratletakse kui metsikute või poolkodustatud hirvlaste isendid, kes on saanud löögi maanteesõidukilt või rongilt või keda on rünnanud kiskjad);

iii) metsikute või poolkodustatud hirvlaste kliinilise leiuga/haiged isendid (määratletakse kui metsikute või poolkodustatud hirvlaste isendid, kellel vaatluse põhjal täheldatakse ebanormaalse käitumise tunnuseid ja/või motoorikahäireid ja/või kelle üldine terviseseisund on halb);

iv) kütitud metsikute hirvlaste või tapetud poolkodustatud hirvlaste inimtoiduks kõlbmatuks tunnistatud isendid;

v) kütitud metsikute hirvlaste või tapetud poolkodustatud hirvlaste inimtoiduks kõlblikuks tunnistatud isendid, kui liikmesriik tuvastab rühmades i–iv vähem kui 3 000 metsikut või poolkodustatud hirvlast.

2.5. TSE-positiivse hirvlase tuvastamise korral tuleb suurendada hirvlastelt võetavate proovide arvu piirkonnas, kus TSE-positiivne juhtum tuvastati, tuginedes asjaomase liikmesriigi antud hinnangule.

3. Proovide võtmine ja laboratoorsed uuringud

3.1. Igalt punkti 2 kohaselt valitud hirvlaselt võetakse ajutüve *obex*-piirkonna proov ning seda testitakse TSE esinemise suhtes.

Kui see on teostatav, võetakse lisaks veel üks proov järgmistest kudedest järgmises eelistuse järjekorras:

a) neelutagused lümfisõlmed;

b) mandlid;

c) muud peapiirkonna lümfisõlmed.

Kiirtestimise jaoks kasutatakse ajutüve *obex*-piirkonna pooleks lõigatud proovi, mis on värske või külmutatud. Proovi ülejäänud pool tuleks fikseerida. Pärast lümfisõlmede või mandlite prooviks võtmist tuleks need fikseerida.

Kuni negatiivse tulemuse saamiseni külmutatakse iga proovitüübi värske koematerjal ja säilitatakse seda juhuks, kui on vaja teha bioanalüüsi.

3.2. Kuni ELi TSE-referentlabor avaldab hirvlastel esineva TSE testimise suunised, kasutatakse kroonilise kurtumustõve seire programmi eesmärgil TSE testimiseks järgmisi laboratoorseid meetodeid:

a) kiirtestid:

X lisa C peatüki punktis 4 osutatud kiirteste, mida kasutatakse TSE esinemise määramiseks veiste või väikemäletsejate ajutüve *obex*-piirkonna materjalist, peetakse sobivaks TSE esinemise määramiseks hirvlaste ajutüve *obex*-piirkonna materjalist. X lisa C peatüki punktis 4 osutatud kiirteste, mida kasutatakse TSE esinemise määramiseks veiste või väikemäletsejate lümfisõlmede materjalist, peetakse sobivaks TSE esinemise määramiseks hirvlaste lümfisõlmede materjalist. Liikmesriigid võivad kasutada sõeluuringuks ka immunohistokeemilisi analüüse, selleks peavad nad edukalt läbima ELi TSE-referentlabori korraldatud pädevuskatsed;

b) kinnitavad testid:

kui kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, tuleb sama prooviga teha kinnitavad uuringud, kasutades vähemalt üht järgmistest meetoditest või katseprotokollidest, nagu on sätestatud Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) käsiraamatus „Manual for diagnostic tests and vaccines for Terrestrial Animals of the World Organisation for Animal Health (OIE)" („Maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamat") (viimane väljaanne):

— immunohistokeemiline meetod;

— western-blot analüüs.

▼M60

Kui liikmesriik ei suuda kiirtesti tulemuste positiivsust kinnitada, saadab ta kinnituse saamiseks piisava koeproovi ELi referentlaborisse;

c) isolaadi kirjeldamine:

TSE-positiivse leiu puhul tuleks isolaati täpsemalt kirjeldada, konsulteerides ELi TSE-referentlaboriga.

3.3. Iga hirvlastel tuvastatud TSE-positiivse leiu puhul määratakse prioonvalgu genotüüp.

Lisaks tuleb iga testimisel TSE-negatiivseks osutunud hirvlase isendi puhul, kas

— määrata testimisel TSE-negatiivseks osutunud looma prioonvalgu genotüüp või

— külmutada ja säilitada koeproov, mis võib olla ajutüve *obex*'i piirkonnast, vähemalt 31. detsembrini 2021, et genotüüpi oleks võimalik määrata, kui seda otsustatakse teha.

B. **Muu hirvlaste seire**

Liikmesriigid teostavad täiendavat seiret hirvlastel TSE esinemise suhtes riskihinnangu alusel, milles võidakse võtta arvesse TSE esinemise tuvastamist samas piirkonnas või naaberpiirkondades.

Muud kui A osa punktis 1.1 nimetatud liikmesriigid võivad teostada TSEde seiret hirvlastel vabatahtlikult.

Pärast kolmeaastase seireprogrammi lõppu võivad A osa punktis 1.1 nimetatud liikmesriigid teostada TSEde seiret hirvlastel vabatahtlikult.

IV. MUUDE LOOMALIIKIDE SEIRE

Liikmesriigid võivad peale veiste, lammaste, kitsede ja hirvlaste vabatahtlikult seirata TSE esinemist muudel loomaliikidel.

▼M54

B PEATÜKK

ARUANDLUSE JA DOKUMENTEERIMISE NÕUDED

I. NÕUDED LIIKMESRIIKIDELE

A. **Liikmesriikide poolt artikli 6 lõike 4 sätete kohases aastaaruandes esitatav teave**

1. Vastavalt artikli 12 lõikele 1 ametlikele liikumispiirangutele allutatud haiguskahtlusega juhtumite arv loomaliigi kohta.

2. Vastavalt artikli 12 lõikele 2 laboratoorseid uuringuid nõudvate haiguskahtlusega juhtumite arv loomaliigi kohta koos kiirtestide ja kinnitavate testide tulemustega (positiivsete ja negatiivsete loomade arvuga) ning veiste puhul kõikide testitud loomade hinnangulise vanusega. Vanuseline jaotus peaks võimaluse korral olema grupeeritud järgmiselt: alla 24 kuu vanused, jaotus iga 12 kuu kohta vanuste vahemikus 24 kuni 155 kuud ja üle 155 kuu vanused.

3. Selliste karjade arv, milles tuvastatud haiguskahtlusega juhtumitest lammaste ja kitsede hulgas on artikli 12 lõigete 1 ja 2 kohaselt teada antud ja neid juhtumeid uuritud.

4. Igas A peatüki I osa punktides 2.1, 2.2, 3.1 ja 5 osutatud alampopulatsioonis testitud veiste arv. Esitatakse valimi võtmise meetod, kiirtestide ja kinnitavate testide tulemused ning punkti 2 sätete kohaselt grupeeritud testitud loomade vanuseline jaotus.

▼**M54**

5. Igas A peatüki II osa punktides 2, 3, 5 ja 6 osutatud alampopulatsioonis testitud lammaste ja kitsede ning karjade arv koos valimi võtmise meetodi ning kiirtestide ja kinnitavate testide tulemustega.

6. Positiivsete BSE- ja skreipijuhtumite geograafiline jaotus, sealhulgas päritoluriik, kui see ei ole aruannet esitav riik. Iga TSE-juhtumi kohta veiste, lammaste ja kitsede hulgas tuuakse ära looma sünniaasta ja võimaluse korral sünnikuu. Tuuakse välja TSE-juhtumid, mida peetakse ebatüüpilisteks. Skreipijuhtumite puhul esitatakse X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunktis c sätestatud primaarse ja täiendava molekulaaranalüüsi tulemused.

▼**M60**

7. Muude loomade kui veiste, lammaste ja kitsede, samuti nende hirvlaste puhul, kes ei ole hõlmatud käesoleva lisa A peatüki III osa A jaos osutatud kroonilise kurtumustõve kolmeaastase seire programmiga, proovide arv ja kinnitust leidnud TSE juhtumite arv loomaliigi kohta.

▼**M59**

8. Iga TSE suhtes positiivseks osutunud ja vastavalt A peatüki II osa punktile 8 testitud lamba genotüüp ja võimaluse korral tõug.

▼**M60**

9. Kroonilise kurtumustõve seire kolmeaastase programmiga, millele on viidatud käesoleva lisa A peatüki III osa A jaos, hõlmatud liikmesriikide puhul sisaldab aastate 2018, 2019 ja 2020 aastaaruanne järgmist:

   a) hirvlastelt testimiseks võetud proovide arv sihtrühmade kaupa vastavalt järgmistele kriteeriumidele:

      — esmase valiku ühiku (PSU) identifikaator,

      — liik,

      — pidamissüsteem: põllumajandusloom, tehistingimustes peetav loom, metsik loom või poolkodustatud loom,

      — sihtrühm,

      — sugu;

   b) kiirtesti ja kinnitava testi tulemused (positiivsete ja negatiivsete tulemuste arv) ning vajaduse korral täiendavad isolaadi kirjeldamise uuringud, võetud koeproov ning kasutatud kiirtesti ja kinnitava testi meetodid;

   c) TSE-positiivse leiu korral geograafiline asukoht, sealhulgas päritoluriik, kui see ei ole aruandev liikmesriik;

   d) genotüüp ja liik kõigi TSE-positiivse leiuga hirvlaste puhul;

   e) testitud ja TSE-negatiivseks osutunud hirvlase genotüüp, kui see on määratud.

▼**M54**

B. **Aruandeperiood**

Artikli 6 lõikes 4 nõutava aastaaruande võib koostada punktis A sätestatud teavet sisaldavate ja iga kuu elektrooniliselt (vormingus, milles liikmesriigid, komisjon ja Euroopa Toiduohutusamet on omavahel kokku leppinud) esitatavate aruannete või punktis 8 viidatud teabe puhul kvartaalselt komisjonile (komisjon saadab talle esitatud teabe edasi Euroopa Toiduohutusametile) esitatavate aruannete kogumina eeldusel, et vastavat teavet ajakohastatakse uue teabe saamisel pidevalt.

II. LIIDU KOONDARUANDES ESITATAV TEAVE

Liidu koondaruanne esitatakse tabelina, mis hõlmab iga liikmesriigi puhul vähemalt I osa punktis A osutatud teavet.

Alates 1. jaanuarist 2016 analüüsib I osas osutatud teavet Euroopa Toiduohutusamet. Ta avaldab selle põhjal novembri lõpuks koondaruande transmissiivse spongioosse entsefalopaatia suundumuste ja allikate kohta liidus.

III. REGISTRID

1. Pädev asutus säilitab seitse aastat registreid, mis sisaldavad I osa punktis A osutatud teavet.

2. Uurimislabor hoiab seitsme aasta jooksul alles kõik katsedokumendid, eelkõige laboripäevikud ja vajaduse korral parafiiniblokid ja immunoblotanalüüsi fotod.

▼M48

IV LISA

LOOMADE SÖÖTMINE

I PEATÜKK

Artikli 7 lõikes 1 sätestatud keelu laiendamine

Artikli 7 lõikes 1 sätestatud keeldu laiendatakse vastavalt artikli 7 lõikele 2, et see hõlmaks:

a) mäletsejalistele loomse päritoluga kaltsiumvesinikfosfaadi ja trikaltsiumfosfaadi ning neid sisaldava segajõusööda söötmist;

b) mittemäletsejalistele põllumajandusloomadele, välja arvatud karusloomadele, järgmiste ainete söötmist:

   i) töödeldud loomsed valgud;

   ii) mäletsejalistelt saadud kollageen ja želatiin;

   iii) veretooted;

   iv) loomse päritoluga hüdrolüüsitud valk;

   v) loomse päritoluga kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat;

   vi) punktides i–v loetletud tooteid sisaldav sööt.

II PEATÜKK

Erandid artikli 7 lõikes 1 ja I peatükis sätestatud keeldudest

Artikli 7 lõikes 1 ja I peatükis sätestatud keelde ei kohaldata vastavalt artikli 7 lõike 3 esimesele lõigule:

a) mäletsejaliste söötmise suhtes järgmiste ainetega:

   i) piim, piimapõhised tooted, piimasaadused, ternespiim ja ternespiimatooted;

   ii) munad ja munatooted;

   iii) mittemäletsejalistelt saadud kollageen ja želatiin;

   iv) hüdrolüüsitud valk, mis on saadud:

      — mittemäletsejaliste kehaosadest või

      — mäletsejaliste toornahkadest;

   v) eespool punktides i–iv loetletud tooteid sisaldav segajõusööt;

b) mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmise suhtes järgmise söödamaterjali ja segajõusöödaga:

   i) hüdrolüüsitud valk, mis on saadud mittemäletsejaliste kehaosadest või mäletsejaliste toornahkadest;

   ii) kalajahu ja kalajahu sisaldav segajõusööt, mis on toodetud, turule viidud ja mida kasutatakse vastavalt III peatükis sätestatud üldtingimustele ja IV peatüki A jaos sätestatud eritingimustele;

   iii) loomse päritoluga kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat ning neid sisaldav segajõusööt, mis on toodetud, turule viidud ja mida kasutatakse vastavalt III peatükis sätestatud üldtingimustele ja IV peatüki B jaos sätestatud eritingimustele;

▼M48

iv) mittemäletsejalistelt saadud veretooted ja neid veretooteid sisaldav segajõusööt, mis on toodetud, turule viidud ja mida kasutatakse vastavalt III peatükis sätestatud üldtingimustele ja IV peatüki C jaos sätestatud eritingimustele;

▼M58

c) vesiviljelusloomade söötmise suhtes järgmise söödamaterjali ja segasöödaga:

i) mittemäletsejatelt saadud töödeldud loomsed valgud, välja arvatud kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud, ning selliseid töödeldud loomseid valke sisaldav segasööt, mis on toodetud, turule viidud ja mida kasutatakse vastavalt III peatükis sätestatud üldtingimustele ja IV peatüki D jaos sätestatud eritingimustele;

ii) tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud ja selliseid töödeldud loomseid valke sisaldav segasööt, mis on toodetud, turule viidud ja mida kasutatakse vastavalt III peatükis sätestatud üldtingimustele ja IV peatüki F jaos sätestatud eritingimustele;

▼M48

d) võõrutamata mäletsejalistele selliste piimaasendajate söötmise suhtes, mis sisaldavad kalajahu ja mis on toodetud, turule viidud ja mida kasutatakse vastavalt IV peatüki E jaos sätestatud eritingimustele;

e) põllumajandusloomadele sellise taimse päritoluga söödamaterjali ning sellist söödamaterjali sisaldava segajõusööda söötmise suhtes, milles esineb väheses koguses luuokiseid, mis pärinevad keelatud loomaliikidelt. Liikmesriigid võivad seda erandit kasutada üksnes juhul, kui nad on eelnevalt teostanud riskihindamise, millega on tõendanud, et oht loomade tervisele on väga väike. Riskihindamisel tuleb arvesse võtta vähemalt järgmist:

i) saastumise taset;

ii) saastumise laadi ja allikat;

iii) saastatud sööda kavandatavat kasutust.

III PEATÜKK

II peatükis sätestatud teatavate erandite kohaldamise üldtingimused

▼M58

A JAGU

Mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmiseks ettenähtud söödamaterjalide ja segasööda transport ja ladustamine

1. Järgmiseid mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmiseks ettenähtud tooteid transporditakse sõidukites ja konteinerites ning ladustatakse hoidlates, mida ei kasutata mäletsejalistele ettenähtud sööda transpordiks ega ladustamiseks:

a) mittemäletsejalistelt saadud pakendamata töödeldud loomsed valgud, sealhulgas kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud;

b) loomsed pakendamata kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat;

c) pakendamata veretooted, mis on saadud mittemäletsejalistelt;

d) pakendamata segasööt, mis sisaldab punktides a, b ja c loetletud söödamaterjali.

Dokumendid, milles on esitatud transporditud või ladustamisettevõttes säilitatud toodete liik, peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul.

▼M58

2. Erandina punktist 1 võidakse sõidukeid, konteinereid ja hoidlaid, mida on eelnevalt kasutatud kõnealuses punktis loetletud toodete transportimiseks või ladustamiseks, kasutada mäletsejalistele ettenähtud sööda transportimiseks või ladustamiseks tingimusel, et need on ristsaastumise vältimiseks enne puhastatud vastavalt dokumenteeritud menetlusele, mille pädev asutus on eelnevalt heaks kiitnud.

   Kui sellist menetlust kasutatakse, tuleb see dokumenteerida ning dokumendid peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul.

3. Ladustamisettevõtted, kus ladustatakse punkti 2 kohaselt punktis 1 loetletud söödamaterjale ja segasööta, peavad olema saanud pädevalt asutuselt tegevusloa punktis 2 loetletud nõuetele vastavuse alusel.

4. Mittemäletsejalistelt saadud pakendamata töödeldud loomseid valke, sealhulgas tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomseid valke, kuid mitte kalajahu, ning selliseid töödeldud loomseid valke sisaldavat pakendamata segasööta transporditakse sõidukites ja konteinerites ning ladustatakse hoidlates, mida ei kasutata muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui vesiviljelusloomade sööda transpordiks ja ladustamiseks.

5. Erandina punktist 4 võidakse sõidukeid, konteinereid ja hoidlaid, mida on eelnevalt kasutatud kõnealuses punktis nimetatud toodete transportimiseks või ladustamiseks, kasutada mittemäletsejalistele põllumajandusloomadele, välja arvatud vesiviljelusloomadele, ettenähtud sööda transportimiseks või ladustamiseks tingimusel, et need on ristsaastumise vältimiseks enne puhastatud vastavalt dokumenteeritud menetlusele, mille pädev asutus on eelnevalt heaks kiitnud.

   Kui sellist menetlust kasutatakse, tuleb see dokumenteerida ning dokumendid peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul.

▼M48

B JAGU

Mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmiseks ettenähtud segajõusööda tootmine

▼C1

1. Mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmiseks ettenähtud segajõusööta ja järgmist söödamaterjali sisaldavat segajõusööta toodetakse asutustes, kus ei toodeta segajõusööta mäletsejalistele ning millele pädev asutus on loa andnud:

▼M48

   a) kalajahu;

   b) loomse päritoluga kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat;

   c) mittemäletsejalistelt saadud veretooted.

2. Erandina punktist 1 võib pädev asutus pärast kohapealse kontrolli teostamist lubada mäletsejalistele ettenähtud segajõusööda tootmist asutustes, kus toodetakse ka mittemäletsejaliste põllumajandusloomadele sellist segajõusööta, mis sisaldab kõnealuses punktis loetletud tooteid, eeldusel et täidetud on järgmised tingimused:

   a) mäletsejalistele ettenähtud segajõusööta tuleb toota ja hoida ladustamise, transportimise ja pakendamise ajal ruumides, mis on füüsiliselt eraldatud nendest ruumidest, kus toodetakse ja hoitakse mittemäletsejalistele ettenähtud segajõusööta;

   b) kirjeid, milles on märgitud punktis 1 loetletud toodete ostmine ja kasutamine ning neid tooteid sisaldava segajõusööda müük, tuleb säilitada vähemalt viie aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena;

▼M48

c) mäletsejalistele ettenähtud segajõusöödast tuleb võtta korrapäraselt proove ja neid analüüsida, et teha kindlaks, kas selles ei esine loomse päritoluga keelatud komponente, kasutades sööda kontrollimisel loomse päritoluga komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud komisjoni määruse (EÜ) nr 152/2009 (*) VI lisas; proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus määratakse kindlaks riskihindamise põhjal, mille on teostanud oma menetluste osana ettevõtja ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi (HACCP) põhimõtetel; sellise proovide võtmise ja analüüside tulemused tuleb säilitada vähemalt viie aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena ([1]).

▼M58

3. Erandina punktist 1 ei nõuta kõnealuses punktis loetletud tooteid sisaldavast segasöödast täissööda tootmiseks eriluba oma tarbeks segasööda tootjate puhul, eeldusel et nad täidavad järgmisi tingimusi:

a) nad peavad olema registreeritud pädevas asutuses punktis 1 loetletud tooteid sisaldavast segasöödast täissööda tootjatena;

b) nad peavad pidama üksnes mittemäletsejalisi loomi;

c) täissööda tootmiseks kasutatava kalajahu sisaldava segasööda toorvalgusisaldus peab olema alla 50 %;

d) täissööda tootmiseks kasutatavat loomset kaltsiumvesinikfosfaati ja trikaltsiumfosfaati sisaldava segasööda fosfori kogusisaldus peab olema alla 10 %;

e) täissööda tootmiseks kasutatavaid mittemäletsejalistelt saadud veretooteid sisaldava segasööda toorvalgusisaldus peab olema alla 50 %.

▼M48

C JAGU

Muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui karusloomade söötmiseks ettenähtud söödamaterjalide ja segajõusööda import

Importijad tagavad, et enne iga allpool loetletud sellise söödamaterjali ja segajõusööda saadetise vabasse ringlusse laskmist liidus, mida kavatsetakse kasutada muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui karusloomade söötmiseks, analüüsitakse seda vastavalt käesoleva lisa II peatükile, kasutades sööda kontrollimisel loomse päritoluga komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas, et teha kindlaks, kas selles ei esine loomse päritoluga keelatud komponente:

▼M58

a) mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsed valgud, sealhulgas kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud;

▼M48

b) mittemäletsejalistelt saadud veretooted;

c) segajõusööt, mis sisaldab punktides a ja b loetletud söödamaterjali.

([1]) ELT L 54, 26.2.2009, lk 1.

▼M48

D JAGU

Mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söötmiseks ettenähtud sööda kasutamine ja ladustamine põllumajandusettevõtetes

1. Järgmise sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse selliseid põllumajandusloomade liike, kellele selline sööt ei ole ette nähtud:

▼M58

a) mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsed valgud, sealhulgas kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud;

▼M48

b) loomse päritoluga kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat;

c) mittemäletsejalistelt saadud veretooted;

d) segajõusööt, mis sisaldab punktides a–c loetletud söödamaterjali.

2. Erandina punktist 1 võib pädev asutus lubada kasutada ja ladustada punkti 1 alapunktis d viidatud segajõusööta põllumajandusettevõtetes, kus peetakse selliseid põllumajandusloomade liike, kellele selline sööt ei ole ette nähtud, tingimusel et põllumajandusettevõttes on rakendatud meetmed sellise segajõusööda söötmise vältimiseks loomaliikidele, kellele selline sööt ei ole ette nähtud.

IV PEATÜKK

II peatükis sätestatud erandite kohaldamise eritingimused

A JAGU

Eritingimused, mida kohaldatakse sellise kalajahu ja kalajahu sisaldava segajõusööda tootmise ja kasutamise suhtes, mis on ette nähtud muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui karusloomade söötmiseks

Järgmisi eritingimusi kohaldatakse sellise kalajahu ja kalajahu sisaldava segajõusööda tootmise ja kasutamise suhtes, mis on ette nähtud muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui karusloomade söötmiseks:

▼M56

a) kalajahu peab olema toodetud töötlemisettevõttes, kus tegeletakse selliste toodete tootmisega, mis on saadud üksnes:

i) muudest veeloomadest kui mereimetajad;

ii) vesiviljelusettevõtetes kasvatatavatest veeselgrootutest, mis ei ole hõlmatud direktiivi 2006/88/EÜ artikli 3 lõike 1 punktis e määratletud mõistega „veeloomad”, või

iii) *Asterias rubens* liiki kuuluvatest meritähtedest, mida kogutakse määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 2.5 määratletud tootmisalalt, ning mis on vastavalt klassifitseeritud;

▼M58

b) kalajahu märgistusel ja sellega kaasas oleval kaubadokumendil või vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 21 lõikes 2 nimetatud veterinaarsertifikaadil peavad olema selgelt kirjas sõnad „kalajahu – ei tohi kasutada mäletsejaliste söödas, välja arvatud võõrutamata mäletsejaliste puhul”.

Mittemäletsejalistele põllumajandusloomadele, välja arvatud karusloomadele ettenähtud, kalajahu sisaldava segasööda märgistusel peavad olema selgelt kirjas sõnad „sisaldab kalajahu – ei tohi anda mäletsejalistele”.

▼**M58**

B JAGU

Eritingimused, mida kohaldatakse sellise loomse kaltsiumvesinikfosfaadi ja trikaltsiumfosfaadi ning neid sisaldava segasööda kasutamise suhtes, mis on ette nähtud muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui karusloomade söötmiseks

a) Loomse kaltsiumvesinikfosfaadi/trikaltsiumfosfaadi märgistusel ja sellega kaasas oleval kaubadokumendil või vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 21 lõikes 2 nimetatud veterinaarsertifikaadil peavad olema selgelt kirjas sõnad „loomne kaltsiumvesinikfosfaat/trikaltsiumfosfaat – ei tohi kasutada mäletsejaliste söödas”;

b) loomset kaltsiumvesinikfosfaati/trikaltsiumfosfaati sisaldava segasööda märgistusel peavad olema selgelt kirjas sõnad „sisaldab loomset kaltsiumvesinikfosfaati/trikaltsiumfosfaati – ei tohi anda mäletsejalistele”.

▼**M48**

C JAGU

Eritingimused, mida kohaldatakse selliste mittemäletsejalistelt saadud veretoodete ja neid tooteid sisaldava segajõusööda tootmise ja kasutamise suhtes, mis on ette nähtud muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui karusloomade söötmiseks

Järgmisi eritingimusi kohaldatakse selliste mittemäletsejalistelt saadud veretoodete ja neid tooteid sisaldava segajõusööda tootmise ja kasutamise suhtes, mis on ette nähtud muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui karusloomade söötmiseks:

a) veretoodete tootmiseks ettenähtud veri peab pärinema tapamajadest, kus ei tapeta mäletsejalisi ja mille pädev asutus on sellisena registreerinud.

   Erandina kõnealusest eritingimusest võib pädev asutus lubada mäletsejaliste tapmist tapamajades, kus toodetakse mittemäletsejalistelt saadud verd, mis on ette nähtud mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söödaks kasutavateks veretoodeteks.

   Luba võidakse anda üksnes siis, kui pädev asutus on pärast inspekteerimist veendunud mäletsejaliste ja mittemäletsejaliste vere ristsaastumise vältimiseks võetud meetmete tõhususes.

   Meetmed peavad hõlmama järgmiseid miinimumnõudeid:

   i) mittemäletsejalisi tapetakse liinidel, mis on füüsiliselt eraldatud mäletsejaliste tapmiseks kasutatavatest liinidest;

   ii) mittemäletsejaliste vere kogumisel, ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, mida kasutatakse mäletsejaliste vere kogumisel, ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel;

   iii) mittemäletsejaliste verest võetakse korrapäraselt proove ja seda analüüsitakse, et kontrollida, kas selles ei leidu mäletsejaliste valkusid. Kasutatud analüüsimeetod peab olema selleks teaduslikult valideeritud. Proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus tuleb kindlaks määrata riskihindamise põhjal, mille ettevõtja on teostanud oma menetluste osana ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi põhimõtetel;

b) mittemäletsejaliste söötmiseks ettenähtud veretoodete tootmiseks kasutatav veri tuleb vedada töötlemisettevõttesse sõidukites ja konteinerites, mida kasutatakse üksnes mittemäletsejaliste vere transportimiseks.

▼M48

Erandina sellest eritingimusest võidakse sõidukeid ja konteinereid, mida on eelnevalt kasutatud mäletsejalistelt saadud vere transportimiseks, kasutada mittemäletsejalistelt saadud vere transportimiseks, tingimusel et need on ristsaastumise vältimiseks enne põhjalikult puhastatud vastavalt dokumenteeritud menetlusele, mille pädev asutus on eelnevalt heaks kiitnud. Kui sellist menetlust kasutatakse, tuleb see dokumenteerida ning dokumendid säilitada vähemalt kahe aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena;

▼M58

c) veretooteid toodetakse üksnes sellistes töötlemisettevõtetes, kus töödeldakse ainult mittemäletsejaliste verd ja mille pädev asutus on sellisena registreerinud.

▼M48

Erandina kõnealusest eritingimusest võib pädev asutus lubada toota mittemäletsejaliste põllumajandusloomade söödaks kasutavaid veretooteid töötlemisettevõtetes, kus töödeldakse mittemäletsejaliste verd.

Luba võidakse anda üksnes siis, kui pädev asutus on pärast inspekteerimist veendunud vere ristsaastumise vältimiseks võetud meetmete tõhususes.

Meetmed peavad hõlmama järgmiseid miinimumnõudeid:

i) mittemäletsejalistelt saadud veretooteid tuleb toota suletud süsteemis, mis on füüsiliselt eraldatud mäletsejalistelt saadud veretoodete tootmisest;

ii) mittemäletsejalistelt saadud pakendamata tooraine ja pakendamata lõpptoodete kogumine, ladustamine, transportimine ja pakendamine toimub rajatistes, mis on eraldatud rajatistest, kus kogutakse, ladustatakse, transporditakse ja pakendatakse mäletsejalistelt saadud pakendamata toorainet ja pakendamata lõpptooteid;

iii) mittemäletsejalistelt ja mäletsejalistelt saadud sissetulevat verd ja vastavaid veretooteid tuleb pidevalt võrrelda;

iv) mittemäletsejalistelt saadud veretoodetest tuleb võtta korrapäraselt proove ja neid analüüsida, et teha kindlaks, kas selles ei esine ristsaastumist mäletsejalistelt saadud veretoodetega, kasutades sööda kontrollimisel loomse päritoluga komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas; proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus määratakse kindlaks riskihindamise põhjal, mille ettevõtja on teostanud oma menetluste osana ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi põhimõtetel; sellise proovide võtmise ja analüüside tulemused tuleb säilitada vähemalt viie aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena;

▼M58

d) mittemäletsejalistelt saadud veretoodete märgistusel ja nendega kaasas olevatel kaubadokumentidel või vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 21 lõikes 2 nimetatud veterinaarsertifikaatidel peavad olema selgelt kirjas sõnad „mittemäletsejalistelt saadud veretooted – ei tohi kasutada mäletsejaliste söödas”.

Mittemäletsejalistelt saadud veretooteid sisaldava segasööda märgistusel peavad olema selgelt kirjas sõnad „sisaldab mittemäletsejalistelt saadud veretooteid – ei tohi anda mäletsejalistele”.

▼M58

D JAGU

Mittemäletsejalistelt saadud ja vesiviljelusloomadele söötmiseks ettenähtud töödeldud loomsete valkude, välja arvatud kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatest saadud töödeldud loomsed valgud, ning selliseid valke sisaldava segasööda tootmise ja kasutamise suhtes kohaldatavad eritingimused

Mittemäletsejalistelt saadud ja vesiviljelusloomadele söötmiseks ettenähtud töödeldud loomsete valkude, välja arvatud kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatest saadud töödeldud loomsed valgud, ning selliseid valke sisaldava segasööda tootmise ja kasutamise suhtes kohaldatakse järgmisi eritingimusi:

a) loomsed kõrvalsaadused, mis on ette nähtud käesolevas jaos viidatud töödeldud loomsete valkude tootmiseks, peavad pärinema:

   i) tapamajadest, kus ei tapeta mäletsejalisi ja mille pädev asutus on sellisena registreerinud, või

   ii) lihalõikusettevõtetest, kus ei konditustata ega tükeldata mäletsejaliste liha ja mille pädev asutus on sellisena registreerinud, või

   iii) muudest kui alapunktides i ja ii nimetatud ettevõtetest, kus ei käidelda mäletsejalistelt saadud tooteid ja mille pädev asutus on sellisena registreerinud.

   Erandina kõnealusest eritingimusest võib pädev asutus lubada mäletsejaliste tapmist tapamajades, kus toodetakse mittemäletsejalistelt saadud loomseid kõrvalsaadusi, mis on ette nähtud käesolevas jaos nimetatud töödeldud loomsete valkude tootmiseks, ning mäletsejalistelt saadud toodete käitlemist lihalõikusettevõttes või muus ettevõttes, mis toodab käesolevas jaos nimetatud töödeldud loomsete valkude tootmiseks ettenähtud, mittemäletsejalistelt saadud loomseid kõrvalsaadusi.

   Kõnealune luba võidakse anda üksnes siis, kui pädev asutus on pärast kohapealset kontrolli veendunud mäletsejalistelt ja mittemäletsejalistelt saadud kõrvalsaaduste ristsaastumise vältimiseks võetud meetmete tõhususes.

   Meetmed peavad hõlmama järgmiseid miinimumnõudeid:

   i) mittemäletsejalisi tapetakse liinidel, mis on füüsiliselt eraldatud mäletsejaliste tapmiseks kasutatavatest liinidest;

   ii) mittemäletsejalistelt saadud tooteid käideldakse tootmisliinidel, mis on füüsiliselt eraldatud mäletsejalistelt saadud toodete käitlemiseks kasutatavatest liinidest;

   iii) mittemäletsejalistelt saadud loomsete kõrvalsaaduste kogumisel, ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel kasutatakse rajatisi, mis on eraldatud rajatistest, mida kasutatakse mäletsejalistelt saadud loomsete kõrvalsaaduste kogumisel, ladustamisel, transportimisel ja pakendamisel;

   iv) mittemäletsejalistelt saadud loomsetest kõrvalsaadustest võetakse korrapäraselt proove ja neid analüüsitakse, et kontrollida, kas neis ei leidu mäletsejaliste valkusid. Kasutatud analüüsimeetod peab olema selleks teaduslikult valideeritud. Proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus tuleb kindlaks määrata riskihinnangu põhjal, mille ettevõtja on teinud oma menetluste osana ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi põhimõtetel;

▼M48

b) mittemäletsejalistelt saadud loomsed kõrvalsaadused, mis on ette nähtud käesolevas jaos viidatud töödeldud loomsete valkude tootmiseks, transporditakse töötlemisettevõttesse sõidukites ja konteinerites, mida ei kasutata mäletsejalistelt saadud loomsete kõrvalsaaduste transportimiseks.

▼M48

Erandina sellest eritingimusest võidakse neid transportida sõidukites ja konteinerites, mida on eelnevalt kasutatud mäletsejalistelt saadud loomsete kõrvalsaaduste transportimiseks, tingimusel et need sõidukid ja konteinerid on ristsaastumise vältimiseks enne puhastatud vastavalt dokumenteeritud menetlusele, mille pädev asutus on eelnevalt heaks kiitnud.

Kui sellist menetlust kasutatakse, tuleb see dokumenteerida ning dokumendid säilitada vähemalt kahe aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena;

▼M58

c) käesolevas jaos nimetatud töödeldud loomset valku töödeldakse töötlemisettevõtetes, kus töödeldakse üksnes mittemäletsejalistelt saadud loomseid kõrvalsaadusi, mis on pärit punktis a nimetatud tapamajadest, lihalõikusettevõtetest või muudest ettevõtetest. Need töötlemisettevõtted registreeritakse pädevas asutuses üksnes mittemäletsejalistelt saadud loomseid kõrvalsaadusi töötlevate ettevõtetena.

▼M48

Erandina kõnealusest eritingimusest võib pädev asutus lubada käesolevas jaos osutatud töödeldud loomse valgu töötlemist töötlemisettevõtetes, kus töödeldakse mäletsejalistelt saadud loomseid kõrvalsaadusi.

Luba võidakse anda üksnes siis, kui pädev asutus on pärast inspekteerimist veendunud, et mäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude ja mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude ristsaastumise vältimiseks võetud meetmed on tõhusad.

Kõnealused ennetusmeetmed peavad hõlmama järgmiseid miinimumnõudeid:

i) mäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke tuleb toota suletud süsteemis, mis on füüsiliselt eraldatud süsteemist, mida kasutatakse käesolevas jaos viidatud töödeldud loomsete valkude tootmiseks;

ii) mäletsejalistelt saadud loomseid kõrvalsaadusi tuleb ladustamisel ja transportimisel hoida rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, mida kasutatakse mittemäletsejalistelt saadud loomsete kõrvalsaaduste ladustamiseks ja transportimiseks;

iii) mäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke tuleb ladustamisel ja pakendamisel hoida rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud rajatistest, mida kasutatakse mittemäletsejalistelt saadud lõpptoodete ladustamiseks ja transportimiseks;

iv) käesolevas jaos viidatud töödeldud loomsetest valkudest tuleb võtta korrapäraselt proove ja neid analüüsida, et teha kindlaks, kas need ei ole ristsaastatud mäletsejalistelt pärit töödeldud loomsete valkudega, kasutades sööda kontrollimisel loomse päritoluga komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas; proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus määratakse kindlaks riskihindamise põhjal, mille ettevõtja on teostanud oma menetluste osana ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi põhimõtetel; sellise proovide võtmise ja analüüside tulemused tuleb säilitada vähemalt viie aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena;

▼C1

d) käesolevas jaos viidatud töödeldud loomseid valke sisaldavat segajõusööta tuleb toota ettevõtetes, millele pädev asutus on selleks otstarbeks loa andnud ning kus toodetakse üksnes vesiviljelusloomade sööta.

▼M48

Erandina sellest eritingimusest:

▼M58

i) võib pädev asutus pärast kohapealset kontrolli lubada toota käesolevas jaos nimetatud töödeldud loomseid valke sisaldavat segasööta vesiviljelusloomadele ettevõtetes, kus toodetakse ka teistele põllumajandusloomadele (välja arvatud karusloomadele) ettenähtud sööta, eeldusel et täidetud on järgmised tingimused:

▼M48

— mäletsejalistele ettenähtud segajõusööta tuleb toota ja hoida ladustamise, transportimise ja pakendamise ajal rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud nendest rajatistest, kus toodetakse ja hoitakse mittemäletsejalistele loomadele ettenähtud segajõusööta;

— vesiviljelusloomadele ettenähtud segajõusööta tuleb toota ja hoida ladustamise, transportimise ja pakendamise ajal rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud nendest rajatistest, kus toodetakse ja hoitakse mittemäletsejalistele loomadele ettenähtud segajõusööta;

— kirjeid, kuhu on märgitud käesolevas jaos viidatud töödeldud loomsete valkude ostmine ja kasutamine ning sellist valku sisaldava segajõusööda müük, tuleb säilitada vähemalt viie aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena;

— muudele põllumajandusloomadele kui vesiviljelusloomadele ettenähtud segajõusöödast tuleb võtta korrapäraselt proove ja neid analüüsida, et teha kindlaks, kas selles ei esine loomse päritoluga keelatud komponente, kasutades sööda kontrollimisel loomse päritoluga komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas; proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus määratakse kindlaks riskihindamise põhjal, mille ettevõtja on teostanud oma menetluste osana ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi põhimõtetel; tulemused tuleb säilitada vähemalt viie aasta jooksul pädevale asutusele kättesaadavatena;

▼M58

ii) eriluba täissööda tootmiseks käesolevas jaos nimetatud töödeldud loomseid valke sisaldavast segasöödast ei ole nõutav selliste oma tarbeks segasööda tootjate puhul, kes täidavad järgmisi tingimusi:

— pädev asutus on nad registreerinud täissööda tootjatena mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke (välja arvatud kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud) sisaldavast segasöödast;

— nad peavad üksnes vesiviljelusloomi ja

— käesolevas jaos viidatud töödeldud loomseid valke sisaldav segasööt, mida nad tootmises kasutavad, sisaldab toorvalku alla 50 %.

e) käesolevas jaos nimetatud töödeldud loomsete valkude märgistusel ja nendega kaasas oleval kaubadokumendil või vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 21 lõikes 2 nimetatud veterinaarsertifikaadil peavad olema selgelt kirjas järgmised sõnad: „mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsed valgud – ei tohi kasutada põllumajandusloomade, välja arvatud vesiviljelus- ja karusloomade söödas”.

Käesolevas jaos nimetatud töödeldud loomseid valke sisaldava segasööda märgistusel peavad olema selgelt kirjas järgmised sõnad:

„sisaldab mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke – ei tohi anda põllumajandusloomadele, välja arvatud vesiviljelus- ja karusloomad”.

▼M48

E JAGU

Eritingimused, mida kohaldatakse võõrutamata mäletsejalistele söötmiseks ettenähtud kalajahu sisaldavate piimaasendajate tootmise, turuleviimise ja kasutamise suhtes

Mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomadele söötmiseks ettenähtud kalajahu sisaldavate piimaasendajate tootmise, turuleviimise ja kasutamise suhtes kohaldatakse järgmisi eritingimusi:

▼M56

a) piimaasendajates kasutatav kalajahu peab olema toodetud töötlemisettevõtetes, kus tegeletakse selliste toodete tootmisega, mis on saadud üksnes:

i) muudest veeloomadest kui mereimetajad;

ii) vesiviljelusettevõtetes kasvatatavatest veeselgrootutest, mis ei ole hõlmatud direktiivi 2006/88/EÜ artikli 3 lõike 1 punktis e määratletud mõistega „veeloomad”, või

iii) *Asterias rubens* liiki kuuluvatest meritähtedest, mida kogutakse määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 2.5 määratletud tootmisalalt ning mis on vastavalt klassifitseeritud.

Piimaasendajates kasutatav kalajahu vastab III peatükis sätestatud üldtingimustele;

▼M58

b) piimaasendajates kasutamiseks ettenähtud kalajahu märgistusel ja sellega kaasas oleval kaubadokumendil või vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 21 lõikes 2 nimetatud veterinaarsertifikaadil peavad olema selgelt kirjas sõnad „kalajahu – ei tohi kasutada mäletsejaliste söödas, välja arvatud võõrutamata mäletsejaliste puhul”;

c) kalajahu kasutamist mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomade puhul lubatakse üksnes piimaasendajate tootmiseks, mida turustatakse kuivalt ja antakse loomadele kindlas koguses vedelikus lahjendatuna ning mis on ette nähtud võõrutamata mäletsejaliste söötmiseks, et enne võõrutuse lõppemist täiendada või asendada pärast ternespiima antavat piima;

d) kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid, mis on ette nähtud mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomade jaoks, tuleb toota ettevõtetes, kus ei toodeta muud mäletsejaliste jaoks ette nähtud segasööta ja millel on pädeva asutuse luba.

Erandina sellest eritingimusest võib pädev asutus pärast kohapealse kontrolli tegemist lubada muu mäletsejaliste segasööda tootmist ettevõtetes, kus toodetakse ka mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomade jaoks ettenähtud piimaasendajaid, mis sisaldavad kalajahu, kui täidetud on järgmised tingimused:

i) muud mäletsejaliste segasööta tuleb hoida rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud pakendamata kalajahu ja kalajahu sisaldavate pakendamata piimaasendajate ladustamiseks, transportimiseks ja pakendamiseks kasutatavatest rajatistest;

ii) muud mäletsejaliste segasööta tuleb toota rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud kalajahu sisaldavate piimaasendajate tootmiseks kasutatavatest rajatistest;

iii) kalajahu ostmist ja kasutamist ning kalajahu sisaldavate piimaasendajate müüki käsitlevad dokumendid peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul;

▼**M58**

iv) muust mäletsejaliste segasöödast tuleb võtta korrapäraselt proove ja neid analüüsida, et teha kindlaks, et selles ei esine keelatud loomseid komponente, kasutades sööda kontrollimisel loomsete komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas; proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus määratakse kindlaks riskihinnangu põhjal, mille ettevõtja on teinud oma menetluste osana ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi põhimõtetel; selliste proovide võtmise ja analüüside tulemused peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul;

e) importijad tagavad, et enne iga kalajahu sisaldava piimaasendaja imporditud saadetise vabasse ringlusse laskmist liidus analüüsitakse seda, kasutades sööda kontrollimisel loomsete komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas, et teha kindlaks, kas selles ei esine keelatud loomseid komponente;

f) kalajahu sisaldava, mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomade jaoks ettenähtud piimaasendaja märgistusel peavad olema selgelt kirjas sõnad: „sisaldab kalajahu – ei tohi anda mäletsejalistele, välja arvatud võõrutamata mäletsejalistele”;

g) kalajahu sisaldavaid, mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomade jaoks ettenähtud pakendamata piimaasendajaid tuleb transportida sõidukites ja konteinerites ning ladustada hoidlates, mida ei kasutata muu mäletsejaliste sööda transportimiseks ega ladustamiseks.

Erandina sellest eritingimusest võidakse sõidukeid, konteinereid ja hoidlaid, mida on kasutatud muu mäletsejaliste pakendamata sööda transportimiseks või ladustamiseks, kasutada kalajahu sisaldavate, mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomade jaoks ettenähtud pakendamata piimaasendajate transportimiseks või ladustamiseks tingimusel, et need on ristsaastumise vältimiseks enne puhastatud vastavalt dokumenteeritud menetlusele, mille pädev asutus on eelnevalt heaks kiitnud. Kui sellist menetlust kasutatakse, tuleb see dokumenteerida ning dokumendid peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul;

h) põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi, võetakse meetmeid, et vältida kalajahu sisaldavate piimaasendajate söötmist muudele mäletsejalistele kui võõrutamata mäletsejalistele. Pädev asutus koostab kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid kasutavate ettevõtete loetelu kas põllumajandusettevõtte eelneva teavitamise süsteemi kaudu või mõne muu süsteemi abil, mis tagab käesoleva tingimuse täitmise.

F JAGU

Tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud ja vesiviljelusloomadele söötmiseks ettenähtud töödeldud loomsete valkude ning selliseid valke sisaldava segasööda tootmise ja kasutamise suhtes kohaldatavad eritingimused

Tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud ja vesiviljelusloomadele söötmiseks ettenähtud töödeldud loomsete valkude ning selliseid töödeldud loomseid valke sisaldava segasööda tootmise ja kasutamise suhtes kohaldatakse järgmisi eritingimusi:

▼**M58**

a) tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud peavad:

i) olema toodetud määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 24 lõike 1 punkti a kohaselt tunnustatud töötlemisettevõttes, mis tegeleb üksnes tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadavate toodete tootmisega, ja

ii) olema toodetud määruse (EL) nr 142/2011 X lisa II peatüki 1. jaos sätestatud nõuete kohaselt;

b) tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldavat segasööta tuleb toota ettevõtetes, millele pädev asutus on selleks otstarbeks heakskiidu andnud ning kus toodetakse üksnes vesiviljelusloomade sööta.

Erandina sellest eritingimusest:

i) võib pädev asutus pärast kohapealset kontrolli lubada toota tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldavat segasööta vesiviljelusloomadele ettevõtetes, kus toodetakse ka teiste põllumajandusloomade (välja arvatud karusloomade) sööta, eeldusel et täidetud on järgmised tingimused:

— mäletsejaliste segasööta tuleb toota ja hoida ladustamise, transportimise ja pakendamise ajal rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud nendest rajatistest, kus toodetakse ja hoitakse mittemäletsejaliste loomade segasööta;

— vesiviljelusloomade segasööta tuleb toota ja hoida ladustamise, transportimise ja pakendamise ajal rajatistes, mis on füüsiliselt eraldatud nendest rajatistest, kus toodetakse ja hoitakse mittemäletsejaliste loomade segasööta;

— tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsete valkude ostmist ja kasutamist ning selliseid valke sisaldava segasööda müüki käsitlevad dokumendid peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul;

— muude põllumajandusloomade kui vesiviljelusloomade segasöödast tuleb võtta korrapäraselt proove ja neid analüüsida, et teha kindlaks, kas selles ei esine keelatud loomseid komponente, kasutades sööda kontrollimisel loomsete komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas; proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedus määratakse kindlaks riskihinnangu põhjal, mille ettevõtja on teinud oma menetluste osana ohuanalüüsi ja kriitiliste kontrollpunktide süsteemi põhimõtetel; tulemused peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt viie aasta jooksul;

ii) eriluba täissööda tootmiseks tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldavast segasöödast ei ole nõutav selliste oma tarbeks segasööda tootjate puhul, kes täidavad järgmisi tingimusi:

— nad peavad olema registreeritud pädevas asutuses tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldavast segasöödast täissööda tootjatena;

— nad peavad üksnes vesiviljelusloomi ja

— tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldav segasööt, mida nad tootmises kasutavad, sisaldab toorvalku alla 50 %;

▼M58

c) tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsete valkude märgistusel ja nendega kaasas oleval kaubadokumendil või vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 21 lõikes 2 nimetatud veterinaarsertifikaadil peavad olema selgelt kirjas järgmised sõnad: „töödeldud putukavalgud – ei tohi kasutada põllumajandusloomade, välja arvatud vesiviljelus- ja karusloomade söödas”.

Putukatelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldava segasööda märgistusel peavad olema selgelt kirjas järgmised sõnad:

„sisaldab mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke – ei tohi anda põllumajandusloomadele, välja arvatud vesiviljelus- ja karusloomad”.

▼M48

V PEATÜKK

Üldnõuded

▼M58

A JAGU

Loetelud

1. Liikmesriigid ajakohastavad loetelusid järgmistest asutustest ja teevad need üldsusele kättesaadavaks:

a) IV peatüki C jao punkti a esimesele lõigule vastavad tapamajad, mis on registreeritud ettevõtetena, kus ei tapeta mäletsejalisi, samuti vastava loa saanud tapamajad, kust võidakse hankida IV peatüki C jao punkti a teise, kolmanda ja neljanda lõigu kohaselt toodetud verd;

b) IV peatüki C jao punkti c esimesele lõigule vastavad töötlemisettevõtted, mis on registreeritud üksnes mittemäletsejaliste verd töötlevate ettevõtetena, samuti vastava loa saanud töötlemisettevõtted, kus toodetakse veretooteid IV peatüki C jao punkti c teise, kolmanda ja neljanda lõigu kohaselt;

c) tapamajad, lihalõikusettevõtted ja muud ettevõtted, mis on registreeritud ettevõtetena, kus vastavalt ei tapeta mäletsejalisi, ei konditustata ega lõigata mäletsejaliste liha ega käidelda mäletsejalistest saadud tooteid ning kust võidakse hankida loomseid kõrvalsaadusi mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude tootmiseks IV peatüki D jao punkti a esimese lõigu kohaselt, samuti vastava loa saanud tapamajad, lihalõikusettevõtted ja muud ettevõtted, kust võidakse hankida loomseid kõrvalsaadusi mittemäletsejalistest saadud töödeldud loomsete valkude tootmiseks IV peatüki D jao punkti a teise, kolmanda ja neljanda lõigu kohaselt;

d) IV peatüki D jao punkti c esimesele lõigule vastavad töötlemisettevõtted, mis on registreeritud ettevõtetena, kus ei töödelda mäletsejalistelt saadud loomseid kõrvalsaadusi, samuti vastava loa saanud töötlemisettevõtted, kus toodetakse mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke IV peatüki D jao punkti c teise, kolmanda ja neljanda lõigu kohaselt;

e) segasööta tootvad, vastava loa saanud ettevõtted, mis vastavalt III peatüki B jaole toodavad kalajahu, loomset kaltsiumvesinikfosfaati ja trikaltsiumfosfaati või mittemäletsejalistelt saadud veretooteid sisaldavat segasööta;

▼**M58**

f) segasööta tootvad, vastava loa saanud ettevõtted, mis vastavalt IV peatüki D jao punktile d toodavad mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldavat segasööta; samuti segasööta tootvad, vastava loa saanud ettevõtted, mis vastavalt V peatüki E jao punkti 3 alapunkti b alapunktile ii toodavad üksnes liidust eksporditavat segasööta või liidust eksporditavat segasööta ja turule viidavat vesiviljelusloomade segasööta;

g) segasööta tootvad, vastava loa saanud ettevõtted, mis vastavalt IV peatüki E jao punktile d toodavad mäletsejaliste liikide võõrutamata põllumajandusloomade jaoks ettenähtud, kalajahu sisaldavaid piimaasendajaid;

h) segasööta tootvad, vastava loa saanud ettevõtted, mis vastavalt IV peatüki F jao punktile b toodavad tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldavat segasööta;

i) III peatüki A jao punkti 3 või V peatüki E jao punkti 3 alapunkti d kolmanda lõigu alusel tegevusloa saanud ladustamisettevõtted.

2. Liikmesriigid ajakohastavad nende oma tarbeks segasööda tootjate loetelusid, kes on registreeritud III peatüki B jao punkti 3, IV peatüki D jao punkti d alapunkti ii või IV peatüki F jao punkti b alapunkti ii kohaselt.

B JAGU

Mäletsejalistelt saadud tooteid sisaldava söödamaterjali ja segasööda transportimine ja ladustamine

1. Mäletsejalistelt saadud muid kui allpool punktides a kuni d loetletud tooteid sisaldavat pakendamata söödamaterjali ja pakendamata segasööta transporditakse sõidukites ja konteinerites ning ladustatakse hoidlates, mida ei kasutata muude põllumajandusloomade kui karusloomade sööda transportimiseks ja ladustamiseks:

a) piim, piimapõhised tooted, piimasaadused, ternespiim ja ternespiimatooted;

b) loomne kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat;

c) hüdrolüüsitud valgud, mis on saadud mäletsejaliste toornahkadest;

d) mäletsejalistelt saadud sulatatud rasv, milles lahustumatute lisandite maksimaalne sisaldus on 0,15 massiprotsenti, ja sellise rasva derivaadid.

2. Erandina punktist 1 võidakse sõidukeid, konteinereid ja hoidlaid, mida on eelnevalt kasutatud selles punktis loetletud pakendamata söödamaterjali ja pakendamata segasööda transportimiseks või ladustamiseks, kasutada muude põllumajandusloomade kui karusloomade sööda transportimiseks või ladustamiseks tingimusel, et need on ristsaastumise vältimiseks enne puhastatud vastavalt dokumenteeritud menetlusele, mille pädev asutus on eelnevalt heaks kiitnud.

Kui sellist menetlust kasutatakse, tuleb see dokumenteerida ning dokumendid peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul.

▼**M58**

C JAGU

Mäletsejalistelt või mittemäletsejalistelt saadud tooteid sisaldava karusloomade või lemmikloomade segasööda tootmine

1. Mäletsejalistelt saadud muid kui punktides a kuni d loetletud tooteid sisaldavat karusloomade või lemmikloomade segasööta ei tohi toota ettevõtetes, kus toodetakse muude põllumajandusloomade kui karusloomade sööta:

   a) piim, piimapõhised tooted, piimasaadused, ternespiim ja ternespiimatooted;

   b) loomne kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat;

   c) hüdrolüüsitud valgud, mis on saadud mäletsejaliste toornahkadest;

   d) mäletsejalistelt saadud sulatatud rasv, milles lahustumatute lisandite maksimaalne sisaldus on 0,15 massiprotsenti, ja sellise rasva derivaadid.

2. Mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke, välja arvatud kalajahu, sisaldavat karusloomade või lemmikloomade segasööta ei tohi toota ettevõtetes, kus toodetakse muude põllumajandusloomade kui karusloomade või vesiviljelusloomade sööta.

D JAGU

Mäletsejalistelt saadud tooteid sisaldava, põllumajandusloomadele ettenähtud söödamaterjali ja segasööda kasutamine ja ladustamine põllumajandusettevõtetes

Mäletsejalistelt saadud muid kui punktides a kuni d loetletud tooteid sisaldava põllumajandusloomadele ettenähtud söödamaterjali ja segasööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse muid põllumajandusloomi kui karusloomi:

a) piim, piimapõhised tooted, piimasaadused, ternespiim ja ternespiimatooted;

b) loomne kaltsiumvesinikfosfaat ja trikaltsiumfosfaat;

c) hüdrolüüsitud valgud, mis on saadud mäletsejaliste toornahkadest;

d) mäletsejalistelt saadud sulatatud rasv, milles lahustumatute lisandite maksimaalne sisaldus on 0,15 massiprotsenti, ja sellise rasva derivaadid.

E JAGU

Töödeldud loomsete valkude ja selliseid valke sisaldavate toodete eksport

1. Mäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude või nii mäletsejalistelt kui ka mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude ekspordi korral peavad olema täidetud järgmised tingimused:

   a) töödeldud loomsed valgud transporditakse plommitud konteinerites neid tootnud töötlemisettevõttest otse liidu territooriumilt väljumise kohta, mis peab olema komisjoni otsuse 2009/821/EÜ ([1]) I lisas loetletud piiripunkt. Enne toote liidu territooriumilt lahkumist teavitab töödeldud loomsete valkude transpordi korraldamise eest vastutav ettevõtja selle piiripunkti pädevat asutust saadetise saabumisest väljumiskohta;

([1]) Komisjoni 28. septembri 2009. aasta otsus 2009/821/EÜ, millega koostatakse loetelu heakskiidetud piirikontrollipunktidest, sätestatakse teatavad eeskirjad komisjoni veterinaarekspertide tehtava kontrolli kohta ja määratakse kindlaks veterinaarasutused süsteemis TRACES (ELT L 296, 12.11.2009, lk 1).

▼**M58**

b) saadetisega on kaasas nõuetekohaselt täidetud kaubadokument, mis on koostatud vastavalt määruse (EL) nr 142/2011 VIII lisa III peatüki punktis 6 sätestatud näidise kohaselt ja väljastatud komisjoni otsusega 2004/292/EÜ [1] kasutusele võetud ühtsest veterinaariaalasest elektroonilisest süsteemist (TRACES). Sellel kaubadokumendil peab väljumiskoha piiripunkt olema näidatud väljumise kohana lahtris I.28;

c) kui saadetis saabub väljumise kohta, kontrollib piiripunkti pädev asutus kõigi piiripunktis tollile esitatud konteinerite plomme.

Riskianalüüsil põhineva erandiga võib piiripunkti pädev asutus otsustada kontrollida juhuslikkuse alusel valitud konteineri plommi.

Kui plommi kontrollimise tulemus ei ole rahuldav, tuleb saadetis kas hävitada või saata tagasi päritoluettevõttesse.

Piiripunkti pädev asutus teavitab süsteemi TRACES kaudu päritoluettevõtte eest vastutavat pädevat asutust saadetise saabumisest väljumiskohta ning plommi kontrollimise tulemusest ja võetud parandusmeetmetest, kui see on asjakohane;

d) päritoluettevõtte eest vastutav pädev asutus teeb regulaarselt ametlikku kontrolli punktide a ja b korrektse järgimise suhtes ning kontrollib, kas piiripunkti pädev asutus on süsteemi TRACES kaudu saatnud kinnituse mäletsejalistelt saadud, ekspordiks ettenähtud töödeldud loomsete valkude iga saadetise kontrollimise kohta väljumiskohas.

2. Ilma et see piiraks punkti 1 kohaldamist, on mäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldavate toodete eksport keelatud.

Erandina ei kohaldata seda keeldu töödeldud lemmikloomatoidu suhtes, mis sisaldab mäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke, mis:

a) on töödeldud määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 24 kohaselt tunnustatud, lemmikloomatoitu tootvas ettevõttes ja

b) on pakendatud ja märgistatud vastavalt liidu õigusaktidele.

3. Mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsete valkude või neid valke sisaldava segasööda ekspordi korral peavad olema täidetud järgmised tingimused:

a) mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsed valgud peavad olema toodetud töötlemisettevõttes, mis vastab IV peatüki D jao punktis c sätestatud nõuetele;

b) mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldav segasööt peab olema toodetud segasööta tootvas ettevõttes, mis:

i) toodab kooskõlas IV peatüki D jao punktiga d või

[1] Komisjoni 30. märtsi 2004. aasta otsus 2004/292/EÜ TRACES süsteemi kasutuselevõtmise kohta ja otsuse 92/486/EMÜ muutmise kohta (ELT L 94, 31.3.2004, lk 63).

▼**M58**

ii) hangib ekspordiks ettenähtud segasöödas kasutatavad töödeldud loomsed valgud punktile a vastavatest tootmisettevõtetest, mis on kas

— spetsialiseerunud üksnes liidust eksporditava segasööda tootmisele ja on saanud pädevalt asutuselt selleks otstarbeks loa või

— spetsialiseerunud üksnes liidust eksporditava segasööda ja liidus turule viidava vesiviljelusloomade segasööda tootmisele ning on saanud pädevalt asutuselt selleks otstarbeks loa;

c) mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldav segasööt pakendatakse ja märgistatakse liidu õigusaktide või importiva riigi õigusnõuete kohaselt. Kui mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldav segasööt ei ole märgistatud liidu õigusaktide kohaselt, peavad märgistusel olema kirjas järgmised sõnad: „sisaldab mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke”;

d) mittemäletsejalistelt saadud pakendamata töödeldud loomseid valke ning selliseid valke sisaldavat pakendamata segasööta, mis on ette nähtud liidust eksportimiseks, transporditakse sõidukites ja konteinerites ning ladustatakse hoidlates, mida ei kasutata turule viidava mäletsejaliste või muude mittemäletsejaliste põllumajandusloomade kui vesiviljelusloomade sööda transportimiseks või ladustamiseks. Dokumendid, milles on esitatud transporditud või ladustatud toodete liik, peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul.

Erandina esimesest lõigust võidakse sõidukeid, konteinereid ja hoidlaid, mida on eelnevalt kasutatud liidust eksportimiseks ettenähtud, mittemäletsejalistelt saadud pakendamata töödeldud loomsete valkude ja selliseid valke sisaldava pakendamata segasööda transportimiseks või ladustamiseks, kasutada turule viidava mäletsejaliste või mittemäletsejaliste põllumajandusloomade, välja arvatud vesiviljelusloomade sööda transportimiseks või ladustamiseks tingimusel, et need on ristsaastumise vältimiseks enne puhastatud vastavalt dokumenteeritud menetlusele, mille pädev asutus on eelnevalt heaks kiitnud. Kui sellist menetlust kasutatakse, tuleb see dokumenteerida ning dokumendid peavad olema pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt kahe aasta jooksul.

Ladustamisettevõtted, mis ladustavad mittemäletsejalistelt saadud pakendamata töödeldud loomseid valke ja selliseid valke sisaldavat segasööta punkti d teises lõigus sätestatud tingimuste kohaselt, peavad olema saanud pädevalt asutuselt tegevusloa kõnealuses lõigus loetletud nõuetele vastavuse alusel.

4. Erandina punktist 3 ei kohaldata selles sätestatud tingimusi järgmise suhtes:

a) mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomseid valke sisaldav lemmikloomatoit, mida on töödeldud lemmikloomatoitu tootvas ja määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 24 kohaselt tunnustatud ettevõttes ning mis on pakendatud ja märgistatud vastavalt liidu õigusaktidele;

b) kalajahu, tingimusel et see on toodetud kooskõlas käesoleva lisaga;

▼M58

c) tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsed valgud, tingimusel et need on toodetud kooskõlas käesoleva lisaga;

d) segasööt, mis ei sisalda muid töödeldud loomseid valke peale kalajahu ja tehistingimustes kasvatatud putukatelt saadud töödeldud loomsete valkude, tingimusel et see on toodetud kooskõlas käesoleva lisaga;

e) mittemäletsejalistelt saadud töödeldud loomsed valgud, mis on ette nähtud sihtkohaks olevas kolmandas riigis lemmikloomatoidu või orgaaniliste väetiste ja mullaparandusainete tootmiseks, tingimusel et eksportija tagab enne eksportimist töödeldud loomsete valkude iga saadetise analüüsimise määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisa punktis 2.2 sätestatud analüüsimeetodi kohaselt, et kontrollida loomsete komponentide puudumist.

▼M48

F JAGU

Ametlikud kontrollid

1. Ametlikud kontrollid, mida teostab pädev asutus käesolevas lisas sätestatud eeskirjade täitmise kontrollimiseks, hõlmavad inspektsioone ja proovide võtmist töödeldud loomse valgu ja sööda analüüsideks, kasutades sööda kontrollimisel loomse päritoluga komponentide määramise analüüsimeetodeid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 152/2009 VI lisas.

2. Pädev asutus kontrollib korrapäraselt selliste laboratooriumide pädevust, kus teostatakse analüüse ametlike kontrollide eesmärgil, hinnates eelkõige laboritevaheliste tasemekatsete tulemusi.

   Kui pädevus ei ole piisav, teostab laboratoorium enne järgmiste analüüside teostamist minimaalse parandusmeetmena labori töötajate ümberõppe.

▼M31

V LISA

MÄÄRATLETUD RISKITEGURIGA MATERJAL

1. **Määratletud riskiteguriga materjali määratlus**

Järgmised koed määratakse määratletud riskiteguriga materjaliks juhul, kui need pärinevad kontrollitud või määratlemata BSE riskiga liikmesriigist või kolmandast riigist või ühest nende piirkondadest pärit loomadelt:

a) veiste puhul

i) üle 12 kuu vanuste loomade seljaaju ja kolju, sealhulgas aju ja silmad ning välja arvatud alalõug;

▼M37

ii) üle 30 kuu vanuste loomade selgroog, välja arvatud sabalülid, kaela-, rinna- ja nimmelülide oga- ja ristjätked ning mediaansed ristluuharjad ja ristluutiivad, kuid sealhulgas spinaalganglion, ning

▼M52

iii) igas vanuses loomade mandlid, peensoole viimased neli meetrit, umbsool ja soolekinnisti;

▼M61

b) lammaste ja kitsede puhul üle 12 kuu vanuste loomade või juba lõikunud jäävlõikehambaga loomade või tapakohaks oleva liikmesriigi pädeva asutuse heakskiidetud meetodiga üle 12 kuu vanuseks hinnatud loomade kolju, kaasa arvatud aju ja silmad, ning seljaaju.

▼M53

2. **Väheolulise BSE riskiga liikmesriike käsitlevad erinõuded**

Punkti 1 alapunkti a alajaotises i ja alapunktis b loetletud koed, mis on saadud loomadelt, kes on pärit väheolulise BSE riskiga liikmesriigist, loetakse määratletud riskiteguriga materjaliks.

▼M55

3. **Märgistamine ja kõrvaldamine**

Määratletud riskiteguriga materjal tuleb märgistada värviga või vajaduse korral kohe kõrvaldamisel teisiti märgistada ning täielikult hävitada vastavalt määruse (EÜ) nr 1069/2009, eriti selle artikli 12 eeskirjadele.

4. **Määratletud riskiteguriga materjali eemaldamine**

4.1. Määratletud riskiteguriga materjal eemaldatakse:

a) tapamajades või vajaduse korral teistes loomade tapmiseks ettenähtud kohtades;

b) lihalõikusettevõtetes, kui tegemist on veiste selgrooga;

c) määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 24 lõike 1 punktis h osutatud tunnustatud ettevõtetes, kui see on asjakohane.

4.2. Erandina punktist 4.1 on kooskõlas käesoleva määruse artikli 24 lõikes 3 osutatud korraga ja järgmistel tingimustel lubatud määratletud riskiteguriga materjali eemaldamise asemel kasutada artikli 8 lõikes 2 osutatud alternatiivtesti, eeldusel et alternatiivtest on esitatud X lisa loetelus:

a) alternatiivtestid tehakse tapamajades kõikidel loomadel, kes vastavad määratletud riskiteguriga materjali eemaldamise tingimustele;

▼M55

b) mitte ühtki inimtoiduks või söödaks ettenähtud veistest, lammastest või kitsedest saadud toodet ei tohi tapamajast välja viia enne, kui pädev asutus on saanud ja heaks kiitnud võimalikel nakatunud tapetud loomadel tehtud alternatiivtestid juhul, kui mõnel neist on BSE kinnituse saanud;

c) alternatiivtesti positiivse tulemuse korral tuleb hävitada kogu võimalik nakatunud veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärit materjal tapamajas vastavalt punktile 3, välja arvatud juhul, kui kõiki nakatunud looma kehaosasid, sealhulgas toornahka, on võimalik identifitseerida ja eraldi hoida.

4.3. Erandina punktist 4.1 võib liikmesriik otsustada lubada:

a) lammaste ja kitsede seljaaju eemaldamist spetsiaalselt selleks volitatud lihalõikusettevõtetes;

b) veiste selgroo eemaldamist rümpadest või rümbaosadest spetsiaalselt selleks volitatud, kontrollitud ja registreeritud lihapoodides;

c) veistelt pea liha lõikamist spetsiaalselt selleks volitatud lihalõikusettevõtetes vastavalt punktile 9.

4.4. Käesolevas peatükis sätestatud eeskirju määratletud riskiteguriga materjali kõrvaldamiseks ei kohaldata 1. kategooria materjali suhtes, mida kasutatakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 18 lõike 2 punktiga a loomaaialoomade söödana, ega 1. kategooria materjali suhtes, mida kasutatakse kooskõlas kõnealuse määruse artikli 18 lõike 2 punktiga b ohustatud või kaitsealuste raipetoiduliste lindude ja teiste liikide toiduks nende looduslikus elupaigas, et edendada bioloogilist mitmekesisust.

▼M31

5. **Lihamassi käsitlevad meetmed**

Olenemata artikli 5 lõikes 2 osutatud individuaalsetest otsustest ning erandina artikli 9 lõikest 3 on kõigis liikmesriikides keelatud veiste, lammaste ja kitsede kondiga liha või kontide kasutamine lihamassi valmistamiseks.

▼M55

6. **Kudede kahjustamist käsitlevad meetmed**

Lisaks artikli 8 lõikes 3 sätestatule, mille kohaselt on kontrollitud või määratlemata BSE riskiga liikmesriikides või piirkondades keelatud nende veiste, lammaste või kitsede puhul, kelle liha on ette nähtud inim- või loomatoiduks, vigastada kesknärvisüsteemikudesid pärast uimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga või koljuõõnde süstitud gaasiga, tuleks kõnealust keeldu kohaldada ka väikese BSE riskiga liikmesriikide suhtes.

7. **Veiselt keelte lõikamine**

Inimtoiduks või loomatoiduks ette nähtud igas vanuses veiste keelte lõikamine toimub tapamajas ristlõikega keeleluu keeletipu suunas, v.a selliste veiste keelte puhul, kes on pärit väheolulise BSE riskiga liikmesriikidest.

▼M31

8. **Veise pea liha lõikamine**

8.1. Üle 12 kuu vanuste veiste pea liha lõikamine toimub tapamajas vastavalt pädeva asutuse poolt tunnustatud kontrollisüsteemile, vältimaks pea liha võimalikku saastumist kesknärvisüsteemi kudedega. Süsteem peab vastama vähemalt järgmistele tingimustele:

▼**M31**

a) lõikamine toimub selleks ettenähtud alas, mis on teistest tapaliini osadest eraldatud;

b) juhul kui pead eemaldatakse konveierilt või konksude otsast enne pea liha lõikamist, tuleb lauba ava ja koljupõhimiku auk hermeetiliselt sulgeda. Kui ajutüvest võetakse proov BSE suhtes laborikatsete tegemiseks, suletakse koljupõhimiku auk kohe pärast proovi võtmist;

c) pea liha ei lõigata peadelt juhul, kui silmad on vigastatud või kadunud vahetult enne või pärast tapmist või kui peadel esineb muid kahjustusi, mille tagajärjel võib pea kesknärvisüsteemi kudedega saastuda;

d) pea liha ei lõigata peadelt, mis pole vastavalt teises taandes sätestatule nõuetekohaselt suletud;

e) ilma et see piiraks üldisi hügieeninõudeid, tuleb kehtestada spetsiifilised tööjuhised, hoidmaks ära pea liha saastumist lõikamise käigus, seda eriti juhul, kui teises lõigus kirjeldatud sulgur on kadunud või kui tegevuse käigus kahjustatakse silmi;

f) saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks.

8.2. Erandina punkti 8.1 nõuetest võib liikmesriik otsustada kohaldada tapamajas veise pea liha lõikamise alternatiivset kontrollisüsteemi, mille tulemusel samuti väheneks pea liha saastumine kesknärvisüsteemi kudedega. Saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks. Seda erandit kasutavad liikmesriigid on toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee raames kohustatud komisjoni ja teisi liikmesriike teavitama oma kontrollisüsteemist ja proovivõtu tulemustest.

8.3. Punkte 8.1 ja 8.2 ei kohaldata juhul, kui liha lõikamine toimub veise pead konveierilt või konksu otsast eemaldamata.

9. **Veise pea liha lõikamine volitatud lihalõikusettevõtetes**

Erandina punktist 8 võivad liikmesriigid otsustada lubada veiste pea liha lõikamist selleks spetsiaalselt volitatud lihalõikusettevõtetes kooskõlas järgmiste tingimustega:

a) lihalõikusettevõttesse viimiseks ettenähtud pead riputatakse ladustamise ja tapamajast lihalõikusettevõttesse veo ajaks raamile;

b) lauba ava ja koljupõhimiku auk suletakse enne konveierilt või konksu otsast raamile riputamist nõuetekohaselt hermeetilise sulguriga. Kui ajutüvest võetakse proov BSE suhtes laborikatsete tegemiseks, suletakse koljupõhimiku auk kohe pärast proovi võtmist;

c) vedu selleks spetsiaalselt volitatud lihalõikusettevõtetesse ei toimu juhul, kui pead pole vastavalt punktis b sätestatule nõuetekohaselt suletud, või juhul, kui silmad on vigastatud või kadunud vahetult enne või pärast tapmist või kui peadel esineb muid kahjustusi, mille tagajärjel võib pea kesknärvisüsteemi kudedega saastuda;

▼M31

d) saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb tapamaja jaoks kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks;

e) pea liha lõikamine toimub vastavalt pädeva asutuse poolt tunnustatud kontrollisüsteemile, vältimaks pea liha võimalikku saastumist. Süsteem peab hõlmama vähemalt järgmist:

i) enne pea liha lõikamise alustamist tuleb kõiki päid saastumise tunnuste või kahjustuste ning nõuetekohase sulgemise suhtes visuaalselt kontrollida;

ii) pea liha ei lõigata peadelt, mida pole nõuetekohaselt suletud, või juhul, kui silmad on vigastatud või kadunud vahetult enne või pärast tapmist või kui peadel esineb muid kahjustusi, mille tagajärjel võib pea liha kesknärvisüsteemi kudedega saastuda. Pea liha ei lõigata ka juhul, kui kahtlustatakse pea kokkupuudet ülalnimetatud peadega;

iii) ilma et see piiraks üldisi hügieeninõudeid, tuleb kehtestada spetsiifilised tööjuhised, hoidmaks ära pea liha saastumist veo ja lõikamise käigus, seda eriti juhul, kui sulgur on kadunud või kui tegevuse käigus kahjustatakse silmi;

f) saastumise vähendamise meetmete nõuetekohase rakendamise kinnitamiseks tuleb lihalõikusettevõtete jaoks kehtestada proovivõtuplaan, mis hõlmab vastavat laborikatset kesknärvisüsteemi kudede kindlakstegemiseks.

10. **Kaubandus- ja ekspordieeskirjad**

10.1. Liikmesriigid võivad lubada määratletud riskiteguriga materjali sisaldavate peade või poolitamata rümpade saatmist teise liikmesriiki üksnes juhul, kui see liikmesriik on nõus materjali vastu võtma ning on saatmis- ja veotingimused heaks kiitnud.

10.2. Erandina punktist 10.1 võib ilma vastuvõtva riigi eelneva nõusolekuta ühest liikmesriigist teise saata rümbad, poolrümbad või mitte rohkem kui kolmeks lõigatud poolrümbad, samuti veerandrümbad, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali peale selgroo, sealhulgas spinaalganglion.

10.3. Veiste, lammaste või kitsede määratletud riskiteguriga materjali sisaldavate peade ja värske liha ühenduseväline eksport on keelatud.

▼M55

11. **Kontrollid**

11.1. Käesoleva lisa nõuetekohase rakendamise tagamiseks teostavad liikmesriigid sagedast ametlikku kontrolli ning kontrollivad saastumisvastaste meetmete rakendamist, seda eriti tapamajades, lihalõikusettevõtetes ja teistes kohtades, kus toimub määratletud riskiteguriga materjali eemaldamine, näiteks lihapoodides ja punkti 4.1 alapunktis c osutatud ettevõtetes.

11.2. Liikmesriigid seavad eelkõige sisse süsteemi, millega tagatakse ja kontrollitakse, et määratletud riskiteguriga materjal kasutatakse ja kõrvaldatakse kooskõlas käesoleva määrusega ja määrusega (EÜ) nr 1069/2009.

11.3. Kehtestatakse süsteem, millega kontrollitakse punkti 1 alapunktis a määratletud seljaaju eemaldamist. See kontrollisüsteem hõlmab vähemalt järgmisi meetmeid:

a) kuni 30. juunini 2017 identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiserümbad või rümbalõiked juhul, kui selgroo eemaldamine ei ole vajalik, selgelt nähtava sinise triibu abil määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklis 13 osutatud märgisel;

alates 1. juulist 2017 identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiserümbad või rümbalõiked juhul, kui selgroo eemaldamine on vajalik, selgelt nähtava punase triibu abil määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklis 13 osutatud märgisel;

▼**M55**

b) vajaduse korral näidatakse täiendav teave selgroo eemaldamist vajavate veiserümpade või rümbalõigete arvu kohta ära lihapartiiga seotud äridokumendil. Impordi puhul lisatakse kõnealune täiendav teave vajaduse korral ühisele veterinaariaalasele sisenemisdokumendile (CVED), millele on viidatud komisjoni määruse (EÜ) nr 136/2004 ([1]) artikli 2 lõikes 1;

c) lihamüügiettevõtted on kohustatud punktis b nimetatud äridokumente säilitama vähemalt ühe aasta jooksul.

([1]) Komisjoni 22. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 136/2004, milles sätestatakse kolmandatest riikidest imporditud kaupade veterinaarkontrolli kord ühenduse piiripunktides (ELT L 21, 28.1.2004, lk 11).

▼**M31**

VI LISA

MÄLETSEJALISTELT PÄRIT MATERJALIST SAADUD VÕI SEDA SISALDAVAD LOOMSED SAADUSED VASTAVALT ARTIKLI 9 LÕIKELE 1

▼M50

VII LISA

TRANSMISSIIVSE SPONGIOOSSE ENTSEFALOPAATIA LIKVIDEERIMINE

A PEATÜKK

Meetmed, mida võetakse juhul, kui lammaste ja kitsede puhul on tekkinud tse esinemise kahtlus

Kui liikmesriigi põllumajandusettevõtte lamba või kitse puhul on tekkinud TSE esinemise kahtlus, rakendatakse kõigi teiste selle põllumajandusettevõtte lammaste ja kitsede suhtes ametlikku liikumispiirangut.

Kui on tõendusi, et põllumajandusettevõte, kus loom viibis, kui TSE esinemise kahtlus tekkis, ei ole tõenäoliselt ettevõte, kus loom võis TSEga kokku puutuda, võib liikmesriik otsustada, et muude põllumajandusettevõtete või ainult nakkuse tekitajatega kokku puutunud ettevõtte loomade suhtes rakendatakse ametlikku kontrolli, sõltuvalt olemasolevast epidemioloogilisest infost.

Ametliku kontrolli alla võetud põllumajandusettevõtte lammastelt ja kitsedelt saadud piima ja piimatooteid, mis on kõnealuses ettevõttes olemas alates TSE esinemiskahtluse kuupäevast, kasutatakse ainult ettevõttesiseselt, kuni selguvad kinnitava uuringu tulemused.

B PEATÜKK

Meetmed, mida võetakse juhul, kui tse esinemine on leidnud lammaste ja kitsede puhul kinnitust

1. Artikli 13 lõike 1 punktis b osutatud uurimise käigus tuleb kindlaks teha:

a) veiste puhul:

— nakkuskinnitusega põllumajandusettevõtte kõik ülejäänud mäletsejalised;

— nakkuskinnitusega emasloomal kõik järglased kahe aasta jooksul enne või kahe aasta jooksul pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist;

— nakkuskinnitusega looma kohordi kõik ülejäänud loomad;

— taudi võimalik päritolu;

— teised loomad nakkuskinnitusega põllumajandusettevõttes või teised põllumajandusettevõtted, kus on loomi, kes võivad olla TSE tekitajatega nakatanud või kes on puutunud kokku sama sööda või nakkusallikaga;

— võimaliku nakatunud sööda või muu materjali liikumine või muud levimisviisid, mis võivad olla TSE tekitajat kõnealusesse põllumajandusettevõttesse või sellest välja viinud;

b) lammaste ja kitsede puhul:

— nakkuskinnitusega põllumajandusettevõtte kõik mäletsejalised, välja arvatud lambad ja kitsed;

— võimaluse korral vanemad, ja nakkuskinnitusega emaslooma puhul kõik embrüod, munarakud ja viimased järglased;

— lisaks teises taandes nimetatud loomadele kõik nakkuskinnitusega põllumajandusettevõtte muud lambad ja kitsed;

— haiguse võimalik päritolu ja muud põllumajandusettevõtted, kus on loomi, embrüoid või munarakke, mis võivad olla TSE tekitajatega nakatanud või mis on puutunud kokku sama sööda või nakkusallikaga;

▼M50

— võimaliku nakatunud sööda või muu materjali liikumine või muud levimisviisid, mis võivad olla TSE tekitajat kõnealusesse põllumajandusettevõttesse või sellest välja viinud.

2. Artikli 13 lõike 1 punktis c sätestatud meetmed hõlmavad vähemalt järgmist:

2.1. Kui punkti 1 alapunkti a teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus leiab kinnitust BSE esinemine veiste puhul, siis kindlaks tehtud veised tapetakse ja hävitatakse täielikult; liikmesriik võib siiski otsustada:

— mitte tappa ja hävitada punkti 1 alapunkti a kolmandas taandes osutatud kohordi loomi, kui on olemas tõendus, et need loomad ei saanud nakatunud loomaga sama sööta;

— lükata punkti 1 alapunkti a kolmandas taandes osutatud kohordi loomade tapmine ja hävitamine edasi kuni nende tootliku elu lõpuni, juhul kui on tegemist spermakogumiskeskustes peetavate pullidega ja on tagatud nende surmajärgne täielik hävitamine.

2.2. Kui TSE esinemine leiab kinnitust lamba või kitse puhul:

2.2.1. Kui BSE esinemist ei saa välistada

▼M51

Kui pärast X lisa C peatüki punkti 3.2 alapunkti c alapunktis ii sätestatud meetodite ja juhendite kohaselt teostatud täiendava molekulaarse analüüsi tulemuste alusel ei saa BSEd välistada, hävitatakse viivitamata kõik punkti 1 alapunkti b teises kuni viiendas taandes osutatud uurimise käigus tuvastatud loomad, embrüod ja munarakud.

▼M50

Üle 18 kuu vanuseid hävitamise eesmärgil tapetud loomi kontrollitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele, nagu on ette nähtud III lisa A peatüki II osa punktiga 5.

Määratakse kindlaks kõikide lammaste, ent siiski mitte enam kui 50 lamba prioonvalgu genotüüp.

Hävitamisele kuuluvatelt loomadelt saadud piim ja piimatooted, mis olid kõnealuses ettevõttes olemas alates kuupäevast, mil saadi kinnitus, et BSEd ei saa välistada, kuni loomade täieliku hävitamise kuupäevani, hävitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1069/2009 ([1]) artiklile 12.

Pärast kõikide loomade tapmist ja täielikku hävitamist kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes punktis 3 sätestatud tingimusi.

2.2.2. Kui BSE ja ebatüüpilise skreipi esinemist saab välistada

Kui BSE ja ebatüüpilise skreipi esinemine vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punkti 3.2 alapunktis c sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele välistatakse, kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes punktis a sätestatud tingimusi

([1]) ELT L 300, 14.11.2009, lk 1.

▼**M50**

ning põllumajandusettevõtte eest vastutava liikmesriigi otsuse kohaselt punktis b sätestatud 1. võimaluse, punktis c sätestatud 2. võimaluse või punktis d sätestatud 3. võimaluse tingimusi.

a) Hävitamisele või tapmisele kuuluvatelt loomadelt saadud piima ja piimatooteid, mis olid kõnealuses ettevõttes olemas alates kuupäevast, mil saadi TSE juhtumile kinnitus, kuni kuupäevani, mil ettevõttes lõppes punktides b ja c sätestatud meetmete kohaldamine, ning piima ja piimatooteid, mis on saadud nakatunud karja liikmetelt enne kõigi punktis d ja punktis 4 sätestatud piirangute tühistamist, ei tohi kasutada muude kui asjaomases ettevõttes asuvate mäletsejaliste söötmiseks.

   Sellist piima ja selliseid piimatooteid võib mittemäletsejaliste söödana turule viia ainult asjaomase põllumajandusettevõtte eest vastutava liikmesriigi territooriumil.

   Sellise piima ja selliste toodete saadetiste äridokumendil ning neid saadetisi sisaldaval mis tahes pakendil peavad olema selgelt kirjas sõnad „ei tohi anda mäletsejalistele”.

   Sellist piima ja selliseid piimatooteid sisaldava sööda kasutamine ja ladustamine on keelatud põllumajandusettevõtetes, kus peetakse mäletsejalisi.

   Sellist piima ja selliseid piimatooteid sisaldavat pakendamata sööta veetakse sõidukitega, milles ei veeta samal ajal mäletsejaliste sööta.

   Kui neid sõidukeid kasutatakse edaspidi mäletsejaliste sööda vedamiseks, tuleb sõidukid ristsaastumise vältimiseks vastavalt asjaomase ettevõtte eest vastutava liikmesriigi heakskiidetud korrale põhjalikult puhastada.

b) 1. võimalus – kõikide loomade tapmine ja täielik hävitamine

   Kõikide punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaks tehtud loomade viivitamatu tapmine ja täielik hävitamine ning embrüote ja munarakkude viivitamatu hävitamine.

   Üle 18 kuu vanuseid hävitamise eesmärgil tapetud loomi kontrollitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele, nagu on ette nähtud III lisa A peatüki II osa punktiga 5.

   Määratakse kindlaks kõikide lammaste, ent siiski mitte enam kui 50 lamba prioonvalgu genotüüp.

   Erandina 1. võimaluse esimeses lõigus sätestatud nõuetest võivad liikmesriigid selle asemel otsustada:

   i) asendada kõikide loomade viivitamatu tapmine ja täielik hävitamine nende tapmisega inimtoiduks, tingimusel et:

      — loomad tapetakse inimtoiduks põllumajandusettevõtte eest vastutava liikmesriigi territooriumil;

▼**M50**

— kõiki üle 18 kuu vanuseid inimtoiduks tapetavaid loomi kontrollitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele;

ii) teha alla kolme kuu vanuste ute- ja kitsetallede puhul erand nõudest loomad viivitamata tappa ja hävitada, tingimusel et nad tapetakse inimtoiduks hiljemalt kolme kuuseks saamisel.

Kõikide loomade tapmise ja täieliku hävitamise või inimtoiduks tapmise ajal kohaldatakse põllumajandusettevõttes, kes on otsustanud rakendada 1. võimalust, punkti 2.2.2 alapunktis a ja punkti 3.4 alapunkti b kolmandas ja neljandas taandes sätestatud meetmeid.

Pärast kõikide loomade tapmist ja täielikku hävitamist või inimtoiduks tapmist kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes, kes on otsustanud rakendada 1. võimalust, punktis 3 sätestatud tingimusi.

c) 2. võimalus – üksnes nakkuskahtlusega loomade tapmine ja täielik hävitamine

Kõikide põllumajandusettevõttes olevate lammaste prioonvalgu genotüübi määramine, millele järgneb kõikide punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaks tehtud loomade viivitamatu tapmine ja täielik hävitamine ning embrüote ja munarakkude viivitamatu hävitamine. See nõue ei kehti järgmiste loomade puhul:

— ARR/ARR-genotüübiga tõujäärad;

— vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita aretusuted ja, kui sellised uted olid uurimise ajal tiined, sündivad talled, kui nende genotüüp vastab selle lõike nõuetele;

— ainult inimtoiduks tapetavad vähemalt ühe ARR-alleeliga lambad;

— kui põllumajandusettevõtte eest vastutav liikmesriik nii otsustab, alla kolme kuu vanused ute- ja kitsetalled, tingimusel et nad tapetakse inimtoiduks hiljemalt kolme kuuseks saamisel. Nende ute- ja kitsetallede puhul tehakse genotüübi määramise nõudest erand.

Üle 18 kuu vanuseid hävitamise eesmärgil tapetud loomi kontrollitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele, nagu on ette nähtud III lisa A peatüki II osa punktiga 5.

Erandina 2. võimaluse esimeses lõigus sätestatud nõuetest võivad liikmesriigid selle asemel otsustada:

i) asendada 2. võimaluse esimeses lõigus osutatud loomade tapmine ja täielik hävitamine nende tapmisega inimtoiduks, tingimusel et:

— loomad tapetakse inimtoiduks põllumajandusettevõtte eest vastutava liikmesriigi territooriumil;

▼**M50**

— kõiki üle 18 kuu vanuseid inimtoiduks tapetavaid loomi kontrollitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele;

ii) lükata 2. võimaluse esimeses lõigus osutatud loomade genotüübi määramine ning sellele järgnev tapmine ja täielik hävitamine või inimtoiduks tapmine kuni kolmeks kuuks edasi, juhul kui näitjuhtum leiab kinnitust vahetult enne poegimisperioodi algust, tingimusel et uted ja kitsed ning nende vastsündinud talled hoitakse kogu perioodi vältel teiste põllumajandusettevõtete lammastest ja kitsedest eraldi;

iii) lükata 2. võimaluse esimeses lõigus osutatud loomade tapmine ja täielik hävitamine või inimtoiduks tapmine alates näitjuhtumi kinnitamise päevast kuni kolmeks aastaks edasi lambakarjades ja põllumajandusettevõtetes, kus lambaid ja kitsi hoitakse koos. Selles lõigus sätestatud erandit kohaldatakse vaid juhtumite suhtes, mille puhul põllumajandusettevõtte eest vastutav liikmesriik leiab, et epidemioloogilist olukorda ei ole võimalik lahendada asjaomaseid loomi tapmata, ent seda ei saa põllumajandusettevõtte lambapopulatsiooni madala resistentsustaseme ja muude kaalutluste, sealhulgas majanduslike tegurite tõttu teha kohe. Muud kui ARR/ARR-genotüübiga tõujäärad tuleks viivitamata tappa või kastreerida ning rakendada tuleks kõiki võimalikke meetmeid, et suurendada põllumajandusettevõtte lambapopulatsiooni geneetilist resistentsust, kasutades muu hulgas uttede läbimõeldud aretamist ja väljapraakimist, et suurendada ARR-alleeli esinemise sagedust ja kõrvaldada VRQ-alleel. Põllumajandusettevõtte eest vastutav liikmesriik tagab, et edasilükkamisperioodi lõpus tapetavate loomade arv ei oleks suurem kui nende loomade arv, kes oleks tapetud vahetult pärast näitjuhtumi kinnitamist.

2. võimaluse esimeses lõigus osutatud loomade tapmise ja täieliku hävitamise või inimtoiduks tapmise ajal kohaldatakse põllumajandusettevõttes, mis on otsustanud kohaldada 2. võimalust, meetmeid, mis on sätestatud punkti 2.2.2 alapunktis a, punktis 3.1, punkti 3.2 alapunktides a ja b, punktis 3.3 ning punkti 3.4 alapunkti a esimeses ja teises taandes, alapunkti b esimeses, kolmandas ja neljandas taandes ning punktis c. Kui põllumajandusettevõtte eest vastutav liikmesriik otsustab aga lükata loomade tapmise ja täieliku hävitamise või nende inimtoiduks tapmise alapunkti iii kohaselt edasi, kohaldatakse ettevõttes meetmeid, mis on sätestatud punkti 2.2.2 alapunktis a ning punktides 4.1 kuni 4.6.

Pärast 2. võimaluse esimeses lõigus osutatud loomade tapmist ja täielikku hävitamist või inimtoiduks tapmist kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes, kes on otsustanud rakendada 2. võimalust, punktis 3 sätestatud tingimusi.

d) 3. võimalus – loomade tapmine ja täielik hävitamine ei ole kohustuslik

▼**M50**

Liikmesriik võib otsustada punkti 1 alapunkti b teises ja kolmandas taandes osutatud uurimise käigus kindlaks tehtud loomi mitte tappa ega täielikult hävitada, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest kriteeriumidest:

— neid on raske asendada punkti 3.2 alapunktide a ja b alusel lubatud genotüübiga lammastega;

— ARR-alleeli esinemissagedus tõu piires või põllumajandusettevõttes on väike;

— seda peetakse vajalikuks sugulusaretuse vältimiseks;

— liikmesriik peab seda vajalikuks, võttes läbimõeldult arvesse kõiki epidemioloogilisi tegureid.

Liikmesriigid, kes lubavad kohaldada klassikalise skreipi puhangute ohjamiseks 3. võimalust, registreerivad iga konkreetse kohaldamisotsuse aluseks olevad põhjendused ja kriteeriumid.

Kui põllumajandusettevõttes, kus kohaldatakse 3. võimalust, tuvastatakse täiendavad klassikalise skreipi juhtumid, viib liikmesriik asjaomases põllumajandusettevõttes läbi 3. võimaluse kohaldamise otsuse aluseks olnud põhjenduste ja kriteeriumide asjakohasuse ümberhindamise. Kui jõutakse järeldusele, et 3. võimaluse kohaldamine ei taga puhangu üle nõuetekohast kontrolli, võtab liikmesriik asjaomases põllumajandusettevõttes selle asemel kasutusele kas 1. või 2. võimaluse, mis on sätestatud punktides b ja c.

Kolme kuu jooksul pärast klassikalise skreipi näitjuhtumi kinnitamist määratakse kindlaks kõikide lammaste, ent siiski mitte enam kui 50 lamba prioonvalgu genotüüp.

Põllumajandusettevõtte suhtes, mis on otsustanud kasutada 3. võimalust, hakatakse viivitamata kohaldama punkti 2.2.2 alapunktis a ja punktis 4 sätestatud tingimusi.

2.2.3. Kui kinnitust leiab ebatüüpilise skreipi esinemine

Kui põllumajandusettevõttes kindlaks tehtud TSE juhtumi puhul on tegemist ebatüüpilise skreipiga, kohaldatakse ettevõtte suhtes kahe aasta jooksul alates viimase ebatüüpilise skreipi juhtumi kindlakstegemisest järgmist tõhustatud TSE seire korda: kõiki üle 18 kuu vanuseid lambaid ja kitsi, kes on tapetud inimtoiduks, ning kõiki üle 18 kuu vanuseid lambaid ja kitsi, kes on põllumajandusettevõttes surnud või tapetud, kontrollitakse TSE esinemise suhtes vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele.

Kui esimeses lõigus osutatud kaheaastase tõhustatud TSE seire ajal leiab kinnitust mõni muu TSE juhtum kui ebatüüpilise skreipi juhtum, kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes punktis 2.2.1 või punktis 2.2.2 osutatud meetmeid.

2.3. Kui TSEga nakatunud loom on toodud mõnest teisest põllumajandusettevõttest:

a) võib liikmesriik nakatunud looma taustast lähtudes otsustada kohaldada likvideerimismeetmeid lisaks nende kohaldamisele põllumajandusettevõttes, kus nakkus kinnitust leidis, ka päritoluettevõttes või teha seda ainult päritoluettevõttes;

▼**M50**

b) kui maal karjatatakse ühiselt mitut karja, võivad liikmesriigid otsustada piirduda meetmete kohaldamisel ühe karjaga, võttes läbimõeldult arvesse kõiki epidemioloogilisi tegureid;

c) kui ühes põllumajandusettevõttes peetakse rohkem kui üht karja, võivad liikmesriigid otsustada, et likvideerimismeetmeid kohaldatakse ainult selle karja suhtes, kus TSE leidis kinnitust, juhul kui on olemas tõendus, et karju on hoitud üksteisest eraldatult ja et nakkuse levimine karjade vahel kas otseselt või kaudsel teel on ebatõenäoline.

3. Pärast kõikide põllumajandusettevõttes kindlaks tehtud loomade tapmist ja täielikku hävitamist või inimtoiduks tapmist vastavalt punktile 2.2.1, punkti 2.2.2 alapunktile b või punkti 2.2.2 alapunktile c:

3.1. kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes tõhustatud TSE seire korda, mille raames muu hulgas kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele TSE esinemise suhtes kõiki järgmiseid loomi, kes on üle 18 kuu vanused, v.a ARR/ARR-genotüübiga lambaid:

a) loomad, keda hoiti põllumajandusettevõttes TSE juhtumi kinnitamise ajal vastavalt punkti 2.2.2 alapunktile c ja kes on tapetud inimtoiduks;

b) loomad, kes on põllumajandusettevõttes surnud või tapetud, ent kes ei tapetud haiguste likvideerimise programmi raames.

3.2. Põllumajandusettevõttesse võib tuua üksnes järgmisi loomi:

a) ARR/ARR-genotüübiga isased lambad;

b) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita emased lambad;

c) kitsed, tingimusel et pärast karja hävitamist on põllumajandusettevõtte kõiki lautu puhastatud ja desinfitseeritud.

3.3. Põllumajandusettevõttes võib kasutada üksnes järgmiseid tõujäärasid ning lambaspermat ja -embrüoid:

a) ARR/ARR-genotüübiga isased lambad;

b) ARR/ARR-genotüübiga jäärade sperma;

c) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita embrüod.

3.4. Loomade väljaviimine põllumajandusettevõttest on lubatud loomade hävitamiseks või järgmistel tingimustel:

a) kõikidel otstarvetel, sealhulgas aretamiseks, tohib põllumajandusettevõttest välja viia järgmisi loomi:

— ARR/ARR-genotüübiga lambad;

— vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita uted, tingimusel et nad viiakse teistesse põllumajandusettevõtetesse, millele on kehtestatud pärast punkti 2.2.2 alapunkti c või punkti 2.2.2 alapunkti d kohaste meetmete võtmist piirang;

— kitsed, tingimusel et nad viiakse teistesse põllumajandusettevõtetesse, millele on kehtestatud pärast punkti 2.2.2 alapunkti c või punkti 2.2.2 alapunkti d kohaste meetmete võtmist piirang;

▼M50

b) kohe inimtoiduks tapmiseks võib põllumajandusettevõttest välja viia järgmiseid loomi:

— vähemalt ühe ARR-alleeliga lambad;

— kitsed;

— kui liikmesriik nii otsustab, ute- ja kitsetalled, kes on tapmise päeval alla kolme kuu vanused;

— kõik loomad, kui liikmesriik on otsustanud kohaldada punkti 2.2.2 alapunkti b alapunktis i ja punkti 2.2.2 alapunkti c alapunktis i sätestatud erandeid;

c) kui liikmesriik nii otsustab, võib ute- ja kitsetallesid viia liikmesriigi territooriumil asuvasse teise põllumajandusettevõttesse üksnes tapaeelseks nuumamiseks, tingimusel et:

— sihtkoha põllumajandusettevõttes ei ole muid kui tapaeelseks nuumamiseks ettenähtud lambaid ja kitsi;

— pärast nuumamise lõppu viiakse ute- ja kitsetalled, kes on pärit põllumajandusettevõtetest, mille suhtes kohaldatakse likvideerimismeetmeid, otse sama liikmesriigi territooriumil asuvasse tapamajja, kus nad tapetakse hiljemalt 12 kuu vanuseks saamisel.

3.5. Punktides 3.1 kuni 3.4 sätestatud piiranguid kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes:

a) kuni kõik põllumajandusettevõtte lambad kuuluvad ARR/ARR-tüüpi, tingimusel et põllumajandusettevõttes ei hoita kitsi, või

b) kahe aasta jooksul alates kõikide punktis 2.2.1, punkti 2.2.2 alapunktis b või punkti 2.2.2 alapunktis c osutatud meetmete lõpuleviimisest, tingimusel et selle aja jooksul ei tuvastata ühtki muud TSE juhtumit kui ebatüüpilist skreipit. Kui selle kahe aasta jooksul leiab kinnitust ebatüüpilise skreipi juhtum, kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes ka punktis 2.2.3 osutatud meetmeid.

4. Pärast otsust rakendada punkti 2.2.2 alapunktis d sätestatud 3. võimalust või punkti 2.2.2 alapunkti c alapunktiga iii ette nähtud erandit võetakse põllumajandusettevõtte suhtes viivitamata järgmised meetmed:

4.1. Põllumajandusettevõtte suhtes kohaldatakse tõhustatud TSE seire korda, mille raames muu hulgas kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki 3. osa punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele TSE esinemise suhtes kõiki järgmiseid loomi, kes on üle 18 kuu vanused, v.a ARR/ARR-genotüübiga lambaid:

a) inimtoiduks tapetud loomad;

b) loomad, kes on põllumajandusettevõttes surnud või tapetud, ent kes ei tapetud haiguste likvideerimise programmi raames.

▼M55

4.2. Põllumajandusettevõttesse võib tuua üksnes järgmisi lambaid:

a) ARR/ARR-genotüübiga isased lambad;

b) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita emased lambad.

Erandina punktidest a ja b võivad liikmesriigid lubada punktides c ja d osutatud lammaste toomist põllumajandusettevõttesse, tingimusel et:

i) ettevõttes kasvatatav tõug on põllumajanduse jaoks kadumisohus olev kohalik tõug delegeeritud komisjoni määruse (EL) nr 807/2014 ([1]) artikli 7 lõigete 2 ja 3 tähenduses;

([1]) Komisjoni 11. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.7.2014, lk 1).

▼M55

ii) ettevõttes kasvatatava tõu suhtes rakendatakse komisjoni direktiivi 89/361/EMÜ ([1]) artikli 5 kohaselt heakskiidetud või tunnustatud tõuaretusorganisatsiooni või -ühingu või mõne ametiasutuse kaitseprogrammi; ning

iii) ARR-alleeli esinemissagedus põllumajandusettevõttes kasvatatava tõu piires on väike;

c) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita isased lambad;

d) ilma VRQ-alleelita emased lambad.

4.3. Põllumajandusettevõttes võib kasutada üksnes järgmiseid tõujäärasid ning lambaspermat ja -embrüoid:

a) ARR/ARR-genotüübiga isased lambad;

b) ARR/ARR-genotüübiga jäärade sperma;

c) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita embrüod.

Erandina punktidest a, b ja c võivad liikmesriigid lubada punktides d, e ja f osutatud tõujäärade ning lambasperma ja -embrüote kasutamist põllumajandusettevõttes, tingimusel et:

i) ettevõttes kasvatatav tõug on põllumajanduse jaoks kadumisohus olev kohalik tõug delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 7 lõigete 2 ja 3 tähenduses;

ii) ettevõttes kasvatatava tõu suhtes rakendatakse direktiivi 89/361/EMÜ artikli 5 kohaselt heakskiidetud või tunnustatud tõuaretusorganisatsiooni või -ühingu või mõne ametiasutuse kaitseprogrammi; ning

iii) ARR-alleeli esinemissagedus põllumajandusettevõttes kasvatatava tõu piires on väike;

d) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita isased lambad;

e) vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita lammaste sperma;

f) ilma VRQ-alleelita embrüod.

4.4. Loomade väljaviimine põllumajandusettevõttest on lubatud loomade hävitamiseks või kohe inimtoiduks tapmiseks või järgmistel tingimustel:

a) ARR/ARR-genotüübiga jäärasid ja uttesid võib viia põllumajandusettevõttest välja kõikidel otstarvetel, sealhulgas aretamiseks, tingimusel et nad viiakse teistesse põllumajandusettevõtetesse, mille suhtes kohaldatakse meetmeid punkti 2.2.2 alapunkti c või punkti 2.2.2 alapunkti d kohaselt;

b) kui liikmesriik nii otsustab, võib ute- ja kitsetallesid viia liikmesriigi territooriumil asuvasse teise põllumajandusettevõttesse üksnes tapaeelseks nuumamiseks, tingimusel et:

i) sihtkoha põllumajandusettevõttes ei ole muid kui tapaeelseks nuumamiseks ettenähtud lambaid ja kitsi;

ii) pärast nuumamise lõppu viiakse ute- ja kitsetalled, kes on pärit põllumajandusettevõtetest, mille suhtes kohaldatakse punkti 2.2.2 alapunkti c alapunktis iii või punkti 2.2.2 alapunktis d osutatud likvideerimismeetmeid, otse sama liikmesriigi territooriumil asuvasse tapamajja, kus nad tapetakse hiljemalt 12 kuu vanuseks saamisel.

([1]) Nõukogu 30. mai 1989. aasta direktiiv 897361/EMÜ tõupuhaste aretuslammaste ja -kitsede kohta (EÜT L 153, 6.6.1989, lk 30).

▼**M50**

4.5. Mis puudutab paljundusmaterjali väljaviimist põllumajandusettevõttest, siis peab liikmesriik tagama, et ettevõttest ei viidaks välja ei spermat, embrüoid ega munarakke.

4.6. Uttede ja kitsede poegimise ajal on keelatud karjatada põllumajandusettevõtte lambaid ja kitsi koos teiste põllumajandusettevõtete lammaste ja kitsedega.

Muul ajal kohaldatakse ühise karjatamise suhtes piiranguid, mille määrab kõiki epidemioloogilisi tegureid läbimõeldult arvesse võttes kindlaks liikmesriik.

4.7. Punkti 2.2.2 alapunktis a ja punktides 4.1 kuni 4.6 ette nähtud piiranguid kohaldatakse põllumajandusettevõtete suhtes, kus on rakendatud punkti 2.2.2 alapunktis d sätestatud 3. võimalust, kahe aasta jooksul pärast viimase muu TSE juhtumi kui klassikalise skreipi juhtumi tuvastamist. Kui selle kahe aasta jooksul leiab kinnitust ebatüüpilise skreipi juhtum, kohaldatakse põllumajandusettevõtte suhtes ka punktis 2.2.3 osutatud meetmeid.

Põllumajandusettevõtetes, kus on rakendatud punkti 2.2.2 alapunkti c alapunktiga iii ette nähtud erandit 2. võimalusest, kohaldatakse punkti 2.2.2 alapunktis a ja punktides 4.1 kuni 4.6 sätestatud piiranguid kuni punkti 2.2.2 alapunkti c kohaselt tapmiseks kindlaks tehtud loomade täieliku hävitamise või inimtoiduks tapmiseni ning pärast seda kohaldatakse punktis 3 sätestatud piiranguid.

C PEATÜKK

Artikli 6A kohased miinimumnõuded aretusprogrammile, mis on ette nähtud tsede suhtes resistentsuse saavutamiseks lammastel

1. OSA.

Üldnõuded

1. Aretusprogrammis keskendutakse suure geneetilise potentsiaaliga karjadele, nagu need on määratletud komisjoni otsuse 2002/1003/EÜ I lisa punktis 3.

Liikmesriigid, kus on olemas aretusprogramm, võivad siiski otsustada lubada võtta karjades, mis aretusprogrammis ei osale, proove ja määrata genotüüp vaid tõujäärade puhul.

2. Koostatakse andmebaas, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

a) kõigi aretusprogrammis olevate karjade identifitseerimistunnused, tõug ja loomade arv;

b) nende loomade identifitseerimistunnused, kellelt on aretusprogrammi käigus proove võetud, samuti nende tõujäärade identifitseerimistunnused, kellelt on võetud proove karjades, mis aretusprogrammis ei osale;

c) genotüübi määramise testide tulemused.

3. Luuakse ühtne sertifitseerimissüsteem, mis näeb ette iga sellise looma genotüübi sertifitseerimise, kellelt on aretusprogrammi käigus proove võetud, sealhulgas nende tõujäärade genotüübi sertifitseerimise, kellelt on võetud proove karjades, mis aretusprogrammis ei osale, viitega looma individuaalsele identifitseerimisnumbrile.

▼M50

4. Loomade ja proovide identifitseerimiseks, proovide töötlemiseks ja tulemuste edastamiseks luuakse inimeksimuste võimalust minimeeriv süsteem. Süsteemi tõhusust jälgitakse regulaarsete juhuslike kontrollidega.

5. Aretusprogrammi käigus kogutud vere või muude kudede genotüüp, samuti nende tõujäärade vere või muude kudede genotüüp, kellelt on võetud proove karjades, mis aretusprogrammis ei osale, määratakse programmi kohaselt heakskiidetud laborites.

6. Liikmesriigi pädev asutus võib aidata aretusühingutel rajada aretusprogrammi tulemusel tõenäoliselt haruldaseks muutuvat ja prioonvalgu genotüüpe esindavat spermat, munarakke ja embrüoid sisaldavaid geenipanku.

7. Aretusprogrammid koostatakse iga tõu kohta, võttes arvesse:

   a) erinevate alleelide esinemissagedust vastava tõu puhul;

   b) tõu haruldust;

   c) inbriidingu või geneetilise kõrvalekalde vältimist.

▼M59

8. Kui liikmesriik lubab punkti 1 teise lõigu kohaselt aretusprogrammis mitte osalevates karjades võtta proove ja määrata genotüüpi tõujäärade puhul, tuleb koodonite 136, 141, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüp määrata miinimumvalimil, mis on esindav liikmesriigi kogu lambapopulatsiooni suhtes, kas:

   a) iga kolme aasta järel vähemalt 1 560 lambast koosneval miinimumvalimil või

   b) liikmesriigi määratud proovivõtusagedusega ja järgmiste kriteeriumide alusel liikmesriigi määratud suurusega valimil:

      i) valimi koostamisel on arvesse võetud varasemate aastate seire käigus kogutud asjakohaseid epidemioloogilisi andmeid, sh lammaste koodonite 136, 141, 154 ja 171 prioonvalgu genotüüpi tõu, piirkonna, vanuse, soo ja karja tüübi kaupa;

      ii) moodustatud valim võimaldab tuvastada genotüübi esinemissageduse vähemalt 5 % muutuse kolmeaastaste ajavahemike kaupa, statistilise võimsusega 80 % ja usaldatavustasemel 95 %.

▼M50

2. OSA

Programmis osalevaid karju käsitlevad erieeskirjad

1. Aretusprogrammi eesmärk on suurendada ARR-alleeli esinemissagedust karjas, vähendades neid alleele, mis suurendavad vastuvõtlikkust TSEdele.

2. Miinimumnõuded programmis osalevatele karjadele on järgmised:

   a) kõik loomad, kelle genotüüpi määratakse, tuleb identifitseerida turvaliste vahendite abil;

   b) kõigi karjasiseseks tõuaretuseks ette nähtud jäärade genotüüp tuleb kindlaks määrata enne nende kasutamist tõuaretuseks;

   c) kõik VRQ-alleeliga isasloomad tuleb kuue kuu jooksul pärast genotüübi kindlaksmääramist tappa või kastreerida; nimetatud loomi tohib põllumajandusettevõttest välja viia ainult tapmiseks;

   d) teadaolevalt VRQ-alleeliga emasloomi tohib põllumajandusettevõttest välja viia ainult tapmiseks;

▼**M50**

e) isasloomi, sealhulgas kunstlikuks seemenduseks kasutatavaid spermadoonoreid, keda ei ole aretusprogrammi raames sertifitseeritud, ei tohi kasutada karjasiseseks tõuaretuseks.

3. Liikmesriigid võivad tõugude ja tootmisomaduste kaitsmiseks otsustada teha punkti 2 alapunktides c ja d sätestatud nõuetest erandeid.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni punkti 3 kohaselt tehtud eranditest ja kasutatud kriteeriumidest.

3. OSA

Erieeskirjad tõujäärade kohta, kellelt on võetud proove programmis mitte osalevates karjades

1. Jäärad, kellelt proove võetakse, identifitseeritakse turvaliste vahendite abil.

2. Jäärasid, kellel tuvastatakse VRQ-alleel, tohib põllumajandusettevõttest välja viia ainult tapmiseks.

4. OSA

Raamistik lambakarjade TSEde suhtes resistentseks tunnistamiseks

1. Lambakarjade TSEde suhtes resistentseks tunnistamise raamistiku kohaselt tunnistatakse TSEde suhtes resistentseks lambakarjad, kes artiklis 6a sätestatud aretusprogrammis osalemise tulemusena vastavad programmis nõutavatele kriteeriumidele.

Resistentseks tunnistamine toimub vähemalt kahel järgmisel tasemel:

a) I taseme karjad koosnevad ainult ARR/ARR-genotüübiga lammastest;

b) II taseme karjad on karjad, milles järglaskond koosneb ainult ARR/ARR-genotüübiga jäärade sigitatud lammastest.

Olenevalt riiklikest nõudmistest võivad liikmesriigid otsustada kehtestada ka täiendavaid tunnustamistasemeid.

2. TSEde suhtes resistentsetest karjadest pärit lammaste hulgas tehakse regulaarseid juhuslikke kontrolle:

a) genotüübi kontrollimiseks põllumajandusettevõttes või tapamajas;

b) I taseme karjade puhul üle 18 kuu vanuste loomade kontrollimiseks TSE suhtes vastavalt III lisale.

5. OSA

Liikmesriikide aruanded komisjonile

Liikmesriigid, kes kehtestavad aretusprogramme, et selekteerida oma lambapopulatsioonide resistentsus TSEde suhtes:

1. teavitavad komisjoni kõnealuste programmide nõuetest;

2. esitavad komisjonile nende edenemise kohta aastaaruande.

Iga kalendriaasta kohta esitatakse aruanne hiljemalt järgneva aasta 31. märtsiks.

▼B

VIII LISA

TURULEVIIMINE JA EKSPORT

▼M50

A PEATÜKK

Elusloomade, sperma ja embrüote liidusiseses kaubanduses kohaldatavad tingimused

A JAGU

Tingimused, mida kohaldatakse lammaste ja kitsede ning nende sperma ja embrüote puhul

▼M55

1. Väikese ja kontrollitud klassikalise skreipi riskiga põllumajandusettevõtted

1.1. Liidusisesel kauplemisel võivad liikmesriigid vajaduse korral kehtestada ja võtta kasutusele ametliku süsteemi, et tunnistada põllumajandusettevõtted väikese klassikalise skreipi riskiga või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga ettevõteteks. Vajaduse korral loovad ja peavad nad selle ametliku süsteemi põhjal loetelusid lambaid ja kitsi pidavate väikese klassikalise skreipi riskiga või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga põllumajandusettevõtetest.

1.2. Lambaid pidava põllumajandusettevõtte, mis on tunnistatud VII lisa C peatüki 4. osa punkti 1 alapunkti a kohaselt TSEde suhtes resistentseks I tasemel ja kus ei ole vähemalt viimase seitsme aasta jooksul leidnud kinnitust ükski klassikalise skreipi juhtum, võib tunnistada väikese klassikalise skreipi riskiga ettevõtteks.

Lambaid, kitsi või lambaid ja kitsi pidava põllumajandusettevõtte võib tunnistada väikese klassikalise skreipi riskiga ettevõtteks ka juhul, kui ettevõte on vastanud vähemalt viimase seitsme aasta jooksul järgmistele tingimustele:

a) lambad ja kitsed on märgistatud püsiva märgistusega ja nende kohta peetakse registrit, mis võimaldab kindlaks teha põllumajandusettevõtte, kus nad sündisid;

b) põllumajandusettevõttesse saabuvate ja sealt välja viidavate lammaste ja kitsede kohta peetakse registrit;

c) põllumajandusettevõttesse tuuakse üksnes järgmisi lambaid ja kitsi:

i) lambad ja kitsed, kes on pärit põllumajandusettevõtetest, kus klassikalise skreipi risk on väike;

ii) lambad ja kitsed, kes on pärit põllumajandusettevõtetest, kus on täidetud alapunktides a–i sätestatud tingimusi vähemalt viimase seitsme aasta jooksul või vähemalt sama ajavahemiku jooksul, kui põllumajandusettevõte, kuhu loomad viiakse, on vastanud kõnealustes punktides sätestatud tingimustele;

iii) ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad;

iv) lambad ja kitsed, kes vastavad alapunktis i või ii sätestatud tingimustele, v.a seemendusjaamas pidamise ajal, eeldusel et kõnealune seemendusjaam vastab järgmistele tingimustele:

— seemendusjaam on nõukogu direktiivi 92/65/EMÜ ([1]) D lisa I peatüki punkti I kohaselt heaks kiidetud ja seda kontrollitakse kooskõlas kõnealuse lisa I peatüki punktiga II;

([1]) Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse (ELT L 268, 14.9.1992, lk 54)

▼M55

— viimase seitsme aasta jooksul on seemendusjaama toodud ainult lambaid ja kitsi, kes on pärit põllumajandusettevõtetest, kus olid kõnealuse perioodi jooksul täidetud punktides a, b ja e sätestatud tingimused ning kus veterinaarjärelevalve ametnik või pädeva asutuse volitatud veterinaararst tegi korrapäraseid kontrolle;

— viimase seitsme aasta jooksul ei ole seemendusjaamas kinnitust leidnud ükski klassikalise skreipi juhtum;

— seemendusjaam on kehtestanud bioohutuse meetmed, mis tagavad, et seal peetavad ja väikese või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga põllumajandusettevõttest pärit lambad ja kitsed ei puutu otseselt ega kaudselt kokku madalama klassikalise skreipi staatusega põllumajandusettevõtetest pärit lammaste ja kitsedega;

d) veterinaarjärelevalve ametnik või veterinaararst, kellele pädev asutus on andnud selleks otstarbeks volituse, teeb põllumajandusettevõttes korrapäraselt kontrolle, et veenduda alates 1. jaanuarist 2014 vähemalt kord aastas punktides a kuni i sätestatud tingimuste täitmises;

e) kinnitust ei ole leidnud ükski klassikalise skreipi juhtum;

f) kuni 31. detsembrini 2013 kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele laboris klassikalise skreipi esinemise suhtes kõiki III lisa A peatüki II osa punktis 3 osutatud üle 18 kuu vanuseid lambaid ja kitsi, kes on surnud või on tapetud muudel põhjustel kui inimtoiduks.

Alates 1. jaanuarist 2014 kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele laboris klassikalise skreipi esinemise suhtes kõiki üle 18 kuu vanuseid lambaid ja kitsi, kes on surnud või on tapetud muudel põhjustel kui inimtoiduks.

Erandina punkti f esimese ja teise lõigu tingimustest võivad liikmesriigid otsustada, et kõiki üle 18 vanuseid kaubandusliku väärtuseta lambaid ja kitsi, kes praagitakse looma tootliku elu lõppedes välja, mitte ei tapeta inimtoiduks, kontrollib veterinaarjärelevalve ametnik ning kõiki neid, kelle puhul ilmneb kurnatuse tunnuseid või neuroloogilisi tunnuseid, kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele laboris klassikalise skreipi esinemise suhtes.

Lisaks punktides a kuni f sätestatud tingimustele peavad alates 1. jaanuarist 2014 olema täidetud järgmised tingimused:

g) põllumajandusettevõttesse tuuakse üksnes järgmisi lammaste ja kitsede munarakke ja embrüoid:

i) munarakud ja embrüod, mis on saadud doonorloomadelt, keda on hoitud sünnist saadik liikmesriigis, kus klassikalise skreipi risk on väike, või põllumajandusettevõttes, kus klassikalise skreipi risk on väike või kontrollitud, või kelle puhul on täidetud järgmised nõuded:

— loomad on märgistatud püsiva märgistusega, et oleks võimalik kindlaks teha põllumajandusettevõtte, kus nad sündisid;

— loomi on hoitud sünnist saadik põllumajandusettevõtetes, kus ei ole nende sealviibimise ajal kinnitust leidnud ükski klassikalise skreipi juhtum;

— loomadel ei olnud munarakkude või embrüote kogumise ajal klassikalise skreipi kliinilisi haigustunnuseid;

▼**M55**

ii) tegemist on vähemalt ühe ARR-alleeliga lammaste munarakkude või embrüotega;

h) põllumajandusettevõttesse tuuakse üksnes järgmist lammaste ja kitsede spermat:

i) sellistelt doonorloomadelt pärit sperma, keda on hoitud sünnist saadik liikmesriigis, kus klassikalise skreipi risk on väike, või põllumajandusettevõttes, kus klassikalise skreipi risk on väike või kontrollitud, või kelle puhul on täidetud järgmised nõuded:

— loomad on märgistatud püsiva märgistusega, et oleks võimalik kindlaks teha põllumajandusettevõtte, kus nad sündisid;

— loomadel ei olnud sperma kogumise ajal klassikalise skreipi kliinilisi haigustunnuseid;

ii) ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga jäärade sperma;

i) põllumajandusettevõtte lammastel ja kitsedel ei ole ei otsest ega kaudset kokkupuudet, sh ühise karjatamise näol, madalama klassikalise skreipi staatusega põllumajandusettevõttest pärit lammaste ja kitsedega.

1.3. Ainult lambaid või kitsi või lambaid ja kitsi pidava põllumajandusettevõtte võib tunnistada kontrollitud klassikalise skreipi riskiga ettevõtteks juhul, kui ettevõte on vastanud vähemalt viimase kolme aasta jooksul järgmistele tingimustele:

a) lambad ja kitsed on märgistatud püsiva märgistusega ja nende kohta peetakse registrit, mis võimaldab kindlaks teha põllumajandusettevõtte, kus nad sündisid;

b) põllumajandusettevõttesse saabuvate ja sealt välja viidavate lammaste ja kitsede kohta peetakse registrit;

c) põllumajandusettevõttesse tuuakse üksnes järgmisi lambaid ja kitsi:

i) lambad ja kitsed, mis on pärit põllumajandusettevõtetest, kus klassikalise skreipi risk on väike või kontrollitud;

ii) lambad ja kitsed, kes on pärit põllumajandusettevõtetest, kus on täidetud punktides a kuni i sätestatud tingimusi vähemalt viimase kolme aasta jooksul või vähemalt sama ajavahemiku jooksul, kui seda on tehtud põllumajandusettevõttes, kuhu loomad viiakse;

iii) ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad;

iv) lambad ja kitsed, kes vastavad alapunktis i või ii sätestatud tingimustele, v.a seemendusjaamas pidamise ajal, eeldusel et kõnealune seemendusjaam vastab järgmistele tingimustele:

— seemendusjaam on nõukogu direktiivi 92/65/EMÜ D lisa I peatüki punkti I kohaselt heaks kiidetud ja seda kontrollitakse kooskõlas kõnealuse lisa I peatüki punktiga II;

— viimase kolme aasta jooksul on seemendusjaama toodud ainult lambaid ja kitsi, kes on pärit põllumajandusettevõtetest, kus olid kõnealuse perioodi jooksul täidetud punktides a, b ja e sätestatud tingimused ning kus veterinaarjärelevalve ametnik või pädeva asutuse volitatud veterinaararst tegi korrapäraseid kontrolle;

— viimase kolme aasta jooksul ei ole seemendusjaamas kinnitust leidnud ükski klassikalise skreipi juhtum;

▼M55

— seemendusjaam on kehtestanud bioohutuse meetmed, mis tagavad, et seal peetavad ja väikese või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga põllumajandusettevõttest pärit lambad ja kitsed ei puutu otseselt ega kaudselt kokku madalama klassikalise skreipi staatusega põllumajandusettevõtetest pärit lammaste ja kitsedega;

d) veterinaarjärelevalve ametnik või veterinaararst, kellele pädev asutus on andnud selleks otstarbeks volituse, teeb põllumajandusettevõttes korrapäraselt kontrolle, et veenduda alates 1. jaanuarist 2014 vähemalt kord aastas punktides a kuni i sätestatud tingimuste täitmises;

e) kinnitust ei ole leidnud ükski klassikalise skreipi juhtum;

f) kuni 31. detsembrini 2013 kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele laboris klassikalise skreipi esinemise suhtes kõiki III lisa A peatüki II osa punktis 3 osutatud üle 18 kuu vanuseid lambaid ja kitsi, kes on surnud või on tapetud muudel põhjustel kui inimtoiduks.

Alates 1. jaanuarist 2014 kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele laboris klassikalise skreipi esinemise suhtes kõiki üle 18 kuu vanuseid lambaid ja kitsi, kes on surnud või on tapetud muudel põhjustel kui inimtoiduks.

Erandina punkti f esimese ja teise lõigu tingimustest võivad liikmesriigid otsustada, et kõiki üle 18 vanuseid kaubandusliku väärtuseta lambaid ja kitsi, kes praagitakse looma tootliku elu lõppedes välja, mitte ei tapeta inimtoiduks, kontrollib veterinaarjärelevalve ametnik ning kõiki neid, kelle puhul ilmneb kurnatuse tunnuseid või neuroloogilisi tunnuseid, kontrollitakse vastavalt X lisa C peatüki punktis 3.2 sätestatud laboratoorsetele meetoditele ja juhenditele laboris klassikalise skreipi esinemise suhtes.

Lisaks punktides a kuni f sätestatud tingimustele peavad alates 1. jaanuarist 2014 olema täidetud järgmised tingimused:

g) põllumajandusettevõttesse tuuakse üksnes järgmisi lammaste ja kitsede munarakke ja embrüoid:

i) munarakud ja embrüod, mis on saadud doonorloomadelt, keda on hoitud sünnist saadik liikmesriigis, kus klassikalise skreipi risk on väike, või põllumajandusettevõttes, kus klassikalise skreipi risk on väike või kontrollitud, või kelle puhul on täidetud järgmised nõuded:

— loomad on märgistatud püsiva märgistusega, et oleks võimalik kindlaks teha põllumajandusettevõtte, kus nad sündisid;

— loomi on hoitud sünnist saadik põllumajandusettevõtetes, kus ei ole nende sealviibimise ajal kinnitust leidnud ükski klassikalise skreipi juhtum;

— loomadel ei olnud munarakkude või embrüote kogumise ajal klassikalise skreipi kliinilisi haigustunnuseid;

ii) tegemist on vähemalt ühe ARR-alleeliga lammaste munarakkude või embrüotega;

h) põllumajandusettevõttesse tuuakse üksnes järgmist lammaste ja kitsede spermat:

i) sperma, mis on saadud doonorloomadelt, keda on hoitud sünnist saadik liikmesriigis, kus klassikalise skreipi risk on väike, või põllumajandusettevõttes, kus klassikalise skreipi risk on väike või kontrollitud, või kelle puhul on täidetud järgmised nõuded:

▼M55

— loomad on märgistatud püsiva märgistusega, et oleks võimalik kindlaks teha põllumajandusettevõtte, kus nad sündisid;

— loomadel ei olnud sperma kogumise ajal klassikalise skreipi kliinilisi haigustunnuseid;

ii) ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga jäärade sperma;

i) põllumajandusettevõtte lammastel ja kitsedel ei ole ei otsest ega kaudset kokkupuudet, sh ühise karjatamise näol, madalama staatusega põllumajandusettevõttest pärit lammaste ja kitsedega.

1.4. Kui põllumajandusettevõttes, kus on väike või kontrollitud klassikalise skreipi risk, või põllumajandusettevõttes, mille puhul on tuvastatud VII lisa B peatüki 1. osas osutatud uurimise käigus väikese või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga põllumajandusettevõttega epidemioloogiline seos, tehakse kindlaks klassikalise skreipi juhtum, kustutatakse väikese või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga põllumajandusettevõte viivitamata käesoleva jao punktis 1.1 osutatud loetelust.

Liikmesriik teavitab viivitamata teisi liikmesriike, kes on sisse toonud nakatunud põllumajandusettevõtte lambaid ja kitsi või nendelt lammastelt ja kitsedelt kogutud spermat või embrüoid viimase seitsme aasta jooksul, kui tegemist on väikese klassikalise skreipi riskiga ettevõttega, või viimase kolme aasta jooksul, kui tegemist on kontrollitud klassikalise skreipi riskiga ettevõttega.

▼M50

2. Liikmesriigid või nende piirkonnad, kus klassikalise skreipi risk on väike

2.1. Kui liikmesriik leiab, et tema territooriumil või mõnes selle osas on klassikalise skreipi risk väike, esitab ta komisjonile tõendusmaterjali, milles kinnitatakse eelkõige järgmist:

a) on korraldatud riskihindamine, mis on näidanud, et kõikide tuvastatud riskide juhtimiseks on olemas sobivad meetmed, mida on asjakohase aja jooksul ka võetud. Selle riskihindamise käigus tehakse kindlaks kõik võimalikud klassikalise skreipi esinemise tegurid ja nende ajaline perspektiiv, eelkõige:

i) selliste lammaste ja kitsede või nende sperma ja embrüote import või põllumajandusettevõttesse toomine, mis võivad olla nakatunud klassikalisse skreipisse;

ii) lammaste ja kitsede populatsiooni struktuuri ja kasvatustavadega seotud teadmiste ulatus;

iii) söötmistavad, sealhulgas mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu või kõrnete tarbimine;

iv) lammaste ja kitsede söötmiseks mõeldud lamba- ja kitsepiima ja piimatoodete import;

▼M55

b) vähemalt viimase seitsme aasta jooksul on kontrollitud lambaid ja kitsi, kellel on olnud klassikalise skreipi kliinilisi haigustunnuseid;

c) vähemalt viimase seitsme aasta jooksul on kontrollitud igal aastal piisaval arvul üle 18 kuu vanuseid lambaid ja kitsi, kes on tüüpilised tapetud, surnud või muul eesmärgil kui inimtoiduks tapetud

▼M55

lambad ja kitsed, et kõnealuses populatsioonis oleks võimalik teha üle 0,1 % klassikalise skreipi levimust kindlaks 95 % usaldusväärsusega, ja sel ajavahemikul ei ole tuvastatud ühtki klassikalise skreipi juhtumit;

▼M50

d) lammaste ja kitsede söötmine mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu või kõrnetega on olnud keelatud ja seda keeldu on tõhusalt jõustatud kogu liikmesriigis vähemalt seitsme aasta jooksul;

e) lambaid ja kitsi ning nende spermat ja embrüoid tuuakse teistest liikmesriikidest sisse vastavalt punkti 4.1 alapunktile b või punktile 4.2;

f) lambaid ja kitsi ning nende spermat ja embrüoid tuuakse kolmandatest riikidest sisse vastavalt IX lisa E või H peatükile.

2.2. Liikmesriigile või selle piirkonnale võidakse anda vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud korrale väikese klassikalise skreipi riskiga riigi või piirkonna staatus.

Liikmesriik peab andma komisjonile teada igast muutusest punkti 2.1 kohaselt esitatud haigusega seotud teabes.

Sellise teatamise tulemusel võidakse punkti 2.2 kohaselt antud staatus vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud korrale ära võtta.

▼M55

2.3. Väikese klassikalise skreipi riskiga liikmesriigid või nende piirkonnad on järgmised:

— Austria

— Soome

— Rootsi.

▼M50

3. Riiklikud klassikalise skreipi kontrollimise programmid

3.1. Liikmesriigi puhul, millel on kogu riigi territooriumi hõlmav riiklik klassikalise skreipi kontrollimise programm, kehtib alljärgnev:

a) liikmesriik võib esitada oma riikliku kontrolliprogrammi komisjonile, märkides eelkõige:

— klassikalise skreipi leviku selles liikmesriigis;

— riikliku kontrolliprogrammi algatamise põhjused, arvestades haiguse tõsidust ning programmi kulude ja tulude suhet;

— põllumajandusettevõtete jaoks määratletud staatusekategooriad ja standardid, millele ettevõte peab iga kategooria puhul vastama;

— testimismenetlused;

— riikliku kontrolliprogrammi järelevalve korra;

— meetmed, mida tuleb võtta, kui ettevõte kaotab mingil põhjusel oma staatuse;

— meetmed, mida tuleb võtta, kui riikliku kontrolliprogrammi kohaselt tehtud testide tulemused on positiivsed;

b) vastavalt artikli 24 lõikes 2 osutatud korrale võib punktis a nimetatud programmi heaks kiita, kui see vastab nimetatud punktis sätestatud kriteeriumidele. Samas korras võib heaks kiita liikmesriikide esitatavad programmi muudatused või täiendused.

▼M57

3.2. Kiidetakse heaks järgmiste liikmesriikide riiklikud skreipi kontrollimise programmid:

— Taani,

— Sloveenia.

▼M55

4. Lammaste ja kitsede ning nende sperma ja embrüote liidusisene kaubandus

Kehtivad järgmised tingimused.

4.1. Lambad ja kitsed:

a) aretuslambad ja -kitsed, kes on ette nähtud toomiseks teistesse liikmesriikidesse kui need riigid, kus klassikalise skreipi risk on väike või millel on heakskiidetud riiklik skreipi kontrollimise programm:

i) on pärit põllumajandusettevõtetest, kus klassikalise skreipi risk on väike või kontrollitud; või

ii) on pärit liikmesriigist või selle piirkonnast, kus klassikalise skreipi risk on väike; või

iii) on juhul, kui tegemist on lammastega, ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad, tingimusel et nad ei ole pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes kohaldatakse VII lisa B peatüki punktides 3 ja 4 sätestatud piiranguid;

b) kõikideks otstarveteks, välja arvatud koheseks tapmiseks ette nähtud lambad ja kitsed, kes tuuakse liikmesriikidesse, kus klassikalise skreipi risk on väike või millel on heakskiidetud riiklik skreipi kontrollimise programm:

i) on pärit põllumajandusettevõtetest, kus klassikalise skreipi risk on väike; või

ii) on pärit liikmesriigist või selle piirkonnast, kus klassikalise skreipi risk on väike; või

iii) on juhul, kui tegemist on lammastega, ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad, tingimusel et nad ei ole pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes kohaldatakse VII lisa B peatüki punktides 3 ja 4 sätestatud piiranguid;

c) erandina punktidest a ja b ei kohaldata kõnealustes punktides sätestatud nõudeid lammaste ja kitsede suhtes, keda peetakse ainult direktiivi 92/65/EMÜ artikli 2 lõike 1 punkti c kohaselt määratletud heakskiidetud asutustes, instituutides või keskustes või kes liiguvad ainult nende vahel;

d) erandina punktidest a ja b võib liikmesriigi pädev asutus lubada liidusisest kauplemist loomadega, kes ei vasta neis punktides sätestatud tingimustele, eeldusel et ta on saanud nende loomade sihtkohaks olevate liikmesriikide pädevatelt asutustelt eelneva nõusoleku ja loomad vastavad järgmistele tingimustele:

i) loomad kuuluvad põllumajanduse jaoks kadumisohus olevasse kohalikku tõugu, nagu on viidatud delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 7 lõigetes 2 ja 3;

ii) loomad on kantud tõuraamatusse, mille on asutanud ja mida peab nõukogu direktiivi 89/361/EMÜ artikli 5 kohaselt lähteliikmesriigis ametlikult heakskiidetud tõuaretusorganisatsioon või -ühing või kõnealuse liikmesriigi ametiasutus, ning loomad tuleb kanda tõuraamatusse, mille on asutanud ja mida peab nõukogu direktiivi 89/361/EMÜ artikli 5 kohaselt sihtliikmesriigis ametlikult heakskiidetud tõuaretusorganisatsioon või -ühing või kõnealuse liikmesriigi ametiasutus;

iii) alapunktis ii osutatud tõuaretusorganisatsioonid või -ühingud või ametiasutused rakendavad lähte- ja sihtliikmesriigis kõnealuse tõu suhtes kaitseprogrammi;

▼M55

iv) loomad ei ole pärit põllumajandusettevõttest, mille suhtes kohaldatakse VII lisa B peatüki punktides 3 ja 4 sätestatud piiranguid;

v) pärast punktis a või b sätestatud nõuetele mittevastavate loomade sisenemist sihtliikmesriigi vastuvõtvasse põllumajandusettevõttesse piiratakse kõigi kõnealuse ettevõtte lammaste ja kitsede liikumist VII lisa B peatüki punkti 3.4 kohaselt kolme aasta jooksul või seitsme aasta jooksul, kui sihtliikmesriik on väikese klassikalise skreipi riskiga või heakskiidetud riikliku skreipi kontrollimise programmiga liikmesriik.

Erandina käesoleva punkti esimesest lõigust ei kohaldata sellist liikumispiirangut käesoleva jao punkti 4.1 alapunkti d kohaste tingimuste alusel toimuva liidusisese loomadega kauplemise suhtes ega loomade riigisisese liikumise suhtes, kui loomad on ette nähtud viimiseks põllumajandusettevõttesse, kus aretatakse põllumajanduse jaoks kadumisohus olevat kohalikku tõugu, nagu on viidatud delegeeritud määruse (EL) nr 807/2014 artikli 7 lõigetes 2 ja 3, eeldusel et tõu suhtes rakendatakse direktiivi 89/361/EMÜ artikli 5 kohaselt heakskiidetud või tunnustatud tõuaretusorganisatsiooni või -ühingu või mõne ametiasutuse kaitseprogrammi.

Pärast alapunkti v teises lõigus osutatud liidusisest kauplemist või riigisisest liikumist piiratakse selle erandi alusel loomi vastu võtnud põllumajandusettevõtte või -ettevõtete kõigi lammaste ja kitsede liikumist kooskõlas alapunkti v esimese ja teise lõiguga.

4.2. Lammaste ja kitsede sperma ja embrüod:

a) kogutakse loomadelt, keda on hoitud sünnist saadik pidevalt väikese või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga põllumajandusettevõttes või -ettevõtetes, v.a juhul, kui ettevõte on seemendusjaam, eeldusel et seemendusjaam vastab punkti 1.3 alapunkti c alapunktis iv sätestatud tingimustele; või

b) kogutakse loomadelt, keda on hoitud kogumisele eelneval kolmel aastal pidevalt põllumajandusettevõttes või -ettevõtetes, mis on vastanud kolme aasta jooksul kõikidele punkti 1.3 alapunktides a kuni f sätestatud nõuetele, v.a juhul, kui ettevõte on seemendusjaam, eeldusel et seemendusjaam vastab punkti 1.3 alapunkti c alapunktis iv sätestatud tingimustele; või

c) kogutakse loomadelt, keda on hoitud sünnist saadik väikese või kontrollitud klassikalise skreipi riskiga riigis või selle piirkonnas; või

d) kogutakse, kui tegemist on lambaspermaga, ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga isastelt lammastelt; või

e) kui tegemist on lambaembrüotega, on need vähemalt ühe ARR-alleeliga.

▼M50

B JAGU

Tingimused, mida kohaldatakse veiste puhul

Ühendkuningriik tagab, et tema territooriumil enne 1. augusti 1996 sündinud või kasvatatud veiseid ei lähetata tema territooriumilt teistesse liikmesriikidesse ega kolmandatesse riikidesse.

▼B

B PEATÜKK

Artikli 15 lõikes 2 osutatud TSE kahtluse või kinnitusega loomade järglaskonna suhtes kohaldatavad tingimused

Turule on keelatud viia kaks aastat enne või kaks aastat pärast haiguse kliiniliste tunnuste ilmnemist TSEsse nakatunud emaste veiste või BSE kinnitusega emaste lammaste või kitsede viimase järglaskonna loomi.

▼M31

C PEATÜKK

Teatavate loomsete saaduste puhul ühendusesiseses kaubanduses kohaldatavad tingimused

A JAGU

Tooted

Järgmiste loomsete saaduste puhul ei kohaldata artikli 16 lõikes 3 osutatud keeldu, tingimusel et need on pärit veistelt, lammastelt või kitsedelt, mille puhul on täidetud B jao järgmised tingimused:

— värske liha;

— hakkliha;

— lihavalmistised;

— lihatooted.

B JAGU

Nõuded

A jaos nimetatud tooted peavad vastama järgmistele nõuetele:

a) veistele, lammastele ja kitsedele, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole kunagi söödetud mäletsejalistelt pärit liha-kondijahu ega kõrneid ning need loomad on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole tuimastatud ega tapetud koljuõõnde süstitud gaasiga ega tapetud vigastamise teel pärast kesknärvisüsteemikudede tuimastamist koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga;

c) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad tooted ei ole saadud:

   i) V lisas nimetatud määratletud riskiteguriga materjalist;

   ii) luude eemaldamise käigus närvi- ja lümfikoest;

   iii) veiste, lammaste või kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassist.

▼B

D PEATÜKK

Eksporditingimused

Eksportimisel kolmandatesse riikidesse kohaldatakse elusveiste ja nendest saadud loomsete saaduste suhtes käesolevas määruses ühendusesiseseks kaubanduseks sätestatud eeskirju.

▼M55

IX LISA

ELUSLOOMADE, EMBRÜOTE, MUNARAKKUDE JA LOOMSETE SAADUSTE IMPORT LIITU

B PEATÜKK

Veiste import

A JAGU

Import väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast

Veiste importimise korral väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) loomad on sündinud ja pidevalt kasvanud riigis või piirkonnas või riikides või piirkondades, mis on komisjoni otsuse 2007/453/EÜ ([1]) kohaselt liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) loomad on identifitseeritud püsimärgistussüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning ei puutu kokku järgmiste veistega:

   i) kõik BSEsse nakatunud loomad;

   ii) kõik veised, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos BSEsse nakatunud loomaga ning kes on uuringute tulemuste kohaselt selle perioodi vältel saanud sama saastunud sööta, või

   iii) kui alapunktis ii osutatud uuringute tulemused ei ole lõplikud, kõik veised, kes on sündinud BSEsse nakatunud loomaga samas karjas 12 kuu jooksul pärast kõnealuse looma sündi;

ning

c) kui asjaomases riigis on esinenud algupäraseid BSE juhtumeid, on loomad sündinud:

   i) pärast kuupäeva, mil jõustus keeld sööta mäletsejalistele mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ja kõrneid, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas; või

   ii) pärast viimast algupärast BSE juhtumit esindava looma sünnikuupäeva, kui see toimus pärast alapunktis i osutatud söödakeelu jõustumise kuupäeva.

B JAGU

Import kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast

Veiste importimise korral kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud kontrollitud BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) loomad on identifitseeritud püsimärgistussüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning ei puutu kokku järgmiste veistega:

   i) kõik BSEsse nakatunud loomad;

([1]) Komisjoni 29. juuni 2007. aasta otsus 2007/453/EÜ, millega määratakse BSE ohu alusel liikmesriikide, kolmandate riikide või nende piirkondade BSE staatus (ELT L 172, 30.6.2007, lk 84).

▼M55

ii) kõik veised, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos BSEsse nakatunud loomaga ning kes on uuringute tulemuste kohaselt selle perioodi vältel saanud sama saastunud sööta, või

iii) kui alapunktis ii osutatud uuringute tulemused ei ole lõplikud, kõik veised, kes on sündinud BSEsse nakatunud loomaga samas karjas 12 kuu jooksul pärast kõnealuse looma sündi;

c) loomad on sündinud:

i) pärast kuupäeva, mil jõustus keeld sööta mäletsejalistele mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ja kõrneid, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas; või

ii) pärast viimast algupärast BSE juhtumit esindava looma sünnikuupäeva, kui see toimus pärast alapunktis i osutatud söödakeelu jõustumise kuupäeva.

C JAGU

Import määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast

Veiste importimise korral määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on otsuse 2007/453/EÜ alusel liigitatud määratlemata BSE riskiga riigi või piirkonnana;

b) mäletsejaliste söötmine mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ja kõrnetega, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas, on olnud keelatud ja seda keeldu on jõustatud kogu riigis või piirkonnas;

c) loomad on identifitseeritud püsimärgistussüsteemi abil, mis võimaldab kindlaks teha nende ema ja päritolukarja, ning ei puutu kokku järgmiste veistega:

i) kõik BSEsse nakatunud loomad;

ii) kõik veised, kes on esimese eluaasta jooksul kasvanud koos BSEsse nakatunud loomaga ning kes on uuringute tulemuste kohaselt selle perioodi vältel saanud sama saastunud sööta, või

iii) kui alapunktis ii osutatud uuringute tulemused ei ole lõplikud, kõik veised, kes on sündinud BSEsse nakatunud loomaga samas karjas 12 kuu jooksul pärast kõnealuse looma sündi;

d) loomad on sündinud:

i) vähemalt kaks aastat pärast kuupäeva, mil jõustus keeld sööta mäletsejalistele mäletsejalistest saadud liha-kondijahu ja kõrneid, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas; või

ii) pärast viimast algupärast BSE juhtumit esindava looma sünnikuupäeva, kui see toimus pärast alapunktis i osutatud söödakeelu jõustumise kuupäeva.

▼M55

C PEATÜKK

Veistelt, lammastelt või kitsedelt saadud loomsete saaduste import

A JAGU

Tooted

Järgmiste veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste suhtes, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa järgmistes punktides, kohaldatakse sõltuvalt päritoluriigi BSE riski kategooriast käesoleva peatüki B, C või D jaos kehtestatud tingimusi:

— värske liha, nagu on määratletud lisa punktis 1.10;

— hakkliha, nagu on määratletud lisa punktis 1.13;

— mehhaaniliselt eraldatud lihamass, nagu on määratletud lisa punktis 1.14;

— lihavalmistised, nagu on määratletud lisa punktis 1.15;

— lihatooted, nagu on määratletud lisa punktis 7.1;

— sulatatud loomarasv, nagu on määratletud lisa punktis 7.5;

— kõrned, nagu on määratletud lisa punktis 7.6;

— želatiin, nagu on määratletud lisa punktis 7.7, v.a toornahast saadud želatiin;

— kollageen, nagu on määratletud lisa punktis 7.8, v.a toornahast saadud kollageen;

— töödeldud maod, põied ja sooled, nagu on määratletud lisa punktis 7.9

B JAGU

Import väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast

A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärit saaduste importimise korral väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) riik või piirkond on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

c) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad saadused ei sisalda määratletud riskiteguriga materjali määruse (EÜ) nr 999/2001 V lisa punkti 1 tähenduses ega ole saadud sellisest materjalist;

d) kui veised, kellelt saadused pärinevad, on pärit riigist või piirkonnast, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud kontrollitud või määratlemata BSE riskiga riikide või piirkondade hulka, võib erandina käesoleva jao punktist c importida rümpasid, poolrümpasid või mitte rohkem kui kolmeks lõigatud poolrümpasid, samuti veerandrümpasid, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali peale selgroo, sealhulgas spinaalganglion. Sellise impordi korral identifitseeritakse veiserümbad või rümbalõiked, mis sisaldavad käesoleva määruse V lisa punkti 1 kohaselt määratletud riskiteguriga materjaliks loetavat selgroogu, selgelt nähtava punase triibu abil määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklis 13 või 15 osutatud märgisel. Lisaks märgitakse täiendav teave selgroo eemaldamist vajavate veiserümpade või rümbalõigete arvu kohta ühisele veterinaariaalasele sisenemisdokumendile (CVED), millele viidatakse komisjoni määruse (EÜ) nr 136/2004 artikli 2 lõikes 1;

▼M55

e) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad saadused ei sisalda veiste, lammaste või kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassi ega ole saadud sellisest materjalist, v.a juhul, kui veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud riigis või piirkonnas, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka, kus ei ole esinenud algupäraseid BSE juhtumeid;

f) veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole pärast uimastamist tapetud ega surmatud koljuõõnde süstitud gaasiga või tapetud pärast uimastamist kesknärvisüsteemikudede vigastamise teel koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga, v.a juhul, kui veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud riigis või piirkonnas, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

g) kui veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, on pärit riigist või piirkonnast, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud määratlemata BSE riskiga riikide või piirkondade hulka, ei ole neid söödetud liha-kondijahu ega kõrnetega, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas;

h) kui veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, on pärit riigist või piirkonnast, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud määratlemata BSE riskiga riikide või piirkondade hulka, on saadusi toodetud ja käideldud viisil, mis tagab, et nad ei sisalda konditustamise käigus kahjustatud närvi- ja lümfikudesid ega ole nendega saastunud.

C JAGU

Import kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast

1. A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste importimise korral kontrollitud BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

   a) riik või piirkond on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud kontrollitud BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

   b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

   c) veised, lambad ja kitsed, kellelt eksporditavad loomsed saadused pärinevad, ei ole pärast uimastamist surmatud kesknärvisüsteemikudede vigastamise teel koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga või koljuõõnde süstitud gaasiga;

   d) veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsed saadused ei sisalda määratletud riskiteguriga materjali käesoleva määruse V lisa punkti 1 tähenduses ega veiste, lammaste või kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassi ega ole saadud sellisest materjalist.

2. Veistelt pärit loomsete saaduste puhul võib erandina punkti 1 alapunktist d importida rümpasid, poolrümpasid või mitte rohkem kui kolmeks lõigatud poolrümpasid, samuti veerandrümpasid, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali peale selgroo, sealhulgas spinaalganglion.

3. Kui selgroo eemaldamine on vajalik, identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiserümbad või rümbalõiked selgelt nähtava punase triibu abil määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklis 13 või 15 osutatud märgisel.

▼**M55**

4. Impordi puhul lisatakse teave selgroo eemaldamist vajavate veiserümpade või rümbalõigete arvu kohta ühisele veterinaariaalasele sisenemisdokumendile (CVED), millele on viidatud määruse (EÜ) nr 136/2004 artikli 2 lõikes 1.

5. Kui sooled pärinevad väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb töödeldud soolte importimise korral esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

   a) riik või piirkond on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud kontrollitud BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

   b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud väheolulise BSE riskiga riigis või piirkonnas ning on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

   c) kui sooled on saadud riigist või piirkonnast, kus on esinenud algupäraseid BSE juhtumeid:

      i) loomad on sündinud pärast kuupäeva, mil jõustus keeld sööta mäletsejalistele mäletsejalistest pärit liha-kondijahu ja kõrneid; või

      ii) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärit tooted ei sisalda määratletud riskiteguriga materjali käesoleva määruse V lisa punkti 1 tähenduses ega ole saadud sellisest materjalist.

D JAGU

Import määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast

1. A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete saaduste importimise korral määratlemata BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

   a) veistele, lammastele ja kitsedele, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole kunagi söödetud mäletsejalistelt pärit liha-kondijahu ega kõrneid, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas, ning need loomad on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

   b) veised, lambad ja kitsed, kellelt loomsed saadused pärinevad, ei ole pärast uimastamist tapetud kesknärvisüsteemikudede vigastamise teel koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga või koljuõõnde süstitud gaasiga;

   c) veistelt, lammastelt ja kitsedelt pärinevad tooted ei sisalda järgmist materjali ega ole sellest saadud:

      i) määratletud riskiteguriga materjal käesoleva määruse V lisa punkti 1 tähenduses;

      ii) konditustamise käigus kahjustatud närvi- ja lümfikude;

      iii) veiste, lammaste ja kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamass.

2. Veistelt pärit loomsete saaduste puhul võib erandina punkti 1 alapunktist c importida rümpasid, poolrümpasid või mitte rohkem kui kolmeks lõigatud poolrümpasid, samuti veerandrümpasid, mis ei sisalda muud määratletud riskiteguriga materjali peale selgroo, sealhulgas spinaalganglion.

▼M55

3. Kui selgroo eemaldamine on vajalik, identifitseeritakse selgroogu sisaldavad veiserümbad või rümbalõiked selgelt nähtava punase triibu abil määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklis 13 või 15 osutatud märgisel.

4. Impordi puhul märgitakse täiendav teave selgroo eemaldamist vajavate veiserümpade või rümbalõigete arvu kohta ühisele veterinaariaalasele sisenemisdokumendile (CVED), millele on viidatud komisjoni määruse (EÜ) nr 136/2004 artikli 2 lõikes 1.

5. Kui sooled pärinevad väheolulise BSE riskiga riigist või piirkonnast tuleb töödeldud soolte importimisel korral esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

   a) riik või piirkond on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud määratlemata BSE riskiga riikide või piirkondade hulka;

   b) veised, lambad ja kitsed, kellelt saadused pärinevad, on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud väheolulise BSE riskiga riigis või piirkonnas ning on läbinud tapaeelse ja tapajärgse kontrolli;

   c) kui sooled on saadud riigist või piirkonnast, kus on esinenud algupäraseid BSE juhtumeid:

      i) on loomad sündinud pärast kuupäeva, mil jõustus keeld sööta mäletsejalistele mäletsejalistest pärit liha-kondijahu ja kõrneid; või

      ii) ei sisalda veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsed saadused määratletud riskiteguriga materjali käesoleva määruse V lisa punkti 1 tähenduses ega ole saadud sellisest materjalist.

D PEATÜKK

Veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete kõrvalsaaduste ja neist valmistatud toodete import A

A JAGU

Loomsed kõrvalsaadused

Käesolevat peatükki kohaldatakse järgmiste määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 3 punktis 1 määratletud loomsete kõrvalsaaduste suhtes ja kõnealuse määruse punktis 2 määratletud loomsetest kõrvalsaadustest saadud toodete suhtes, tingimusel et need kõrvalsaadused ja kõrvalsaadustest saadud tooted on saadud veistelt, lammastelt ja kitsedelt:

a) 2. kategooria materjalist saadud sulatatud rasvad, mis on ette nähtud kasutamiseks orgaaniliste väetiste või mullaparandusainetena määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 3 punkti 22 tähenduses;

b) 2. kategooria materjalist saadud kondid ja konditooted;

c) 3. kategooria materjalist saadud sulatatud rasvad, mis on ette nähtud kasutamiseks orgaaniliste väetiste või mullaparandusainete või söödana määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikli 3 punkti 22 või 25 tähenduses;

d) lemmikloomatoit, kaasa arvatud koerte närimiskondid;

e) veretooted;

▼**M55**

f) töödeldud loomsed valgud;

g) 3. kategooria materjalist saadud kondid ja konditooted;

h) želatiin ja kollageen, mis ei ole saadud toornahast;

i) 3. kategooria materjal ja sellest saadud tooted, v.a punktides c–h nimetatud tooted ja välja arvatud:

i) toornahad, töödeldud nahad;

ii) toornahast saadud želatiin ja kollageen;

iii) rasva derivaadid.

B JAGU

Veterinaartõend

Käesoleva peatüki A jaos osutatud veistelt, lammastelt ja kitsedelt saadud loomsete kõrvalsaaduste ja neist saadud toodete impordi korral tuleb esitada veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

a) loomne kõrvalsaadus või sellest saadud toode:

i) ei sisalda määratletud riskiteguriga materjali käesoleva määruse V lisa punkti 1 tähenduses ega ole saadud sellisest materjalist; ning

ii) ei sisalda veiste, lammaste või kitsede kontidest mehhaaniliselt eraldatud lihamassi ega ole saadud sellisest materjalist, v.a juhul, kui veised, lambad ja kitsed, kellelt loomne kõrvalsaadus või sellest saadud toode pärineb, on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud riigis või piirkonnas, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka, kus ei ole esinenud algupäraseid BSE juhtumeid; ning

iii) on saadud loomadelt, keda ei ole pärast uimastamist surmatud kesknärvisüsteemikudede vigastamise teel koljuõõnde viidava pika vardakujulise instrumendiga või koljuõõnde süstitud gaasiga, v.a juhul, kui loomad on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud riigis või piirkonnas, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka; või

b) loomne kõrvalsaadus või sellest saadud toode ei sisalda ega ole saadud muust veistelt, lammastelt või kitsedelt pärinevast materjalist kui see, mis on saadud loomadelt, kes on sündinud, pidevalt kasvatatud ja tapetud riigis või piirkonnas, mis on vastavalt otsusele 2007/453/EÜ liigitatud väheolulise BSE riskiga riikide või piirkondade hulka.

Lisaks käesoleva jao punktide a ja b nõuete järgimisele tuleb A jaos osutatud loomsete kõrvalsaaduste ja neist saadud toodete puhul, mis sisaldavad lammastelt või kitsedelt saadud piima või piimatooteid ning mis on ette nähtud söödaks, esitada impordi korral veterinaartõend, milles tõendatakse, et:

c) lambaid ja kitsi, kellelt kõnealused loomsed kõrvalsaadused või neist saadud tooted on saadud, on peetud sünnist saadik pidevalt riigis, kus on täidetud järgmised tingimused:

i) klassikalise skreipi juhtumitest teatamine on kohustuslik;

ii) riigis on olemas teadlikustamis-, seire- ja järelevalvesüsteem;

▼M55

iii) põllumajandusettevõtete suhtes, kus on lambad või kitsed, kohaldatakse TSE kahtluse või klassikalise skreipi kinnitamise korral ametlikke piiranguid;

iv) klassikalisse skreipisse haigestunud lambad ja kitsed tapetakse ja hävitatakse viivitamata;

v) lammaste ja kitsede söötmine mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu või kõrnetega, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas, on olnud keelatud ja seda keeldu on jõustatud kogu riigis vähemalt viimase seitsme aasta jooksul;

d) lamba- või kitsepiim ja piimatooted on pärit põllumajandusettevõtetest, kus ei ole kehtestatud seoses TSE kahtlusega ametlikku piirangut;

e) lamba- või kitsepiim ja piimatooted on pärit põllumajandusettevõtetest, kus viimasel seitsmel aastal ei ole diagnoositud klassikalise skreipi juhtumit või kus pärast klassikalise skreipi juhtumi kinnitamist:

i) on surmatud ja hävitatud või tapetud kõik lambad ja kitsed, v.a ARR/ARR-genotüübiga tõujäärad, vähemalt ühe ARR-alleeliga ja ilma VRQ-alleelita aretusuted ning teised vähemalt ühe ARR-alleeliga lambad; või

ii) on tapetud ja hävitatud kõik loomad, kelle puhul leidis kinnitust nakatumine klassikalisse skreipisse, ning ettevõttes on toimunud viimasest klassikalise skreipi juhtumi kinnitamisest alates vähemalt kahe aasta jooksul tõhustatud TSE seire, mis hõlmab muu hulgas X lisa C peatüki punktis 3.2 sätestatud laboratoorsete meetodite kohaselt tehtud ja negatiivseid tulemusi andnud kontrolle TSE esinemise suhtes kõikide järgmiste üle 18 kuu vanuste loomade, välja arvatud ARR/ARR-genotüübiga lammaste puhul:

— inimtoiduks tapetud loomad; ning

— loomad, kes on põllumajandusettevõttes surnud või tapetud, ent kes ei tapetud haiguste likvideerimise programmi raames.

E PEATÜKK

Lammaste ja kitsede import

Liitu imporditavate lammaste ja kitsede puhul tuleb esitada veterinaartõend, milles kinnitatakse, et neid on hoitud sünnist saadik pidevalt riigis, kus on täidetud järgmised tingimused:

1) klassikalise skreipi juhtumitest teatamine on kohustuslik;

2) riigis on olemas teadlikustamis-, seire- ja järelevalvesüsteem;

3) klassikalisse skreipisse haigestunud lambad ja kitsed tapetakse ja hävitatakse viivitamata;

4) lammaste ja kitsede söötmine mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu või kõrnetega, nagu need on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas, on olnud keelatud ja seda keeldu on jõustatud kogu riigis vähemalt viimase seitsme aasta jooksul;

▼**M55**

Lisaks punktides 1–4 sätestatud tingimustele kinnitatakse veterinaartõendis, et:

5) aretuse otstarbel liitu imporditavate lammaste ja kitsede puhul, kes tuuakse muudesse liikmesriikidesse kui väikese klassikalise skreipi riskiga riikidesse või heakskiidetud riikliku skreipi kontrollimise programmiga riikidesse, mis on loetletud VIII lisa A peatüki A jao punktis 3.2, on täidetud järgmised tingimused:

   a) imporditavad lambad ja kitsed on pärit põllumajandusettevõttest või -ettevõtetest, mis vastavad VIII lisa A peatüki A jao punkti 1.3 tingimustele; või

   b) nad on ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad ja nad on pärit põllumajandusettevõttest, kus kahel viimasel aastal ei ole kehtestatud BSE või klassikalise skreipi tõttu ametlikku liikumispiirangut;

6) kõikideks otstarveteks, välja arvatud koheseks tapmiseks ette nähtud lammaste ja kitsede puhul, kes imporditakse liitu ja tuuakse väikese klassikalise skreipi riskiga liikmesriikidesse või heakskiidetud riikliku skreipi kontrollimise programmiga liikmesriikidesse, mis on loetletud VIII lisa A peatüki A jao punktis 3.2, on täidetud järgmised tingimused:

   a) nad tuuakse põllumajandusettevõttest või -ettevõtetest, kus on täidetud VIII lisa A peatüki A jao punkti 1.2 tingimused; või

   b) nad on ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga lambad ja nad on pärit põllumajandusettevõttest, kus kahel viimasel aastal ei ole kehtestatud BSE või klassikalise skreipi tõttu ametlikku liikumispiirangut.

F PEATÜKK

Tehistingimustes peetavatelt ja looduslikelt hirvlastelt saadud loomsete saaduste import

1. Kui määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktides 1.10, 1.13, 1.15 ja 7.1 määratletud tehistingimustes peetavatelt hirvlastelt pärinevat värsket liha, hakkliha, lihavalmistisi ja lihatooteid imporditakse liitu Kanadast või Ameerika Ühendriikidest, peab veterinaartõendiga kaasnema tootjamaa pädeva asutuse poolt allkirjastatud deklaratsioon, mille sõnastus on järgmine:

   „Käesolev toode sisaldab ainult liha või on saadud ainult lihast, välja arvatud rups ja seljaaju, mis pärineb tehistingimustes peetavatelt hirvlastelt, keda on uuritud kroonilise kurnatustõve suhtes histopatoloogiliselt, immunohistokeemiliselt või muul pädeva asutuse poolt heakskiidetud diagnostilisel viisil ning uurimistulemused on olnud negatiivsed, ja see ei pärine loomadelt, kes on pärit karjast, milles on kinnitatud kroonilise kurnatustõve esinemine või milles selle esinemist ametlikult kahtlustatakse.”

2. Kui määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktides 1.10, 1.13, 1.15 ja 7.1 määratletud looduslikelt hirvlastelt pärinevat värsket liha, hakkliha, lihavalmistisi ja lihatooteid imporditakse liitu Kanadast või Ameerika Ühendriikidest, siis peab veterinaartõendiga kaasnema tootjamaa pädeva asutuse poolt allkirjastatud deklaratsioon, mille sõnastus on järgmine:

   „Käesolev toode sisaldab ainult liha või on saadud ainult lihast, välja arvatud rups ja seljaaju, mis pärineb looduslikelt hirvlastelt, keda on uuritud kroonilise kurnatustõve suhtes histopatoloogiliselt, immunohistokeemiliselt või muul pädeva asutuse poolt heakskiidetud diagnostilisel viisil ning uurimistulemused on olnud negatiivsed, ja see ei pärine loomadelt, kes on pärit piirkonnast, kus viimase kolme aasta jooksul on kinnitatud kroonilise kurnatustõve esinemine või kus selle esinemist ametlikult kahtlustatakse.”

▼**M55**

H PEATÜKK

Lammaste ja kitsede sperma ja embrüote import

Liitu imporditava lamba- ja kitsesperma ja -embrüote puhul esitatakse veterinaartõend, milles kinnitatakse, et:

1) doonorloomi on peetud sünnist saadik pidevalt riigis, kus on täidetud järgmised tingimused:

   a) klassikalise skreipi juhtumitest teatamine on kohustuslik;

   b) riigis on olemas teadlikustamis-, seire- ja järelevalvesüsteem;

   c) klassikalisse skreipisse haigestunud lambad ja kitsed tapetakse ja hävitatakse viivitamata;

   d) lammaste ja kitsede söötmine mäletsejalistelt saadud liha-kondijahu või kõrnetega, nagu on määratletud OIE maismaaloomade tervishoiu eeskirjas, on olnud keelatud ja seda keeldu on jõustatud kogu riigis vähemalt viimase seitsme aasta jooksul; ning

2) doonorloomi on eksporditava sperma või embrüote kogumisele eelnenud viimase kolme aasta jooksul pidevalt peetud põllumajandusettevõttes või -ettevõtetes, kus olid kõnealuse perioodi jooksul täidetud VIII lisa A peatüki A jao punkti 1.3 alapunktides a–f sätestatud tingimused, v.a arvatud juhul, kui ettevõte on seemendusjaam, eeldusel et seemendusjaam vastab punkti 1.3 alapunkti c alapunktis iv sätestatud tingimustele; või

   a) kui tegemist on lambaspermaga, on sperma kogutud ARR/ARR prioonvalgu genotüübiga isastelt lammastelt; või

   b) kui tegemist on lambaembrüotega, on need vähemalt ühe ARR-alleeliga.

▼**M51**

X LISA

TUGILABORID, PROOVIVÕTT JA LABORATOORSETE ANALÜÜSIDE MEETODID

A PEATÜKK

Riiklikud tugilaborid

1. Määratud riiklikud tugilaborid:

   a) omavad seadmeid ja eksperte, et igal ajal ja eelkõige kõnealuse haiguse esimesel ilmnemisel oleks võimalik määrata kindlaks TSE tekitaja tüüp ja tüvi ning kinnitada ametlikest diagnostikalaboritest saadud tulemusi; kui nakkusetekitaja tüve tüüpi ei suudeta identifitseerida, näeb riiklik tugilabor ette korra, millega tagatakse, et tüve identifitseerimine antakse üle ELi tugilaborile;

   b) kontrollivad ametlikes diagnostikalaborites kasutatavaid diagnostikameetodeid;

   c) vastutavad diagnostikastandardite ja -meetodite koordineerimise eest liikmesriigis. Selleks:

      — võib saata diagnostilisi reagente ametlikele diagnostikalaboritele;

      — kontrollitakse liikmesriigis kasutatavaid diagnostilisi reagente,

      — korraldatakse regulaarselt võrdluskatseid,

      — säilitatakse kõnealuse haiguse tekitajate isolaate või selliseid tekitajaid sisaldavaid vastavaid kudesid,

      — tagatakse diagnostikalaborites saadud tulemuste kinnitamine;

   d) peavad tegema koostööd ELi tugilaboriga; koostöö hõlmab osalemist ELi tugilabori korraldatud korrapärastes võrdluskatsetes. Kui riiklik tugilabor ei läbi ELi tugilabori korraldatud võrdluskatset, võtab ta viivitamata kõik parandusmeetmed selleks, et olukorda parandada ja edukalt läbida ELi tugilabori korraldatud korduv või järgmine võrdluskatse.

2. Erandina punktist 1 kasutavad liikmesriigid, kus ei ole riiklikku tugilaborit, ELi tugilabori või teistes liikmesriikides või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriikides asuvate riiklike tugilaborite teenuseid.

3. Riiklikud tugilaborid on:

Austria	Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH (AGES) Institut für veterinärmedizinische Untersuchungen Robert Koch Gasse 17 A-2340 Mödling
Belgia	CERVA-CODA-VAR Centre d'Étude et de Recherches Vétérinaires et Agrochimiques, Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie, Veterinary and Agrochemical Research Centre Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles

▼**M51**

Bulgaaria	Национален диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт „Проф. Д-р Георги Павлов” Национална референтна лаборатория „Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии” Бул. „Пенчо Славейков” 15 София 1606 (National Diagnostic Veterinary Research Institute „Prof. Dr. Georgi Pavlov”, National Reference Laboratory for Transmissible Spongiform Encephalopathies, 15 Pencho Slaveykov Blvd., 1606 Sofia)
Horvaatia	Hrvatski veterinarski institut, Savska Cesta 143 10 000 Zagreb
Küpros	State Veterinary Laboratory Veterinary Services CY-1417 Athalassa Nikosia
Tšehhi Vabariik	Státní veterinární ústav Jihlava (State Veterinary Institute Jihlava) National Reference Laboratory for BSE and Animal TSEs Rantířovská 93 586 05 Jihlava
Taani	Veterinærinstituttet Danmarks Tekniske Universitet Bülowsvej 27 DK-1870 Frederiksberg C (National Veterinary Institute, Technical University of Denmark, 27, Bülowsvej, DK — 1870 Frederiksberg C)
Eesti	Veterinaar- ja Toidulaboratoorium (Estonian Veterinary and Food Laboratory) Kreutzwaldi 30 Tartu 51006
Soome	Soome toiduohutusamet Evira Research and Laboratory Department Veterinary Virology Research Unit — TSEs Mustialankatu 3 FIN-00790 Helsinki
Prantsusmaa	ANSES-Lyon, Unité MND 31, avenue Tony Garnier 69 364 LYON Cedex 07
Saksamaa	Friedrich-Loeffler-Institut Institute for Novel and Emerging Infectious Diseases at the Friederich-Loeffler-Institut Bundesforschungsinstitut für Tiergesundheit Suedufer 10 D-17493 Greifswald Insel Riems
Kreeka	Ministry of Agriculture — Veterinary Laboratory of Larissa 6th km of Larissa — Trikala Highway GR-41110 Larissa
Ungari	Veterinary Diagnostic Directorate, National Food Chain Safety Office (VDD NFCSO) Tábornok u. 2 1143 Budapest
Iirimaa	Central Veterinary Research Laboratory Department of Agriculture, Food and the Marine Backweston Campus Celbridge Co. Kildare

▼**M51**

Itaalia	Istituto Zooprofilattico Sperimentale del Piemonte, Liguria e Valle d'Aosta — CEA Via Bologna, 148 I-10154 Torino
Läti	Institute of Food Safety, Animal Health and Environment (BIOR) Lejupes Str. 3 Riga LV 1076
Leedu	National Food and Veterinary Risk Assessment Institute J. Kairiūkščio str. 10 08409 Vilnius
Luksemburg	CERVA-CODA-VAR Centre d'Étude et de Recherches Vétérinaires et Agrochimiques, Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie, Veterinary and Agrochemical Research Centre Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
Malta	Veterinary Diagnostic Laboratory Department of Food Health and Diagnostics Veterinary Affairs and Fisheries Division Ministry for Rural Affairs and the Environment Albert Town Marsa
Madalmaad	Central Veterinary Instutute of Wageningen UR Edelhertweg 15 8219 PH Lelystad P.O. Box 2004 NL-8203 AA Lelystad
Poola	Państwowy Instytut Weterynaryjny (PIWet) 24–100 Puławy al. Partyzantów 57
Portugal	Setor diagnóstico EET Laboratório de Patologia Unidade Estratégica de Investigação e Serviços de Produção e Saúde Animal Instituto Nacional de Investigação Agrária e Veterinária Rua General Morais Sarmento PT-1500-311 Lisboa
Rumeenia	Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală (Institute for Diagnosis and Animal Health) Department of Morphology Strada Dr. Staicovici nr. 63, 5 București 050557
Slovakkia	State Veterinary Institute Zvolen Pod dráhami 918 SK-960 86, Zvolen
Sloveenia	University of Ljubljana, Veterinary faculty Riiklik Veterinaariainstituut Gerbičeva 60 SI-1000 Ljubljana
Hispaania	Laboratorio central de veterinaria (Algete) Ctra. M-106 pk 1,4 28110 Algete (Madrid)
Rootsi	Riiklik Veterinaariainstituut S-751 89 Uppsala
Ühendkuningriik	Animal Health and Veterinary Laboratories Agency Woodham Lane New Haw, Addlestone, Surrey KT15 3NB

▼M51

B PEATÜKK

ELi tugilabor

1. ELi tugilabor TSE puhul on:

   The Animal Health and Veterinary Laboratories Agency

   Woodham Lane

   New Haw

   Addlestone

   Surrey KT15 3NB

   United Kingdom

2. ELi tugilabori kohustused ja ülesanded on:

   a) kooskõlastada komisjoniga konsulteerides liikmesriikides kasutatavaid meetodeid TSEde diagnoosimiseks ja prioonvalgu genotüübi määramiseks lammastel, milleks tuleb täita järgmisi ülesandeid:

      — ladustada ja tarnida TSE tekitajat sisaldavaid vastavaid kudesid vajalike diagnostiliste testide arendamiseks või tegemiseks või TSE tekitaja tüve määramiseks;

      — tarnida liikmesriikides tehtavate katsete ja kasutatavate reaktiivide standardiseerimise eesmärgil liikmesriikide referentlaboratooriumitele standardseid seerumeid ja muid võrdlusreaktiive;

      — koostada ja säilitada TSE tekitajaid ja tüvesid sisaldavate kudede kogu,

      — korraldada ELi tasandil korrapäraselt võrdluskatseid TSEde diagnoosimiseks ning prioonvalgu genotüübi määramiseks lammastel;

      — koguda ja kõrvutada andmeid ja teavet ELis kasutatavate diagnostikameetodite ja tehtud katsete tulemuste kohta;

      — iseloomustada TSE tekitajate isolaate kõige kaasaegsemate meetodite abil, et võimaldada mõista paremini haiguse epidemioloogiat,

      — pidada sammu TSE järelevalve, epidemioloogia ja vältimise arenguga kogu maailmas,

      — hankida teadmisi prioonhaiguste kohta, et võimaldada kiiret eristusdiagnoosi,

      — omandada põhjalikke teadmisi TSE kontrolliks ja likvideerimiseks kasutatavate diagnostiliste meetodite ja nende kasutamise kohta;

   b) aidata aktiivselt kaasa TSE puhangute diagnoosimisele liikmesriikides, uurides diagnoosi kinnitamiseks, iseloomustamiseks ja epidemioloogiliseks uurimiseks laborile saadetud TSEsse nakatunud loomade proove;

   c) hõlbustada laboridiagnostika ekspertide väljaõpet või ümberõpet, et ühtlustada diagnostikamenetlusi kogu ELis.

C PEATÜKK

Proovivõtmine ja laboratoorsed uuringud

1. **Proovivõtmine**

   Kõik TSE tuvastamiseks uuritavad proovid kogutakse Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni maismaaloomade diagnostiliste testide ja vaktsiinide käsiraamatu („Manual for diagnostic tests and vaccines for Terrestrial Animals”, edaspidi „käsiraamat”) viimases väljaandes sätestatud meetodeid ja protokolle kasutades. Maailma Loomatervishoiu Organisatsiooni meetodite ja protokollide puudumisel või neile lisaks ning selleks, et kindlustada materjali piisav kättesaadavus, tagab pädev asutus proovivõtumeetodite ja protokollide kasutamise vastavalt ELi tugilabori väljatöötatud juhistele.

▼M51

Eelkõige kogub pädev asutus kättesaadavate teaduslike nõuannete ja ELi tugilabori juhiste kohaselt asjakohase koematerjali, et tagada kõigi teadaolevate TSE tüvede avastamine väikemäletsejalistel, ning hoiab kiirtesti negatiivse tulemuse saamiseni vähemalt poolt kogutud koematerjalist värskena, kuid mitte külmutatuna. Kui tulemus on positiivne või ebaselge, tehakse järelejäänud koematerjaliga kinnitavad katsed ning seejärel tuleb kõnealust materjali töödelda vastavalt ELi tugilabori juhistele eristustestide ja liigitamise kohta — „Väikemäletsejaliste TSE tüve iseloomustus: Tehniline käsiraamat ELi riiklikele tugilaboritele".

Proovidele märgitakse nõuetekohaselt looma tunnused, kellelt proov on võetud.

2. **Laborid**

Kõik TSE laboratoorsed uuringud teostatakse pädevate asutuste määratud ametlikes diagnostikalaborites.

3. **Meetodid ja protokollid**

3.1. *Laboratoorsed uuringud BSE tuvastamiseks veistel*

a) Haiguskahtlusega juhtumid

Veistelt võetud proovidele, mis on artikli 12 lõike 2 sätete kohaselt saadetud laborisse analüüsimiseks, tehakse viivitamata kinnitavad uuringud, kasutades vähemalt ühte käsiraamatu viimases väljaandes ette nähtud meetoditest või protokollidest:

i) immunohistokeemiline meetod;

ii) western-blot analüüs;

iii) iseloomulike fibrillide tuvastamine elektronmikroskoopia abil;

iv) histopatoloogiline uuring;

v) kolmandas lõigus sätestatud kiirtestide kombinatsioon.

Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kiirteste võib kasutada nii haiguskahtlusega juhtumite esmaseks sõeluuringuks kui ka ebaselge või positiivse tulemuse korral hilisemaks kinnitavaks uuringuks vastavalt ELi tugilabori juhistele — „OIE rules for the official confirmation of BSE in bovines (based on an initial reactive result in an approved rapid test) by using a second rapid test" („OIE eeskirjad veiste BSE esinemise ametlikuks kinnitamiseks (põhineb heakskiidetud kiirtesti esialgsel reaktiivsel tulemusel), kasutades teist kiirtesti" ja järgmistel tingimustel:

i) kinnitav uuring tehakse riiklikus TSE tugilaboris ning

ii) üks kahest kiirtestist on western-blot analüüs ning

iii) teine kiirtest:

— sisaldab negatiivset võrdluskoeproovi ja BSE suhtes positiivset võrdluskoeproovi;

— on teist tüüpi, kui esmaseks sõeluuringuks kasutatud analüüs, ning

iv) kui esimese analüüsina kasutatakse western-blot analüüsi, tuleb selle analüüsi tulemus dokumenteerida ja filtrile jäänud kujutis edastada riiklikule TSE tugilaborile, ning

v) kui kiirtest ei kinnitanud esmase sõeluuringu tulemust, tuleb proovi uurida muul kinnitaval meetodil; kui selleks kasutatakse histopatoloogilist uuringut ja selle tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

▼**M51**

Kui ühe esimese lõigu punktides i–v osutatud kinnitava uuringu tulemus on positiivne, käsitatakse looma positiivse BSE juhtumina.

b) BSE seire

Veistelt võetud proove, mis on III lisa A peatüki I osa sätete kohaselt saadetud laborisse analüüsimiseks, analüüsitakse kiirtesti abil.

Kui kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, tehakse proovile kohe kinnitavad uuringud, kasutades vähemalt ühte käsiraamatu viimases väljaandes ette nähtud meetoditest või protokollidest, mis on järgmised:

i) immunohistokeemiline meetod;

ii) western-blot analüüs;

iii) iseloomulike fibrillide tuvastamine elektronmikroskoopia abil;

iv) histopatoloogiline uuring;

v) neljandas lõigus sätestatud kiirtestide kombinatsioon.

Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kiirteste võib kasutada esmaseks sõeluuringuks ning ebaselge või positiivse tulemuse korral ka hilisemaks kinnitavaks uuringuks vastavalt ELi tugilabori juhistele — „OIE rules for the official confirmation of BSE in bovines (based on an initial reactive result in an approved rapid test) by using a second rapid test" („OIE eeskirjad veiste BSE esinemise ametlikuks kinnitamiseks (põhineb heakskiidetud kiirtesti esialgsel reaktiivsel tulemusel), kasutades teist kiirtesti" ja järgmistel tingimustel:

i) kinnitav uuring tehakse riiklikus TSE tugilaboris ning

ii) üks kahest kiirtestist on western-blot analüüs ning

iii) teine kiirtest:

— sisaldab negatiivset võrdluskoeproovi ja BSE suhtes positiivset võrdluskoeproovi;

— on teist tüüpi, kui esmaseks sõeluuringuks kasutatud analüüs, ning

iv) kui esimese analüüsina kasutatakse western-blot analüüsi, tuleb selle analüüsi tulemus dokumenteerida ja filtrile jäänud kujutis edastada riiklikule TSE tugilaborile, ning

v) kui kiirtest ei kinnitanud esmase sõeluuringu tulemust, tuleb proovi uurida muul kinnitaval meetodil; kui selleks kasutatakse histopatoloogilist uuringut ja selle tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Looma käsitatakse positiivse BSE juhtumina, kui kiirtesti tulemus on positiivne või ebaselge ning vähemalt ühe teise lõigu punktides i–v osutatud kinnitava uuringu tulemus on positiivne.

c) Positiivsete TSE juhtumite edasine uurimine

Kõikidest positiivsetest BSE juhtumitest pärit proovid edastatakse pädeva asutuse poolt määratud laborile, mis on läbinud seoses kinnitatud BSE juhtumite eristustestide läbiviimisega edukalt ELi tugilabori korraldatud kõige viimase pädevuskatse, ning milles kontrollitakse proove edasi vastavalt ELi tugilaboris kasutatavatele TSE isolaatide liigitamise meetoditele ja juhenditele (paralleelne blot-analüüsimeetod veiste TSE isolaatide esialgseks liigitamiseks).

▼**M51**

3.2. *Laboratoorsed uuringud TSE tuvastamiseks lammastel ja kitsedel*

a) Haiguskahtlusega juhtumid

Lammastelt ja kitsedelt võetud proovidele, mis on artikli 12 lõike 2 sätete kohaselt saadetud laborisse analüüsimiseks, tehakse kinnitavad uuringud, kasutades vähemalt ühte käsiraamatu viimases väljaandes ette nähtud meetoditest või protokollidest, mis on järgmised:

i) immunohistokeemiline meetod;

ii) western-blot analüüs;

iii) iseloomulike fibrillide tuvastamine elektronmikroskoopia abil;

iv) histopatoloogiline uuring.

Kui histopatoloogilise uuringu tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kiirteste võib kasutada haiguskahtlusega juhtumite esmase sõeluuringu puhul. Neid ei või kasutada hilisema kinnitava uuringu jaoks.

Kui haiguskahtlusega juhtumite esmaseks sõeluuringuks kasutatud kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, tuleb proovile teha üks esimese lõigu punktides i–iv osutatud kinnitav uuring. Kui selleks kasutatakse histopatoloogilist uuringut ja selle tulemus on ebaselge või negatiivne, tuleb proove täiendavalt uurida muud kinnitavat meetodit või protokolli kasutades.

Kui ühe esimese lõigu punktides i–iv osutatud kinnitava uuringu tulemus on positiivne, käsitatakse looma positiivse TSE juhtumina ja temalt võetud proove tuleb täiendavalt uurida, nagu osutatud alapunktis c.

b) TSE seire

Lammastelt ja kitsedelt võetud proove, mis on III lisa A peatüki II osa („Lammaste ja kitsede seire”) sätete kohaselt saadetud laborisse analüüsimiseks, analüüsitakse kiirtesti abil, et tagada kõigi teadaolevate TSE tüvede avastamine.

Kui kiirtesti tulemus on ebaselge või positiivne, saadetakse proovikoed viivitamata ametlikku laborisse, et teha alapunktis a osutatud kinnitavad uuringud, kasutades histopatoloogilist uuringut, immunohistokeemilist meetodit, western-blot analüüsi või iseloomulike fibrillide tuvastamist elektronmikroskoopia abil. Kui kinnitavate uuringute tulemus on negatiivne või ebaselge, tuleb proove täiendavalt uurida immunohistokeemilise meetodi või western-blot analüüsi abil.

Kui ühe kinnitava uuringu tulemus on positiivne, käsitatakse looma positiivse TSE juhtumina ja temalt võetud proove tuleb täiendavalt uurida, nagu osutatud alapunktis c.

c) Positiivsete TSE juhtumite edasine uurimine

i) Primaarne molekulaarne analüüs eristava western-blot analüüsimeetodiga

Proove, mis pärinevad kliinilistest haiguskahtlusega juhtumitest ja III lisa A peatüki II osa punktide 2 ja 3 kohaselt testitud loomadelt, keda käsitatakse alapunktides a ja b sätestatud uuringute järel positiivsete TSE juhtumitena, kuid mis ei ole ebatüüpilised skreipijuhtumid või kellel ilmnevad kontrolli teostava laboratooriumi hinnangul uurimist väärivad tunnused, uurib pädeva asutuse poolt määratud ametlik diagnostikalabor, mis kasutab selleks ELi tugilabori suunistes nimetatud eristavat western-blot analüüsimeetodit ja mis on edukalt läbinud ELi tugilabori korraldatud viimase pädevuskatse sellise meetodi kasutamise kohta.

▼**M51**

ii) Täiendav molekulaaranalüüs täiendavaid molekulaarseid analüüsimeetodeid kasutades

TSE juhtumite proovid, milles vastavalt ELi tugilaboris väljatöötatud juhendile ei saa alapunktis i viidatud esmase molekulaarse katse alusel välistada BSE esinemist, antakse viivitamatult üle ELi tugilaborile koos kogu asjakohase kättesaadava teabega. Proove tuleb täiendavalt uurida ja kinnitada vähemalt ühe alternatiivse meetodiga, mis erineb immunokeemiliselt esialgsest molekulaarsest meetodist sõltuvalt edasiantud materjali kogusest ja liigist, nagu on kirjeldatud ELi tugilabori suunistes. Kõnealused täiendavad uuringud tehakse järgmistes laborites, mis on asjakohase meetodi kasutamiseks heaks kiidetud:

Agence Nationale de Sécurité Sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail

31, avenue Tony Garnier

BP 7033

F-69342 Lyon Cedex

Commissariat à l'Energie Atomique

18, route du Panorama

BP 6

F-92265 Fontenay-aux-Roses Cedex

Animal Health and Veterinary Laboratories Agency

Woodham Lane

New Haw

Addlestone

Surrey KT15 3NB

United Kingdom

Tulemusi tõlgendab ELi tugilabor, keda abistab tüvemääramise ekspertide rühm (Strain Typing Expert Group (STEG)) ning asjaomase riigi tugilabori esindaja. Komisjoni teavitatakse viivitamata kõnealustest järeldustest.

iii) Hiire bioanalüüs

BSEd näitavad proove või BSE suhtes ebaselgeid proove, millele tehakse täiendav molekulaarne analüüs, analüüsitakse lõpliku kinnituse saamiseks hiire bioanalüüsiga. Kättesaadava materjali liik või kogus võib mõjutada bioanalüüsi käiku, mille iga üksikjuhtumi puhul eraldi kiidab heaks ELi tugilabor, keda abistab tüvemääramise ekspertide rühm. Bioanalüüsid teeb ELi tugilabor või ELi tugilabori poolt määratud laborid.

Tulemusi tõlgendab ELi tugilabor, keda abistab tüvemääramise ekspertide rühm. Komisjoni teavitatakse viivitamata kõnealustest järeldustest.

3.3. *Laboratoorsed analüüsid TSE tuvastamiseks muude kui punktides 3.1 ja 3.2 viidatud loomaliikide puhul*

Kui muude loomaliikide kui veiste, lammaste ja kitsede puhul esineva TSE kahtluse kinnitamiseks teostatavate analüüside jaoks on välja töötatud meetodid ja protokollid, peavad need sisaldama vähemalt peaajukoe histopatoloogilist analüüsi. Pädev asutus võib lisaks nõuda, et kasutataks immunohistokeemilisi analüüse, western-blot analüüse, iseloomulike fibrillide tuvastamist elektronmikroskoopia abil või muid meetodeid, mis on välja töötatud prioonvalgu haiguseseoseliste vormide tuvastamiseks. Igal juhul

▼M51

viiakse läbi vähemalt üks täiendav laboratoorne uuring, kui esialgse histopatoloogilise analüüsi tulemus on negatiivne või ebaselge. Haiguse esmakordsel esinemisel viiakse läbi vähemalt kolm erinevat positiivse tulemusega uuringut.

Eelkõige juhul, kui kahtlustatakse BSE esinemist muu loomaliigi kui veiste puhul, antakse juhtum edasiseks täpsustamiseks üle ELi tugilaborisse, keda abistab tüvemääramise ekspertide rühm.

4. **Kiirtestid**

Kiirtestide läbiviimiseks kooskõlas artikli 5 lõikega 3 ja artikli 6 lõikega 1 kasutatakse veiste puhul BSE seireks kiirtestidena järgmisi meetodeid:

— western blot meetodil põhinev immunoblotanalüüs proteaas-K-resistentse fragmendi PrPRes tuvastamiseks (Prionics-Check Western test);

— denatureerimis- ja kontsentreerimisetapile järgnev kihttehnikal põhinev immunoloogiline analüüs PrPRes'i määramiseks (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test);

— mikroplaadil läbiviidav immunoanalüüs (ELISA), millega monoklonaalsete antikehade abil tuvastatakse proteaas-K-resistentne PrPRes (Prionics-Check LIA test);

— immunoanalüüs, milles kasutatakse keemilist polümeeri valikuliseks PrPSc haardeks ja monoklonaalset detekteerivat antikeha, mis on suunatud PrP molekuli konservatiivsetele osadele (IDEXX HerdChek BSE Antigen Test Kit, EIA & HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories));

— külgvool põhinev immunoanalüüs, milles kasutatakse kahte eri monoklonaalset antikeha proteaas-K-resistentsete PrP-fraktsioonide tuvastamiseks (Prionics Check PrioSTRIP);

— kahepoolne immunoanalüüs, milles kasutatakse kahte eri monoklonaalset antikeha, mis on suunatud veise PrPSc väga lahtikeerdunud olekus eksponeeritud kahe epitoobi vastu (Roboscreen Beta Prion BSE EIA Test Kit).

Kiirtestide läbiviimiseks kooskõlas artikli 5 lõikega 3 ja artikli 6 lõikega 1 kasutatakse lammaste ja kitsede puhul TSE seireks kiirtestidena ainult järgmisi meetodeid:

— denatureerimis- ja kontsentreerimisetapile järgnev kihttehnikal põhinev immunoloogiline analüüs PrPRes'i määramiseks (Bio-Rad TeSeE SAP rapid test);

— denatureerimis- ja kontsentreerimisetapile (TeSeE Sheep/Goat Purification Kit) järgnev kihttehnikal põhinev immunoanalüüs PrPRes'i tuvastamiseks (TeSe Sheep/Goat Detection Kit) (Bio-Rad TeSeE Sheep/Goat rapid test);

— immunoanalüüs, milles kasutatakse keemilist polümeeri valikuliseks PrPSc haardeks ja monoklonaalset detekteerivat antikeha, mis on suunatud PrP molekuli konservatiivsetele osadele (HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories));

▼M56

———————

▼M51

Kõigi kiirtestide puhul peab testis kasutatav koeproov vastama tootja kasutamisjuhistele.

Kiirtestide tootja peab rakendama ELi tugilabori heakskiidetud kvaliteeditagamissüsteemi, mis tagab testide muutumatu töökindluse. Tootjad peavad esitama testi läbiviimise juhendid ELi tugilaborile.

▼**M51**

Kiirtestis või testi läbiviimise juhendis võib muudatusi teha alles pärast seda, kui ELi tugilaborile on sellest ette teatatud ja ELi tugilabor on teinud otsuse, et kavandatav muudatus ei vähenda kiirtesti tundlikkust, spetsiifilisust ega usaldusväärsust. Sellest otsusest teatatakse komisjonile ja liikmesriikide tugilaboritele.

5. **Alternatiivtestid**

(Määratletakse hiljem.)

▼**M31**

_____